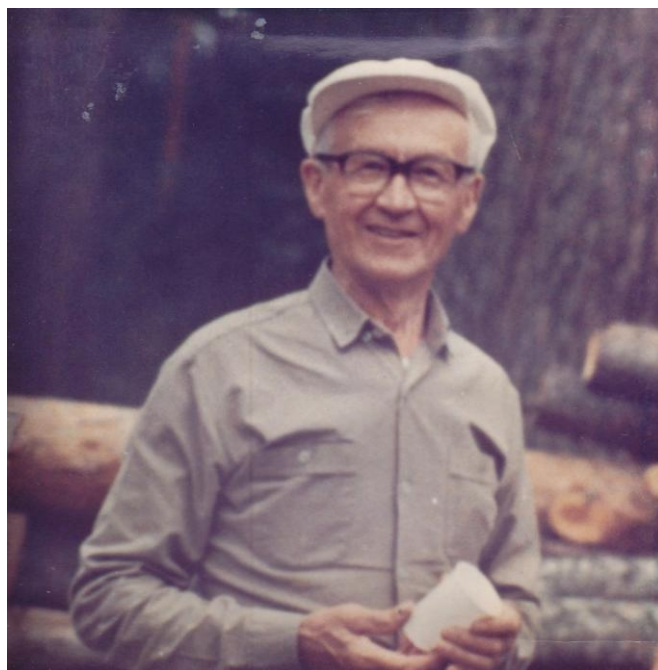

Veikko Hietalan sotavuodet

- sotapäiväkirjat kertovat -

LYHYESTI

Veikko Hietala syntyi 3.4.1914 Nivalassa Pohjois-Pohjanmaalla. Hän kävi kansakoulun ja varusmiespalveluksen aikana hänet koulutettiin pikakivääriampujaksi. Talvisodassa hän toimi ajomiehenä Suomussalmen ja Raatteen taisteluissa, joissa vihollinen lyötiin ja työnnettiin takaisin rajan taakse. Väli rauhan aikana kertausharjoituksessa Veikko koulutettiin tykin suuntaajaksi. Jatkosodassa hän oli mukana Itä-Karjalan valtauksessa, joka eteni aina Syvärille asti. Jatkosodan loppuvaiheessa Veikko osallistui ratkaisutaisteluihin Viipurin pohjoispuolella Ihantalan korkeudella, jossa Neuvostoliiton suurhyökkäys pysäytettiin. Jatkosodan jälkeen yksikkö marssi pohjoiseen, mutta ei osallistunut Lapin sodan taisteluihin.

Kuva 1. Kihlakuva ehkä vuodelta 1933.

VARUSMIESPALVELUS 1935 – 1936

Veikko oli armeijan kutsunnoissa 20-vuotiaana 9.9.1934. Kutsunnassa hänet hyväksyttiin vakinaiseen palvelukseen ja määrättiin astumaan palvelukseen 4.10.1935 Hämeen Ratsurykmentissä (HRR) Lappeenrannassa.

Veikko astui käskettynä päivänä palvelukseen Hämeen Ratsurykmentissä ja hänet määrättiin sen toiseen eskadroonaan (2/HRR). Eskadroona vastaa kooltaan komppaniaa eli on perusyksikkö, vahvuudeltaan noin 100 miestä. Veikon joukko-osasto oli siis Hämeen Ratsurykmentti (HRR) ja yksikkö sen toinen eskadroona, 2/HRR.

Sotilasvala vannottiin reilu kuukauden palveluksen jälkeen 7.11.1935. Varusmiesaikana Veikko toimi seitsemän kuukautta rivimiehenä, kunnes suoritti PK-kurssin eli pikakiväärikurssin. Kuukauden mittaiselle pikakiväärikurssille hänet komennettiin 1.4 – 1.5.1936. Tämän jälkeen hän toimi viisi kuukautta pikakivääriampujana. Pikakivääri on kevyt konetuliase ja Suomen armeijan käytössä ennen sotaa oli epäluotettavasti toiminut Lahti-Saloranta M/26. Veikko oli ampumaluokaltaan valio sekä kivääri- että pikakivääriammunnassa.

Veikon arvosana täsmällisyydestä, ahkeruudesta, huomiokyvystä, sotilaallisesta kehityksestä ja käytöksestä oli hyvä. Noin vuoden mittaisen varusmiespalveluksensa aikana Veikko sai lomaa kolme kertaa, yhteensä 32 päivää noin kolmesta neljään kuukauden välein. Veikko oli varusmiesaikana lomalla seuraavasti:

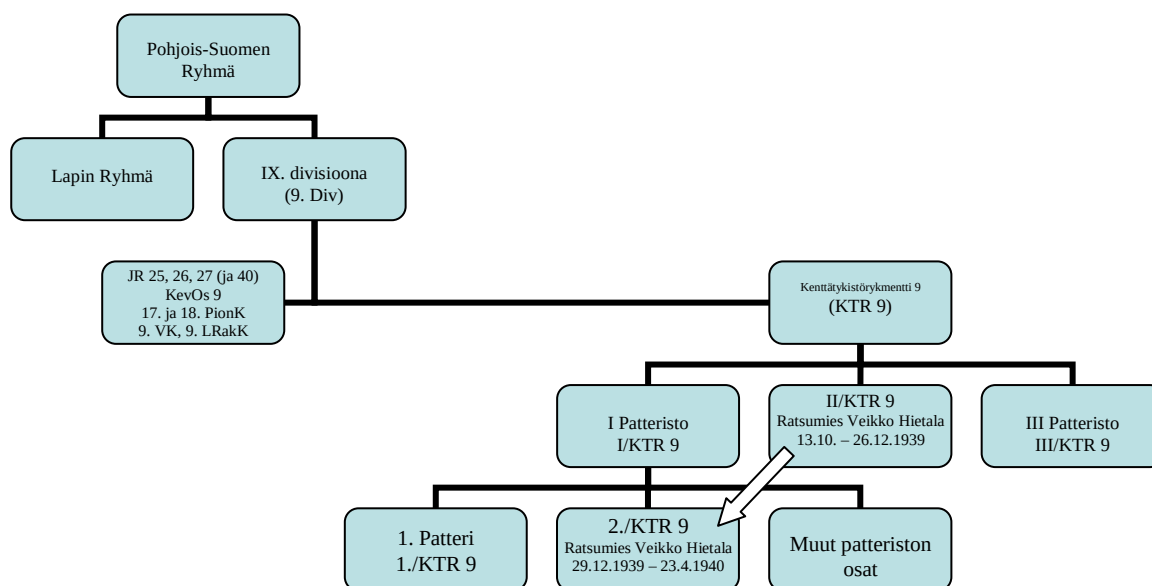
10. – 19.1.1936	tal.asiat
17. – 24.5.1936	tal.asiat
4. – 17.9.1936	säästäväisyysloma.

Veikko vapautettiin 350-päiväisestä varusmiespalveluksesta 17.9.1936 täysin palvelleena ja siirrettiin reserviin. Sotilasarvo oli ratsumies ja siviilitoimena maanviljelys.

TALVISOTA 1939 – 1940

Kolme vuotta varusmiespalveluksen suorittamisen jälkeen Veikko kutsuttiin liikekannallepanon takia palvelukseen. Hän saapui 13.10.1939 Ylivieskaan. Joukko-osastoksi määrättiin II/KTR 9 eli Kenttätukirykmentti 9:n toinen patteristo. Joukon perustamispaikka oli joko Ylivieskan Katajan kansakoulu (5./KTR 9 eli KTR 9:n viides patteri) tai Ylivieskan suojeluskuntatalo (6./KTR 9). Veikon tehtävä oli ajomies.

KTR 9 kuului Suomen armeijan 9. divisioonaan, joka oli varattu ylipäällikön reserviksi päämajan alaisuuteen eikä sitä siksi keskitetty rintamalle ylimääräisen harjoituksen aikana. Tämä divisioona perustettiin Oulu-Kemi-alueella 11. – 13.10.1939 ja se kuului talvisodassa Pohjois-Suomen ryhmään, mikä vastasi armeijakuntaa.

Kuva 2. Pohjois-Suomen Ryhmä ja Veikko Hietalan siirto KTR 9:ssä.

Talvisota syttyi 30.11.1939, mutta toisen patteriston varustaminen venyi ja se viipyi Ylivieskassa. Alun perin 9. divisioona oli suunniteltu käytettäväksi pääasiassa Kannaksella, mutta vihollisen voimakas hyökkäys pohjoisessa muutti suunnitelmia. Veikko komennettiin rintamalle KTR 9:n toiseen patteriin 26.12.1939.

Talvisota päättyi 13.3.1940 ja reilu kuukausi tämän jälkeen 23.4.1940 Veikko lomautettiin toistaiseksi. Hänen talvisodan palvelus kesti kaikkiaan kuusi kuukautta ja 12 päivää.

TAULUKKO 1. Talvisodan sotapäiväkirjoja

	Perustamispaikka	1939	1940
I/KTR 9		SPK-1/1964	SPK-1/1965
II/KTR 9		SPK-1/1966	SPK-1/1967
2./KTR 9	Haukiputaan suojeluskuntatalo	SPK-1/1959	
5./KTR 9	Ylivieskan Katajan kansakoulu	SPK-1/1961	
6./KTR 9	Ylivieskan suojeluskuntatalo	SPK-1/1962, SPK-1/1963	

II/KTR 9:N SOTAPÄIVÄKIRJASTA

13.10.-29.11.39 Toiminta kertausharjoitusohjelman mukaista. Ylimääräinen kertausharjoitus alkoi 13.10.39.

30.11.39 Venäläiset tekivät ensimmäisen hyökkäyksen Suomeen sekä maitse että meritse että ilmasta kärsien hauraita tappioita. Palvelus yksilöittäin. Kello 19.00 Ylivieskassa ilmahälytys.

1.12.39 Edelleen venäläiset hyökkäsivät kuten edellisenä päivänä. Palvelus samoin. Ilmahälytys.

2.12.39 Venäläisten hyökkäys jatkui edelleen. Patteriston palvelus yksilöittäin. Ilmavaroitus.

3.12.39 Sunnuntai: Rintamalla rauhallista lukuun ottamatta pieniä erillisiä kahakoita. Patteristo sai eläinlääkäri P.G. Fredrikssonin patteriston eläinlääkäriksi.

4.12.39 Patteristo muodosti yhden kranaatiheitinkomppanian Pe:stä 4 + 23 + 113. Muu palvelus yksilöittäin. Rintamalla rauhallista.

5.12.39 Rintamalla rauhallista. Palvelus yksilöittäin.

6.12.39 Itsenäisyyspäivä. Rintamilla rauhallista.

7.12.39 Rintamilla rauhallista. Normaalin palvelus. Pa lähetti Ouluun 78 hevosta.

8.12.39 Rintamalla rauhallista. Normaalin palvelus.

9.12.39 Rintamalla rauhallista. Normaalin palvelus.

10.12.39 Sunnuntai. Patteristo otti hevosia lisää. Rintamalla rauhallista.

11.12.39 Kello 18.30 Ilmavaroitus. Patteristo sai lisää reserviläisiä. Rintamalla rauhallista.

12.12.39 Kello 22.30 Palvelus normaalin. Ilmavaroitus. Ps lähti pois ”jonnekin”. Patteristo otti lisää reserviläisiä. Rintamalla rauhallista.

13.12.39 Palvelus normaalista. Rintamalla rauhallista. Krh sai heittimet.

14.12.39 Samoin

15.12.39 Palvelus normaalista ja rintamalla rauhallista.

16.12.39 Samoin.

17.12.39 Samoin. Sunnuntai.

18.12.39 M. Samoin.

19.12.39 klo 23.00 Ti. Samoin. Ilmahälytys.

20.12.39 K. Samoin.

21.12.39 To. Samoin. Patteristo luovutti osasto Huisalle 76 miestä ja hevosta.

22.12.39 P. Samoin.

23.12.39 L. Samoin.

24.12.39 Sunnuntai. Jouluaatto. Pu sai 92 miestä.

25.12.39 M. Joulupäivä. Rauhallista.

26.12.39 Ti. Rauhallista.

SIIRTO RINTAMALLE

Veikko komennettiin ajomieheksi (hevosmies) rintamalle ehtineen KTR 9:n ensimmäiseen patteristoon 26.12.1939. 2./KTR 9:n sotapäiväkirjassa on merkintä, jonka mukaan patteriin Suomussalmelle saapui 29.12.1939 40 hevosta ja 42 miestä eli Veikko oli melko todennäköisesti kyseisessä vahvuudessa. Hänen kantakortissa on taistelupaikaksi mainittu Raate. Tilanne Suomussalmella oli juuri tuolloin rauhoittunut ja suomalaiset keskittivät joukkojaan hyökkäykseen -30 asteen pakkasessa.

2./KTR 9:N SOTAPÄIVÄKIRJASTA

29.12.39 Tänään taistelutoiminta huomattavasti laimeampaa. Tänään nimittäin Suomussalmen kirkonkylä josta ryssät eilen perääntyivät pitkin Kiantajärveä, lopullisesti vallattiin. 27. päivä aloitettu hyökkäys vei siis toivottuun tulokseen. Tänään tuli patteriin vääpelin johdolla 40 hevosta ja näiden ajomiehet 42 miestä.

30.12.39 Tulenjohtue alkoi tiedustella uusia tulenjohtopaikkoja Kiannasjärven suunnalta. Taistelutoiminta jatkui vaikk' ei tykistö osallistunut siihen.

31.12.39 Tulenjohtue sai valituksi tulenjohtopaikan Kiannasjärven rannalta ja varusti sen. Patterilla rauhallista.

1.1.40 Tulenjohtue sai tehtäväkseen valmistella vihollisen selustaan kohdistuvaa hyökkäystä yhteistoiminnassa patteriston 1. patterin kanssa. Noin kello 12 alkoi patteri ankarasti pommittaa vihollisen asemia. Ammunta lopetettiin noin kello 14.00. Tämän jälkeen päivä hiljainen.

2.1.40 Tulenjohtue valmisteli edellisen päivän tehtävänsä. Kello 21.00 aikaan ammuttiin muutamia laukauksia. Tänäpä ampuivat ryssien tykit majoitusalueitamme. Noin 50 metrin päähän patterin ja toimitusjaoksen teltasta putosivat ammuksat. Alikersantti Järvinen, tykkimiehet Airaksinen, Kangas, Koivukangas ja Joronen komennettiin hv-torjuntaan.

3.1.40 1. tulenjohtoryhmä ja 2. tulijaos siirtyivät lännestä kiertäen vihollisen eteläpuolelle ja alistettiin nämä osasto Karin ErP 15:ta Materassa. Täältä jaos jatkoi marssia edelleen Kuhmon maantien varrella Eskolaan, jossa asettui asemiin noin 700 metriä etelään Eskolasta. 2. tulenjohtoryhmä jäi edelleen em. tehtäviin. 2. jaoksen tykki palasi patteriasemiin. Tänäpä ampuivat ryssät jälleen toimitusjaoksen majoitusalueelle. Samalla paikalla olleen, erään jalkaväkiosaston toimitusjaoksen menettäessä yhden hevosistaan kranaatinsirpaleen sattuessa siihen.

4.1.40 1. tulenjohtue ammutti tien suunnassa olevia maaleja. Venäläiset kuormastot ja kolonnat saivat hyviä osumia. Tänäpä oli taistelutoiminta yleensä vilkasta. Lentokoneita surrasi ilmassa kovasti. Illalla kulki omia joukkoja ohitsemme etulinjoille.

5.1.40 kello 6.45 suoritettiin patterin tulentarkastus tulenjohtopaikka Aarnesta (2. tulenjohtue). Kello 8.30 tulenjohtopaikka Aarnesta ammuttiin Haukilaa jossa oli huomattavasti vihollisen pesäkkeitä. 1. ja 2. patterin tykistötuli yhdistettiin ja ammuntaa johti patterimme päällikkö. 2. jaos seurasi 1./JR 64:ää tukien tätä hyökkäyksessä Kuhmon tien suunnassa Raateen tienhaaraa kohti ja avustaen sitä vihollispesäkkeiden tuhoamisessa.

6.1.40 2. jaos jatkoi etenemistään IV/KTPn mukana, jonka tehtävänä oli katkaista vihollisen pakeneminen itään Raateen tien suunnassa. Tulenjohtopaikka valittiin 1 200 metriä itään Raateen tien risteyksestä saman tien suunnassa olevien pataljoonien puolustuslinjojen korkeudelta, jossa yhdessä pataljoonan kanssa katkaisi vihollisen pakotien, osittain tuhoten vihollisen kuormaston. 1. jaos edelleen samassa paikassa jonka ohi omat joukot ovat kulkeneet, puolustuksessa.

7.1.40 2. jaoksella jatkui eilisen päivän toiminta. Pääosalla patteria, joka oli vielä Raatejoella, oli rauhallista. Ammunta oli loppunut. Vihollinen kokonaan antautunut tai hajonnut metsiin. Koko sotatarvevarasto jäi meikäläisten käsiin.

8.1.40 2. jaos jatkoi etenemistään edellä mainitun pataljoonan mukana Raateen ja Kuhmon tien tien risteykseen, jolloin saarroksissa oleva vihollinen tuhottiin ja kuormasto vallattiin. Raatejoella rauhallista. Osa miehiä ja autoja meni sotasaaliin ajoon Suomussalmen kirkolta Hyrynsalmelle.

9.1.40 2. jaos lähti kello 8.00 marssimaan Raateen tietä pitkin itään päin Likoharjuun, jossa alistettiin ErP 15:ta. Raatejoella odoteltiin siirtoa.

10.1.40 2. jaos eteni Raateen tietä Raatevaaraan asettuen asemiin noin 1,5 km Raatevaaran talosta länteen tien varteen. Tulenjohtoryhmä eteni pataljoona mukana tukien tämän hyökkäystä Raatevartion korkeudelle asemiin asettunutta vihollista vastaan. Hyökkäys onnistui ja vihollinen lyötiin rajan taakse. Raatejoella pääosa patteria eleli edelleen rauhassa ja miehet kävivät katselemassa taistelutantereella olevaa sotasaalisruuhkaa sotasaaliskuljetukseen osallistuneina.

11.1.40 Patteri siirtyi Raateen tielle kiertäen lännestä käsin, koska maantie oli liian täynnä sotasaalista. Pimeään aikana siirto onnistui hyvin. Raatevaarassa 2. jaos yhdistyi patteriin. Tulenjohtoryhmät yhtyivät ja valitsivat tulenjohtopaikat Raatevartion korkeudelta. Tulijaokset asettuivat asemiin Myllypurolinjalle, johon myös toimitusjaos majoittui. Patteri oli määrätty

vahvistukseksi II/JR 64:lle joka parasta aikaa järjestäytyi puolustukseen Raatevaaran korkeudelle. Lentokoneet kiertelivät alueiden yllä, eivät huomanneet.

12.1.40 Suoritettu asematiedusteluja Raatevaaran länsipuolella. Tulenjohtue ammutti häirintäammuntoja. Toimitusjaos totesi majoituspaikan olevan ensiluokkaisen.

13.1.40 Siirryttiin edellisenä tiedusteltuihin aseisiin.

14.1.40 Rauhallinen päivä. Suoritettiin kannon mittausta.

15.1.40 Edelleen rauhallista. Tänään aloitettiin korsujen ja sirpalesuojien teko.

16.1.40 Suoritettiin tarkistusammuntaa.

18.1.40 Tänään ensikerran filmattiin patteri toiminnassa. Tänään nimittäin kävi muutamia elokuvaajia ja patteri ampui muutamia laukauksia. Patteriston komentaja oli seuraamassa elokuvausta.

19.1.40 Ei mitään taistelutoimintaa. Käytiin tiedustelemassa asemia Purasjoen linjalta.

20.1.40 Patteristo siirtyi Kuhmon rintamalle. Meidän patterimme jäi vain edelleen tänne erilliseksi patteriksi ja alistettiin Osasto Karin komentoon.

21.1.40 Tulipatteri ja toimitusjaos siirtyivät Raatevaaran länsipuolelle. Tänne oli 1. patteri rakentanut korsut joihin edellä mainitut elimet majoittuivat.

22.1.40 Varhain aamulla pyysi jalkaväki tulenjohtueelta tykistötulta. Noin kello 8.00 aikaan tulenjohtue ammuttikin muutamia sarjoja valvontalinjalle hyökännyttä vihollispartiota vastaan. Tämän jälkeen ammuttiin harvaksen tukien omien partioiden toimintaa. Tänään muuten merkkipäivä siitä, että ensi kerran ammuttiin Venäjän puolelle rajaa, nimittäin Vasovaaraan.

23.1.40 Suoritettiin tarkistusammunta.

24.1.40 Tarkistettiin ampumasektorin laajuus.

25.1.40 Tänään suoritettiin taas tarkistusammunta.

29.1.40 Tänään saatiin patteriin venäläiset radiot, joten radiomiehetkin saivat vähän töitä.

31.1.40 4. tykki kävi ampumassa Vasovaaraan, ja koetettiin tuhota siellä oleva tähystystorni. Iltapäivällä suoritettiin tarkistusammunta.

1.2.40 Tilanne täällä rintamaosalla aivan rauhallista. Patteristommekin miehet alkoivat saada kotilomia, 6% kerrallaan.

2.2.40 Jalkaväki pyysi taas tänään komentopaikaltamme tykistötulta jonka tarkoituksena oli katkaista paluutie vihollispartiolta, joka edellisenä yönä oli tunkeutunut rajan yli. Tykit pantiin puhumaan noin kello 11.00 ja 1,5 tunnin kuluttua ryssät olivat saaneet tarpeekseen.

3.2.40 Hiljaiseloa. Muutamia ryssän tykin laukauksia, joiden perusteella tutkittu vihollisen patterin paikkaa. Ryssiä onnisti tänään. Saivat täysosuman erääseen jalkaväen teltaan ja tulenjohtueemme korsun ovipieleen putosi yksi ammus. 1. tulenjohtoryhmä rakenteli korsuaan.

4.2.40 Tulenjohtue suoritti mittauksia Purasjoella, jossa on varsinainen pääpuolustuslinja. Patterin käskettiin olla valmiina mahdollista tukilinjojen taakse siirtymistä varten, sillä muutamia vihollispartioita oli tunkeutunut rajan yli oikealta sivustalta ja päässyt etenemään, osa asemistamme noin 4 km etelään päin ja osa Kuhmon tien suunnalle. Lomien saanti peruutettiin.

5.2.40 Tulenjohtueella tähystys- ja tiedustelutoimintaa. Valittiin tähystyspaikaksi korkea puu Raatevaarasta pohjoiseen päin, johon mitattiin matka. 2. tulijaos kävi tekemässä patteriupseerin kohdalle Raatevaaralle valetykit. Iltapäivällä vihollinen aloitti tykistötulen nähtävästi tukien partioittensa toimintaa. Meidän tykkimme vastasivat tuleen, jolloin vihollisen tuli lakkasi. Toimitusjaos siirtyi tänään korsuista Myllypurolinjalle.

6.2.40 Tulenjohtue siirtyi kello 5 Myllypuron linjalle. Majoituspaikaksi valittiin myllypurosta länteen noin 1 km. 1. tulenjohdon maalialueeksi tuli tie ja tien eteläinen puoli, 2. tulenjohdon pohjoispuoli. Patteri siirtyi noin kello 4 aikaan. Suoritettiin kannonmittaus. Jalkaväki on puolustuksessa edelleen valtakunnan rajalla. Ainoastaan yksi komppania on siirretty taaksepäin.

7.2.40 Tulenjohto mittasi Myllypuron etumaaston. Ryssien painostus tien eteläpuolella oli heikentynyt ja he vetäytyivät pois. Patterimme kävi 4.:llä tykillä ampumassa Raatevartion laidasta Raatevaaran pohjoispuolella olevasta valeasemasta. Vihollinen vastasi tuleen, mutta pommitti valeaseman ja Raatevaaran väliseen maastoon.

8.2.40 Mitattiin uuden tuliaseman ja Raatevartion välinen kanta. Jalkaväki sai saaliikseen kaatuneita ja aseita. Koko patteri aloitti korsujen kaivamisen.

9.2.40 Tulenjohtue aloitti korsujen teon.

10.2.40 Myllypurolle uusiin tulenjohtopaikkoihin kaivettiin montut. Ryssä ammuskelin Raatevaaran talon seuduille.

11.2.40 Aamulla vietiin pari tähystäjää Raatevartion torniin. Samoin pantiin tuli Raatevaaran talon pirtin uuniin ja sytytettiin 2 nuotiota valeasemien luo. Nämä siksi, että ryssät keskittäisivät tulensa talon seutuihin. Kello 15 aikaan kävi 4. tykki ampumassa Raatevaaran vartiotuvan takaa vihollisen patteria, jonka oletettiin olevan Raatejärven takana noin 2 km päässä. Tykin vioittumisen takia täytyi ammunta lopettaa kesken ja tykki tuoda pois.

12.2.40 Tulenjohtueella tiedustelutoimintaa. Jatkettiin korsujen tekoa. Asemestari kävi tarkastamassa tykit. Ei mainittavia vikoja. Kaivettiin uusia asemia pääpuolustuslinjalle.

13.2.40 Patterin päällikkö, tulenjohtajat asettivat tasalle eilisiä mittauksia. 1. tulijaos kaivoi vaihtoasemat Raatevaaran aukealle. Korsujen tekoa jatkettiin.

14.2.40 3.:lla tykillä suoritettiin tarkastusammuntaa. Tulenjohtopaikkoina olivat Raatejärven rannalla olevat pesäkkeet. Vaihtoasemien tekoa jatkettiin.

15.2.40 Tulenjohtue ja toimitusjaos jatkoivat edelleen korsujen tekoa käyttäen apunaan venäläistä trotyliä. Tulijaokset sen sijaan muuttivat tänään jo asumaan korsuihin.

16.2.40 2.:lla tykillä ammuttiin tarkistusammuntaa Raatevartion aukean länsilaidasta. Tulenjohtue asemilla Raatejärven rannalla olevassa pikakivääripesäkkeessä. Tänään sattui pieni tapaturma, puhelinmies Tapola A. löi puita hakatessaan sormensa poikki.

17.2.40 Tänään valmistuivat tulenjohtueen korsut. Vihollisen lentotoiminta vilkasta. Ampuivat konekiväärein ja pudottelivat pommeja Raatevaaraan ja muuallekin. Raatevaarasta etelään tuhosi

jalkaväki vihollispartion, jonka vahvuus oli 1 luutnantti ja 42 miestä. Yksi otettiin vangiksi, muut kaatuivat.

18.2.40 Tänäpä tarkastettiin kiertokaukoputket. Tulenjohtue ja toimitusjaos muuttivat uusiin korsuihinsa. Vietettiin pyhäpäivää.

19.2.40 Patterin päällikkö vertasi tykkien tarkkuutta ammuntojen ja kravattien perusteella, ja totesi, ettei kravattit pidä paikkaansa. Tiedusteltiin tähystysmahdollisuuksia Myllypurolle. Raateen joukkojen komentaja, majuri Kari tarkasti patterin mukanaan pari englantilaista. Ryssän koneet pudottelivat pommeja Raatevaaran aukealle.

20.2.40 Tiedustelutoimintaa. Vihollisen lentokoneet koettivat kaataa yhden tähystyspaikoistamme, Raateen tornin, kuitenkin onnistumatta, sillä lähin pommi putosi noin 50 metrin päähän tornista.

21.2.40 Meikäläiset valmistelivat hyökkäystä. Sitä varten siirrettiin yksi tykki aseisiin numero 1 (tornista 1 km länteen), mutta ennen kuin hyökkäys aloitettiin, ehti vastustaja ylittää rajan Raatejärven pohjoispuolella ja maantien eteläpuolelta. Jalkaväki jätti valvontalinjan joka on noin 400 m puolustuslinjan etupuolella. Tykkimme ampuivat varsinaiseen sulkuun tien suunnassa.

22.2.40 2. tulenjohtaja oli yhteydessä komppaniapäällikköön ja määräsi maaleja Raatevaaran pohjoispuolelle. Vihollisen painostus muodostui Raatevaaran taloja kohti. Patteri oli pitkin päivää ampumavalmiina. Suoritettiin (häiriö)ammuntoja erittäin tehokkaaksi.

23.2.40 Ammuntaa jatkettiin. Patteri omalta osaltaan ehkäisi vihollisen etenemisen tien ja tien pohjoissuunnassa. Iltapäivällä saatiinkin kuulla kuinka ryssät kovalla mölinällä painuivat omalle puolelleen. Myöhemmin illalla saatujen tietojen mukaan oli patteri ampunut muutamia tapauksia erittäin hyvin. Juuri vihollisen kaivautuessa sai se kranaattitulen niskaansa, joka teki selvää. Vihollisen lentotoiminta oli tänään taas erittäin vilkasta.

24.2.40 Käytiin katsomassa eilisen päivän tuloksia. Todettiin, että muun muassa yksi ammus oli tuhonnut 7 konekiväärimiestä. Rauhallista.

25.2.40 Taistelutoiminta laimeaa. Toimitusjaoksen majoitusalueelle pudotti vihollisen lentokone pommin noin 30 metrin päähän kenttäkeittiöstä. Multa pölysi.

26.2.40 Hiljaista, tänään suoritettiin mittauksia.

27.2.40 Vielä hiljaisempaa kuin eilen, ei edes lentotoimintaa. Mittauksia.

28.2.40 Eilisen päivän mittausten tulokset vietiin millimetritasalle. Osa miehistöä veresti muistiaan etäisyysmittarin ja suuntakehän käytössä. Tänäpä saatiin tieto tykkimies Honkasesta Oulun Sp:n esikunnasta, että hänet oli siirretty rintamantakaiseen apupalvelukseen Sato S. 32:een päivämäärällä 17.2.40.

29.2.40 Mittauksia rajalinjalla. Lähetettiin maaliruudusto etuvartiokomppanian päällikölle, jotta komppaniapäällikkö voisi kiireen tullen pyytää tulta määrättyyn paikkaan.

1.3.40 Suoritettiin tarkistusammuntaa ”Lava-parivartion” eteen. Vänrikki Kuralan mennessä lomalle tuli tulenjohtajaksi vänrikki Vikman.

2.3.40 Tänäpä jälleen mittauksia. Suoritettiin tarkistusammuntaa. Tänäpä oli edelleen vihollisen toiminta laimeaa.

3.3.40 Ammuttiin Sulku-Kalleen, joka on rajaviivalla maantien kohdalla. Täällä vaimennettiin vihollisen konekiväärituli ja kranaatinheitinammunta. Vihollinen keskitti tulensa Raatevaaran taloihin, jotka ovat olleet tyhjänä sitä alkaen, kun tulenjohtueemme siirtyi Myllypurolle.

4.3.40 Harvinaisen hiljaista.

5.3.40 Tänään tutustuivat tulenjohtueen miehet jalkaväen puolustuslinjoihin, joilla suorittivat mittauksia.

6.3.40 Kello 10.00 vihollinen toimitti tiedusteluja tien suunnassa. Valvontalinja vetäytyi taaksepäin. Myöhään illalla patterimme ampui jalkaväen pyynnöstä rajan pintaan muutamia sarjoja. Vihollisen, jolla oli konekivääri ja pikakivääri täytyi vetäytyä rajan taakse. Tässä ammunnessa vioittui 2. tykki niin pahasti, että se täytyi viedä Kajaaniin korjattavaksi.

7.-8.3.40 Tämä aika hiljaista, ei mitään mainittavaa.

9.3.40 Aamupäivällä vihollinen ampui 6:lla tykillä. Ammukset tippuivat Raatevaaran eteen ja taakse. Ryssät ampuivat samalla suunnalla, matkaa vain jatkoivat. Vihollinen tuhlassi parisataa ammusta saamatta mitään aikaan. Omat tykkimme vastasivat tuleen, ollen ammuskulutuksemme 57 kpl. Illalla lähetettiin venäjänkielistä propagandaa vihollisen etujoukoille.

10.3.40 Aamulla koettivat viholliset tuhota kovaäänisen onnistumatta. Tiestä 2 km pohjoiseen ylitti vihollisjoukkue rajan, mutta meikäläinen kenttävartio löi sen takaisin. 2 viholliskonetta teki tiedustelulentoja koko päivän. Tulenjohtueelle toi vänrikki Kurala radion. Uutisia?

11.3.40 Tulenjohtomittausryhmän avulla vietiin tasoille Raatevaaran ja siitä 2 km pohjoiseen välinen maasto. Iltapäivällä nämä mittaukset olivatkin tarpeen, sillä vihollispartiot ylittivät rajan pohjoisessa. Patterimme avasi tulen ja jalkaväki karkoitti vihollisen. Tänään kävi sotilaspastori Mikkonen patterissa.

12.3.40 Kello 5 aikaan kuultiin melua rajan takaa. Patteri avasi tulen; kaikki taas rauhallista. Koska tulenjohto on kaukana puolustuslinjasta, niin patterin päällikkö asetti jalkaväen yhteyteen aliupseerin ja puhelinmiehen. Nämä majoittuivat jalkaväen teltoihin.

13.3.40 Kello 5.45 ilmoitettiin pataljoona Harolasta, johon olemme alistettu, että vihollisuudet lopetetaan tänään kello 11.00. Puolen päivän aikaan kuulimme ankarat rauhanehdot. Tämä ei ollut oikein ilahduttavaa. Tämä sota päättyi siis tähän. Se kesti 3 kuukautta 14 päivää.

14.-15.3.40 Nämä päivät menivät rauhankeskusteluissa. Kukaan ei tehnyt juuri mitään.

16.3.40 Tänään oli kenttäjumalanpalvelus.

19.3.40 Armeijakunnan komentaja, kenraali Tuompo piti tarkastuksen. Hän piti vaikuttavan puheen.

25.3.40 Tänään suoritettiin patterien väliset hiihtokilpailut. Keli kohtalainen, tulokset sen mukaiset. Tulenjohtue, tulipatteri ja toimitusjaos kukin osallistui hiihtoon 10-miehisin joukkuein. Hiihdon voitti tulenjohtue, toinen tulipatteri ja kolmas toimitusjaos.

26.3.40 Tänään oli pataljoonan järjestämät ampumahiihtokilpailut. Hyvä sää suosi kilpailuja. Patterimme tuli toiseksi, krh:n voittaessa. Sota ei ole vienyt urheiluinnostusta miehistä.

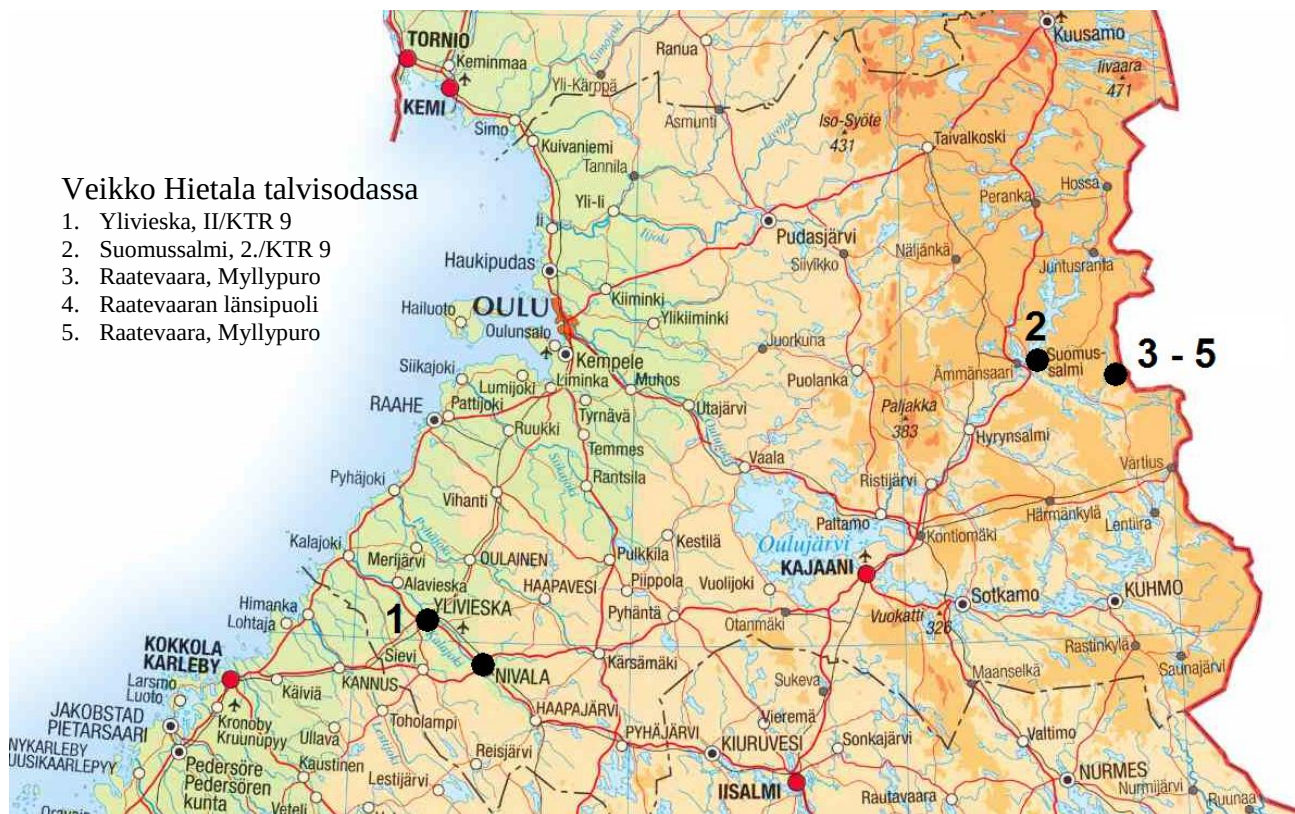
27.3.-2.4.40 Tämä viikko oli varusteiden (liikojen) luovutusta ja aseistuksen, varusteiden ym. luetteloinnista. Kaikki odottavat kotiin pääsyä. Miehet hermostuvat.

TAULUKKO 2. Veikko Hietala talvisodassa

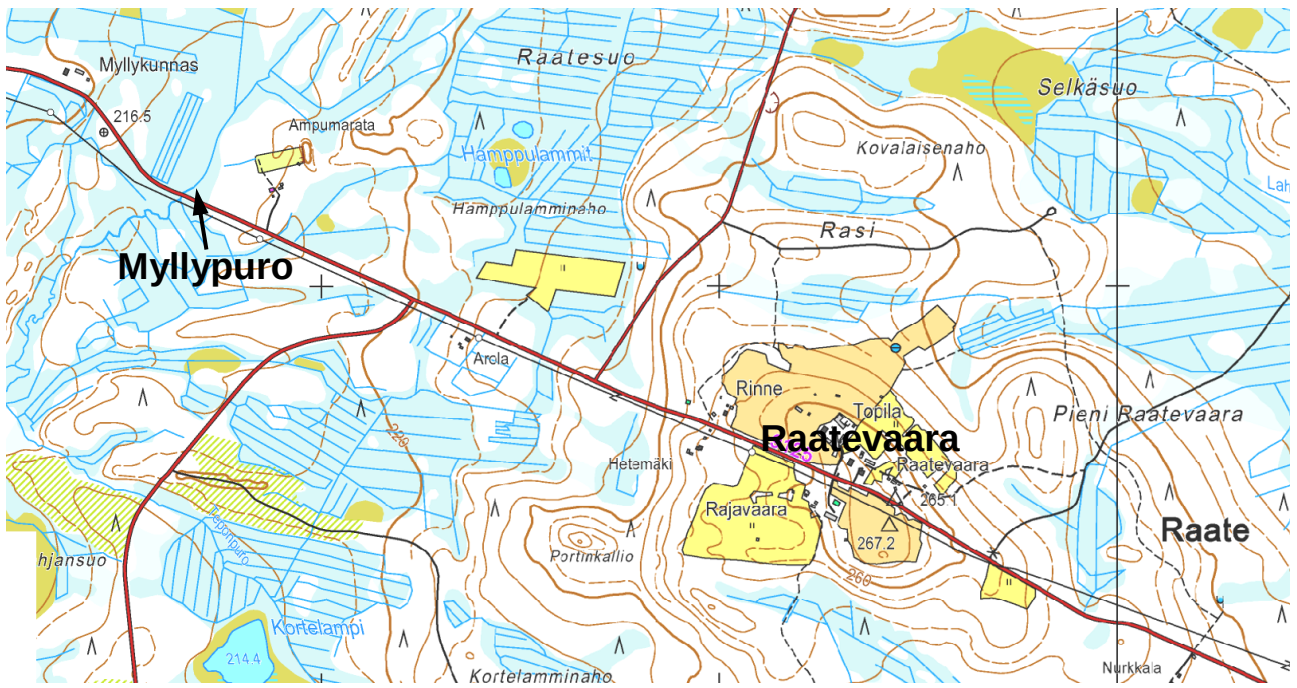
Nro	Aika	Paikka	Tehtävä tai toiminta
1	13.10.-26.12.39	Ylivieska	II/KTR 9. Palvelukseen astuminen. Kertausharjoitusohjelma 17 päivää. Normaali palvelus.
	27.-28.12.39	Ylivieska – Suomussalmi	Marssi rintamalle siirtomiehenä
2	29.12.39	Suomussalmi	2./KTR 9, ajomies. Tykistötoimintaa
3	11.1.40	Raatevaara, Myllypuro	Tykistötoimintaa
4	13.1.40	Raatevaaran länsipuoli	Tykistötoimintaa
5	6.2.40 klo 4	Raatevaara, Myllypuro	Tykistötoimintaa

Veikko Hietala talvisodassa

1. Ylivieska, II/KTR 9
2. Suomussalmi, 2./KTR 9
3. Raatevaara, Myllypuro
4. Raatevaaran länsipuoli
5. Raatevaara, Myllypuro

Kuva 3. Nivala ja Veikon paikat talvisodassa nyky-Suomen kartalla

Kuva 4. Myllypuro ja Raatevaara nykykartalla.

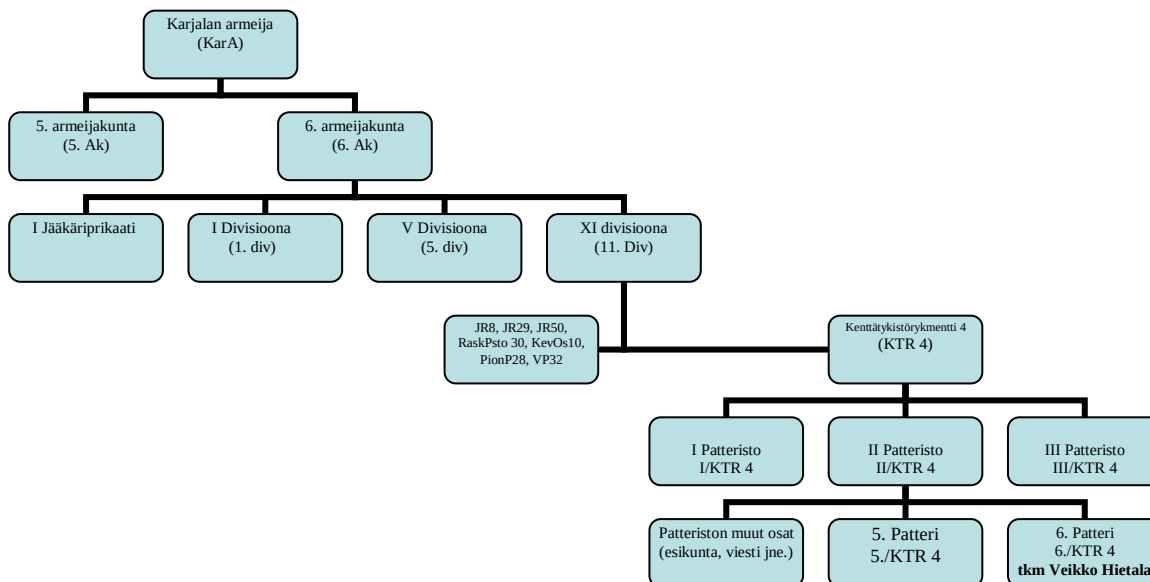
VÄLIRAUHA 1940-1941

Välirauhan aikana Veikko koulutettiin tykkimieheksi kertausharjoituksissa Ylivieskassa 27.1. – 5.2.1941 eli vain kymmenessä päivässä.

JATKOSOTAAN KESÄLLÄ 1941

Jatkosodan kynnyksellä 27-vuotias Veikko astui jälleen palvelukseen. Tämä tapahtui Nivalan Työväentalolla 18.6.1941, jossa hänen yksikkö perustettiin kolmen päivän aikana. Hänet määrättiin Kenttätukirykmentti 4:n toisen patteriston (II/KTR 4) kuudenteen patteriin (6. Ptri) eli 6./KTR 4. Patterin kutsumanimi oli ”Unikko”. Patteri on jaettu jaoksiin ja jaokset ryhmiin, mutta Veikon jaoksesta ja ryhmästä ei ole tietoa. Kantakortin tietojen perusteella veikko toimi koko jatkosodan ajan tykin suuntaajana, johon hänet oli koulutettu.

KTR 4 oli osa 11. divisioonaa (11. Div). Se kuului Karjalan Armeijan (KarA) 6. armeijakuntaan (6. Ak).

Kuva 5. Karjalan Armeijan muodostuminen

TAULUKKO 3. 6./KTR 4:n sotapäiväkirjat

Vuosi	Sotapäiväkirjan tunnus
1941	14932
1942	14933
1944	14934, 14935

Jatkosodan alussa patteri hyökkäsi rajan yli Saarivaaran kohdalta tukien Väinö Linnan Tuntemattomasta sotilaasta tuttua Jalkaväkirykmenttiä 8. Patteri eteni neljässä kuukaudessa aina Syvärille asti osallistuen mm. Petroskoin (Äänislinna) taisteluihin.

Veikon kankortissa mainitaan seuraavat taistelupaikat: Saarivaara, Koirivaara, Havuvaara, Lehtomäki, Laaja, Läskelä, Lunkulansaari, Mantsinsaari, Hyrsylä, Tsalkki, Säämäjärvi, Prääsä, Petroskoi, Kuutilahti, Juksova ja Juustila. Hänelle myönnettiin 2. luokan vapaudenmitali (Vm II) 10.10.1941 päiväkskylä 10/41. KTR 4:n komentaja everstiluutnantti Jarl Edgren jakoi mitalit kentällä 14.10.1941 kello 14. Paikkana oli todennäköisesti noin neljä kilometriä Suollusmäestä sijaitseva tiilitehtaan parakkialue, jossa yksikkö silloin majoittui.

Veikko komennettiin 26.4.1942 tykkilinjan au-kurssille. II patteriston sotapäiväkirjassa mainitaan kyseisellä päivämäärällä alkaneeksi I Tykinjohtajakurssi (Luutnantti Vilhu) eli todennäköisesti Veikko komennettiin juuri tälle kurssille. 5. patterin sotapäiväkirjassa samalle kurssille komennettujen miesten komennuksen pituudeksi mainitaan 10 päivää.

Veikko ylennettiin korpraaliksi 26.7.1942 päiväkskylä 14/42.

Kesäkuussa 1944 patteri marssi Viipurin pohjoispuolen ratkaisutaisteluihin torjumaan Neuvostoliiton suurhyökkäyksen, joka pysähtyi. Käytökseltään Veikko oli hyvä eikä häntä rangaistu. Jatkosodan palveluksen pituudeksi tuli Veikon osalta 3 vuotta 5 kuukautta 1 päivä.

KTR 4	4888
II/KTR 4	4902, 4903, 4904, 4905
6./KTR 4	4909

6./KTR 4:N PERUSTAMINEN JA MARSSI RINTAMALLE

18.-20.6.41 Yksikön perustaminen Nivalan työväentalossa.

21.6.41 kello 10 Jumalanpalvelus Nivalan urheilukentällä koko patteristolle. Kello 19.15 alkoi patterin junaan lastaus. Kello 22.00 keskitysajuna lähti liikkeelle. Junaan lastattuna 5./KTR 4 ja 6./KTR 4. Kuljetuksen johtajana luutnantti Hämäläinen.

22.6.41 Kuopioon saavuttiin kello 7.00. Ruokailu ja hevosten ruokinta ja juotto. Kello 11.05 saavuttiin Pieksämäelle. Kello 17.00 lähtö Pieksämäeltä.

23.6.41 Kello 1.00 saavuttiin Ylämyllylle. Kello 1.00 – 2.30 junan purkaminen. Marssi asema-alueelle noin 4 kilometriä Ylämyllyltä Joensuuun maantien varteen. Kello 5.00 – 9.00 lepo. Kello 9.00 – 17.00 tykkiharjoituksia, ajoharjoitus, viesti- ja tulenjohtoharjoitus.

24.6.41 Juhannus. Kello 12.00 kenttäjumalanpalvelus koko patteristolle. Väinöläinen Tärnävä, Sigurd tuli patteriin jaosupseeriksi. Kello 19.00 alkoi patterin marssi Huhtilammelle. Patteri siirrettiin kolmessa osassa.

1. Pyöräristö: johtajana väinöläinen Parkkinen, Lauri, lähti kello 19.30.

2. Hevosristö: johtajana väinöläinen Tärnävä, lähti kello 19.00.

3. Autorivistö: 6 kuorma-autoa, johtajana luutnantti Hämäläinen, Viljo, lähti seuraavana aamuna 25.6. kello 5.00 liikkeelle.

25.6.41 Kello 9.00 patteri kokonaisuudessaan Huhtilammella. Asemat Hyypiö p:stä noin 1 kilometri pohjoiseen maantien länsipuolella. Tykki- ja viestiharjoituksia.

26.6.41 Harjoituksia ja varusteiden täydentämistä. Patterin päällikkö luutnantti Hämäläinen patteriston komentajan mukana tutustumassa jalkaväen (III/JR 8) linjoihin.

27.6.41 Kello 23.00 sai patteri marssikäskyn. Patterin (koko patteristo) tuli seuraavana siirtyä Öllölään.

28.6.41 Kello 8.00 lähti pyöräristö väinöläinen Parkkinen johtamana. Kello 10.00 lähti hevosristö, tykit ja ajoneuvot, johtajana väinöläinen Tärnävä. Patterin päällikkö kello 9.00 patteriston komentajan mukana ottamassa yhteyttä jalkaväkeen. Matkareitti: Huhtilampi – Tuupovaara – Öllölä. Kello 17.00 saapui patteri leirialueelle Öllölän tienhaarasta noin 2,5 kilometriä Kenraalinkylään päin.

29.6.41 Lepoa. Patterille jaettiin Terni-kiväärit. Luutnantti Hämäläinen tietiedustelussa kapteeni Punnasen mukana Onnenvirralla.

30.6.41 Patteri ajoi tuliasemiin Kenraalinkylään Valkealampi V:stä noin 800 metriä pohjoiseen. Tulenjohtue tulipatterin yhteydessä, toimitusjaos jäi lusikkavaaran tienhaaraan.

1.7.41 Yhteisharjoitus tulipatterille ja tulenjohtolle.

2.7.41 Patteri siirtyi uusiin tuliasemiin Saarivaara a:sta noin 1 kilometri etelään, perussuunta 15-00. Tykkiasemiin ryhdyttiin heti kaivamaan sirpalesuojia. Ryssä ampui raskaalla kranaatinheittimellä muutamia kranaatteja Saarivaaran kylään. Luutnantti Hämäläinen ja vänrikki Jetumö tulenjohtotiedustelussa Saarivaaran kylässä. Tulenjohtopaikat: Kansakoulumäki ja sen pohjoispuolella oleva mäki.

Kuva 6. Näkymä Saarivaaran kansakoulun mäeltä kaakkoon 31.7.1943. SA-kuva.

3.7.41 Tulenjohtopaikat miehitettiin ja rakennettiin niihin puhelinyhteydet. Ryssä kranaatinheitintuli jatkui. Tykkien putket vaihdettiin uusiin suujarruilla varustettuina.

4.7.41 Tuliasemien parannustöitä. Tulenjohto- ja maalitiedustelua jatkettiin.

5.7.41 Tarkistusammunta, suoritti patteriston komentaja. Tarkistusmaalina Saarivaaran kylän itäpuolella (ryssän puolella) peltoaukealla oleva lato. Vihollinen vastasi tuleen ampuen kranaatinheittimellä kansakoulun mäkeä. Illalla patteriston komentajan puhuttelu patterien päälliköille.

Kuva 7. 6./KTR 4:n marssi Nivalasta rintamalle Saarivaaraan nykyaikaiselle kartalle sijoitettuna

JATKOSODAN HYÖKKÄYSVAIHE

6.7.41. Kello 11.05 – 11.21. Tykistövalmistelu hyökkäystä varten. Patteri ampui kolmeen maaliin yhteensä 41 kranaattia. Tulenjohtueet seurasivat III/JR8:aa, joka hyökkäsi Saarivaaran eteläpuolitse tavoitteena Havuvaaraan johtava tie. Edessä oli I/JR8¹ tulitaistelussa vihollisen kanssa. Kello 23.30 sai pataljoona yhteyden 1./JR8:aan, joka oli tehnyt selvän edessä olleista ryssistä. Tulenjohtueet yöpyivät nuotioiden ympärillä.

7.7.41 kello 9 tuli patteriston komentaja tulenjohtueiden luo ja käski niiden seurata mukanaan. Vihollinen oli vetäytynyt Havuvaaraan päin, taistelukosketusta ei ollut. Tulenjohtueet pystyttivät teltat Salmilammen lounaispuolelle.

8.7.41 Patteri suoritti tarkistusammunnan. Luutnantti Hämäläinen käsi tulenjohtotiedustelussa Havuvaaran pohjoispuolella. Väinö Tärnävä oli patteristoupseeri kapteeni Punnasen mukana tuliasematiedustelussa Havuvaaran luoteispuolella.

¹ Väinö Linna kuvasi Tuntemattomassa sotilaassa I/JR 8:n konekiväärikomppanian vaiheita.

9.7.41 Tulipatteri siirtyi 0.30 – 6.00 uusiin asemiin noin kolme kilometriä Havuvaarasta luoteeseen. Patterin päällikkö tulenjohtueiden kanssa seurasi hyökkäyksessä 1. /JR8:aa, joka hyökkäsi tien länsipuolella. Ryssän vastus oli kylän reunassa luja, mutta sen murruttua ei kylässä enää ollut vastusta. Tulenjohtuet yöpyivät kylässä.

10.7.41 Kello 2.00 – 3.00 tulipatteri siirtyi uusiin asemiin Havulammin pohjoispäähän. Kello 11.30 kutsui patteriston komentaja patterien päälliköt käskynjakoon. Hyökkäyskäsky: JR8:n hyökkäys jatkuu tien Havuvaara – Saarilahti suunnassa. Tykistö (II ja III/KTR 4) tukevat hyökkäystä. 6./KTR4:n tulenjohtuet seuraavat 3./JR8:aa eli Tikkasen komppaniaa. Hyökkäys kello 16. Kello 14 tulipatteri siirtyi uusiin asemiin Hevosvaaran kylän eteläpäästä noin 1,5 kilometriä etelään tien itäpuolelle. Kello 16 patterin päällikkö lähti tulenjohtuen kanssa seuraamaan 3./JR8:aa. Vänrikki Jatuni johti mittausryhmää ja vänrikki Parkkinen puhelinryhmää. Asemakeskus oli tulipatterin läheisyydessä. Kello 18 sai komppania (3./JR8) sai kosketuksen viholliseen Sammalvaaran aukean eteläreunassa. Vihollinen vetäytyi nopeasti ja taistelukosketus hävisi. Komppanian piti jatkaa etenemistä suoraan etelän purolinjan suunnassa, mutta se joutui maantielle. Komppania yritti uudelleen, mutta meni lopullisesti hajalle. Kello 20.30 sai patterin päällikkö patteriston komentajalta käskyn edetä tietä pitkin ja lopettaa puhelinyhteyden veto kaapelin vähyden takia.

11.7.41 Kello 3 tulipatteri siirtyi uusiin asemiin noin 1,2 kilometriä Värtsilän tienhaarasta etelään. Tulenjohtue toimi koko aamuyön 4. ja 5. patterin tulenjohtueiden kanssa yhdessä Kaatiovaaran tienhaarassa. Vihollisen tiukka vastus murrettiin tykistötulella kello 4:ään mennessä. Kello 4.30 sai patterin päällikkö patteriston komentajalta käskyn tulla reserviin komentopaikan läheisyyteen. Kello 7 tuli uusi käsky. Tulenjohtueiden tuli seurata III/JR 8:aa sen edetessä Kiekuan tien suunnassa. Kello 7.30 lähtivät tulenjohtuen liikkeelle ja kello 8.30 saatiin yhteys III/JR8:aan Kaatiovaaran tienhaarassa. Kello 8.30 siirtyi tulipatteri uusiin asemiin Kiekuan tien varteen noin 15 km Kaatiovaaran tienhaarasta itään. Kello 11 saatiin kosketus viholliseen. Edessä oli vain heikko vihollisosasto, korkeintaan 10 – 15 miestä, joka vetäytyi nopeasti pois. Marssia jatkettiin. Kello 15 saavuttiin Kiekuanjärven rantaan kohtaamatta vihollista. Kello 17.30 sai patterin päällikkö käskyn patteriston komentajalta ottaa yhteys III/JR8:an komentajaan kapteeni Kivilahteen ja sopia tykistön käytöstä pataljoonan hyökkäyksessä suunnassa Kiekua – Juttulampi. Kello 21.15 alkoi tykistövalmistelu Kiekuan kylän länsipuolella oleville kukkuloille ja sen jälkeen jalkaväki lähti etenemään. Kukkuloilla ei ollut yhtään vihollista, eikä siellä näkynyt siitä mitään jälkiäkään. Tulenjohtuet seurasivat jalkaväkeä kunnes kello 24 tuli patteriston komentajalta käsky palata takaisin ja ottaa yhteys eversti Nahiin.

12.7.41 Kello 2 saapuivat tulenjohtuet takaisin Kiekuan kylään. Eversti Nahin joukkoja ei vielä näkynyt kylässä. Kello 8 sai luutnantti Hämäläinen yhteyden luutnantti Kurkinevaan, jonka komppaniaa tulenjohtueiden oli määrä seurata. Komppanian tehtävänä oli hyökätä Laajaan ja ottaa tie haltuunsa. Kosketus viholliseen saatiin Kiekuan kylän eteläreunassa. Kello 12 saavutettiin Laajan peltoaukeiden pohjoisreuna, jossa eteneminen pysähtyi vihollisen lujan vastuksen takia. Tulenjohtopaikka perustettiin Laajasta a 700 pohjoiseen olevalle kukkulalle, josta johdettiin tulta vastakkaisilla kukkuloilla oleviin vihollisen asemiin. Vihollisen suorasuuntaustykin tuli oli tarkkaa ja tuhoisaa. Se vaimeni oman tykistön ammuttua muutamia ryhmiä.

13.7.41 Kello 5.30 – 9.00 tulipatteri siirtyi uusiin asemin Kiekuan kansakoulun mäelle. Kiekuan kylässä se joutui vihollisen kranaattituleen, jolloin yksi hevonen kaatui ja kaksi haavottui. Kello 8 luutnantti Saijanmaa tuli vaihtamaan tulenjohtueet. Patterin tulenjohtue palasi Kiekuaan. Kello 11 patterin päällikkö sai patteriston komentajalta Kiekuassa käskyn lähteä tulenjohtueineen Kypärälammella ja ottaa siellä yhteys I/JR 50:n komentajaan majuri Leiskaan sekä tukea tämän hyökkäystä Lehtomäen suuntaan. Kello 14 tulenjohtueet lähtivät liikkeelle. Puhelinyhteyttä rakennettiin sitä mukaa kuin edettiin. Kello 16 saavuttiin majuri Lieskan komentopaikkaan. Kello 18 patterin päällikkö ja ensimmäinen tulenjohtue lähtivät Kypärälampien väliseen maastoon, jossa oli ryhmittymispaikka. Vänrikki Parkkinen jäi toisen tulenjohtueen kanssa majuri Lieskan

komentopaikan läheisyyteen. Ensimmäinen tulenjohtue saapui ryhmittymispaikalle noin kello 23. Noin kello 16.00 siirtyi tulipatteri uusiin aseisiin itäisestä Kypärälamesta noin 1,5 km pohjoiseen.

14.7.41 Kello 5 alkoi pataljoonan hyökkäys Lehtomäen suuntaan ja kello 6 saatiin kosketus viholliseen maantien pohjoispuolella Lehtomäki t:stä noin 1 km pohjoiseen. Maantie saatiin vallattua kello 7. Solan molemmilla puolella olevat kukkulat olivat vihollisen vahvasti miehittämät, joilta se tulitti meikäläisten selustaan. Kello 8 kaatui ensimmäisen tulenjohtueen tulenjohtaja vänrikki Jatuni pikakiväärin suihkusta. Luutnantti Hämäläinen ampui Lehtomäen tienristeyksessä ja siitä etelään päin olevia maaleja.

15.7.41 Kello 3 alkoi vihollisen hyökkäys asemiamme vastaan voimakkaalla tykistövalmistelulla; komppanian vastus murtui ja se vetäytyi vähemmän hyvässä järjestyksessä. Jalkaväen hajottua tulenjohtue palasi patteriston komentopaikkaan noin kello 10. Kello 13 sai patteri käskyn lähteä marssille Prolanvaaraa. Kello 13.30 lähtivät patteriston tulenjohtueet liikkeelle luutnantti Hämäläisen johdolla. Tulipatteri lähti liikkeelle noin kello 20. Majoittuminen Prolanvaaran tienhaaraan. Patterin ammuskulutus tähänastisten taistelujen aikana 484 kranaattia.

16.7.41 Kello 2 patteri sai marssikäskyn. Liikkeellelähtö kello 6 tavoitteena Kietele. Marssitie: Prolanvaara – Jalonvaara – Kaitanselkä – Ihatsu – Suursarka – Leppäsyry – Satinen. Kello 10 saavuttiin Satiseen.

17.7.41 Kello 8 marssi jatkui Läskelään. Kello 10.30 tulenjohtue saapui Läskelään. Kello 20.00 patteri saapui aseisiin Läskelästä noin 3 km itään Tiirilaka-talon luo. Vihollinen Jänisjoen länsipuolella.

18.7.41 Vänrikki Parkkinen tiedusteli tulenjohtopaikan rautatiesillan läheisyyteen. Tulenjohtopaikalta suoritettiin maalitiedustelua. Tarkistusammunta. Neljäs tykki särkyi, palauttajajouset poikki.

19.7.41 Vihollinen ampui joitakin kranaatteja tulenjohtopaikalle. Patterimme tulitti vihollista joen toiselle puolen. Vänrikki Kivistö tuli patteriin tulenjohtajaksi.

20.7.41 Jalkaväki yritti joen ylitystä tiilitehtaan kohdalta, mutta yritys epäonnistui. Vähäistä tykistötoimintaa.

21.7.41 Ei erikoista.

22.7.41 JR 50 puhdisti Jänisjoen länsipuolen vihollisista. Kello 11 patteri sai marssikäskyn. Kello 14 patteri lähti liikkeelle ja noin kello 23 patteri saapui Hunttilaan Vahalammen itäpuolelle jonneka majoituttiin. Luutnantti Latvala tuliasematiedustelussa kapteeni Punnoson kanssa Koirinojan suunnassa.

23.7.41 Kello 18 aseisiin ajokäsky Koirinojan länsipuolelle tien Koirinoja – Hunttila varrelle. Aseisiin ajo kello 21 – 23 välisenä aikana. Kello 23 tuli käsky patteriston komentajalta jatkaa marssia tietä Koirinoja – Myllykylä – Lemetti – Uomaa. Kello 24 patteri lähti marssille.

24.7.41 Marssi tapahtui häiriöttä. Kello 14 patteri saapui Uomaalle, jossa leiriytyi kylän länsireunaan sepän talon lähelle. Noin kello 23 patteri sai käskyn valmistautua marssille.

25.7.41 Kello 7 lähti hevoskolonna vänrikki Tärnävän johdolla liikkeelle suuntana Salmi. Samaan aikaan lähti myös polkupyörärivistö.

26.7.41 Kello 9 hakivat patteriston autot patterin tykit ja tykkimiehet. Autorivistön johtajana luutnantti Hämäläinen. Kello 12 autorivistö saapui Uuksuun, missä luutnantti Hämäläinen sai

patteriston komentajalta käskyn ohjata tykit tuliasemiin Salmin kylään Mäkipään talon eteläpuolelle sekä jatkaa matkaansa tulenjohtueen kanssa Lunkulansaareen ja ottaa siellä yhteys II/JR 8:n komentajaan kapteeni Väänäseen ja avustaa tykistöllä tämän hyökkäystä Mantsinsaareen. Kello 19.30 tulenjohtue saapui Lunkulansaaren pohjoispäähän rakentaen samalla puhelinyhteyden Murronkylässä olevasta tulenjohtokeskuksesta. Tulenjohtue ylitti salmen ylimenopaikan kahdella syöksyveneellä ja puhelinryhmä veti kaapelin (tavallista kenttäkaapelia) salmen toiselle rannalle sillanpääasemaan. Väinö Parkkinen oli jo kello 9 saapunut saarelle. Kello 20.30 saapui II/JR 8:n komentaja kapteeni Väänänen saareen ja selosti tilanteen sekä hyökkäyssuunnitelman. Kello 22.30 luutnantti Hämäläinen sai patteriston komentajalta käskyn toimia vanhimpana tykistöupseerina. Kello 22 siirtyi tulipatteri Salmista Lunkulansaaren Siikalahteen tuliasemaan, jonne se saapui 27.7. kello 8.

Kuva 8. Salmin kirkko 26.7.1941. SA-kuva

27.7.41 Noin kello 1 jalkaväki lähti etenemään (Mantsinsaareen). Väinö Parkkinen seurasi II tulenjohtoryhmän kanssa Peltosen kylän suuntaan etenevää komppaniaa. Väinö Hemdahl seurasi Selkien kylään hyökkäävää komppaniaa. Luutnantti Hämäläinen jäi I tulenjohtoryhmän kanssa pataljoonan komentopaikkaan. Yön aikana ammuttiin useita maaleja Peltosen kylään, Peipposenkylään, Lonkoinlahden rannalle sekä kasarmialueelle yhteensä noin 350 kranaattia. Vankien kertoman mukaan oli tykistömme tuli pirullisen tarkkaa ja tehokasta. Kello 11 mennessä oli saaren pohjoisosa vallattu ja eteläpää puhdistettiin vihollisista iltaan mennessä.

28.7. 41 Kello 5 luutnantti Hämäläisen ehdotuksesta patteriston komentaja määräsi yhden kanuunan (76 K/02) suorasuuntaustehävään kasarmialueelle. Väinö Parkkinen ampui ko. tykillä kaksi lautta hajalle, lautoilla oli vihollisen maihinlaskujoukkoja. Myös ammuttiin saaren edustalla liikkuvia vihollishävittäjiä, mutta ne pääsivät sumun suojassa karkuun. Tulenjohtue joutui lähitaisteluun kasarmialueelle hyökkäävän vihollisen kanssa, mutta torjui hyökkäyksen.

29.7.41 Vihollisen hävittäjiä kaarteli saaren länsipuolella noin 10 – 15 km päässä rannasta, mutta eivät tulleet ampumamatkan päähän.

30.7.41 Tuotiin kaksi suorasuuntaustykkiä lisää saarelle. Toinen Peipposenkylään ja toinen Työmpäisen kylään.

31.7.41 Kello 14 kolme vihollisen pommikonetta tuli Valamon suunnasta pommittaen kasarmialuetta saamatta kuitenkaan vaurioita aikaan.

TAULUKKO 5. 6./KTR 4:n jatkosodan ensimmäinen kuukausi

Nro	Aika	Paikka	Tehtävä tai toiminta
1	2.-8.7.1941	Saarivaara	Tarkistusammunnat III/JR 8:n hyökkäyksen tukeminen
2	9.7.41. klo 0.30	Havuvaarasta luoteeseen 3 km	I/JR 8:n hyökkäyksen tukeminen
3	10.7.41 klo 2.00	Havulammin pohjoispää	-
4	10.7.41 klo 14.00	Hevosvaaran kylän eteläpäästä n. 1,5 km etelään tien itäpuolella	III/JR 8:n hyökkäyksen tukeminen tien havuvaara –Saarilahti suunnassa
5	11.7.41 klo 3.00	1,2 km Värtsilän tienhaarasta etelään	Vihollisen tiukka vastus murrettiin klo 4:ään mennessä.
6	11.7.41 klo 8.00	Kiekuan tien varressa n. 15 km Kaatiovaaran tienhaarasta itään	-
7	11.7.41 klo 15.00	Kiekuanjärven ranta	Tykistövalmistelu 21.15. Pataljoonan hyökkäyksen tukeminen Kiekuan kylän länsipuolella oleville kukkuloille ja ja Laajassa oleville kukkuloille.
8	13.7.41 klo 5.30	Kiekuan kansakoulun mäki	-
9	13.7. – 15.7.41	Itäisestä Kypärälammesta n. 1,5 km pohjoiseen	Pataljoonan hyökkäyksen tukeminen Lehtomäen suuntaan 14.7. klo 5.00
10	15.7.41 klo 20.00	Prolanvaaran tienhaara	-
11	16.7.41 klo 6-10	Prolanvaara Jalonvaara Koitoonselkä Ihatsu Suursarka Leppäsyryjä Satinen	Marssi
12	17.7.41 klo 10.30	Läskelä	Marssi 8 - 10.30
13	17. - 21.7.41	Läskelästä n. 3 km itään Tiirilaka-talon luona	Tarkistusammunta Vihollisen tulittaminen 19.7., vihollinen Jänisjoen länsipuolella
14	22.7.41 klo 23	Hunttila Vahalammen itäpuoli	Marssi klo 14 - 23
15	23.7.41 klo 21	Koirinojan länsipuolella tien Koirinoja – Hunttila varrella	Marssi klo 24
16	24.-25.7.41	Uomaa, kylän länsireuna sepän talon lähellä	-
17	26.7.41 klo 12	Uuksu Salmi, Mäkipään talon eteläpuolella	-

1.-4.8.41 Lepoa. Varusteiden kunnostamista, pyykinpesua ja uintia.

5.8.41 Klo 1.00 patteri sai käskyn valmistautua marssille, jonka jälkeen yhteydet purettiin. Kello 8.30 patteri lähti marssille, ylitti rajan Mantsila, Rajakontu kohdalla klo 13.15. Klo 18.20 saapui patteriston pyöräristö Vitelen itäpuolelle sijaitsevalle asema-alueelle. Kello 20 sai pyöräristö käskyn palata takaisin Viteleen kylään ja käännättää myöskin tykit sinne. Kello 22 saapui patteri Viteleen kylään ja majoittui kylän länsipuoleiseen metsikköön. Marssin aikana luutnantti Hämäläinen toimi pyöräristön johtajana.

6.8.41 Päiväpalvelusohjelmaan kuului tuliasemien parantaminen sekä tulenjohtueen suuntakehien ja et.mittarien tarkistus. Kello 16.30 kenttähartaushetki. Elonkorjuutöihin lomautettiin seuraavat patterin miehet: Rättyä Mikko, Laakkonen Matti, Pihlajaniemi Heino ja Satala Manna. Vänrikki Cahmberg tuli patteriin tulenhjohtajaksi.

7.8.41 Patterin sijoitusluettelo laadittiin uudelleen. Kello 17 ammuttiin yksi patterin hevonen, joka oli puhkaissut vatsansa seipääseen pudotessaan huonosti rakennetulta sillalta puroon. Kello 18.45 patteriston komentaja kunniamerkkien jaon jonka jälkeen oli iltahartaus.

8.8.41 Saunominen ja pyykinpesu sekä tykkien ja kiväärien puhdistus ja tarkastus.

9.8. Lepoa

10.8.41 Lensi viisi vihollisen pommikonetta länttä kohti, ilmatorjunta avasi heti tulen ilman minkäänlaista tulosta. Kello 13 oli jumalanpalvelus.

11.8.41 Kello 2.00 patteri sai käskyn valmistautua marssille. Kello 6.00 patteri lähti liikkeelle pohjoista kohti ensi tavoitteena Tulemajärvi. Kello 9.30 Marssitauko ja ruokailu Suurmäen kylän eteläpäässä. Ruokailun jälkeen jatkettiin matkaa Kinenlahden Kivijärven kautta Putsoilaan (Pulgoila), jossa oli seuraava tauko ja ruokailupaikka. Kello 19.15 marssia jatkettiin. Kello 22.45 saavutettiin tavoitteemme Tulemajärvi (Tulomajärvi), jonka pohjoispäässä levähtiin neljä tuntia.

12.8.41 Kello 4.00 herätys. Kello 5.15 patteri lähti liikkeelle tietä: Lahdenkylä - Saarimäki - Hyrsylä. Kello 11 saapui patteri Saarimäen kylään, jossa oli kahden tunnin tauko ja ruokailu. Kello 18.00 saapui patteri ns. Hyrsylän tien mutkan eteläpäähän joka sijaitsee n. 8 km Hyrsylän kylästä etelään. Kello 20.00 majoittuminen p.o. maastoon.

13.8.41 Patteriasemien tiedustelu ja kaivaminen maastoon Kaitalampi k:sta 400 m suuntaan N (pohjoinen).

14.-15.8.41 Tuliasemien kuntoonlaitto ja telttojen upottaminen maahan. Kaikki vanha puhelinkaapeli vaihdettiin uuteen. Tulenjohtue saa konepistoolin.

16.8.41 Kello 14.00 tuli patterille käsky siirtyä edellä mainittuihin asemiin. Kello 21 patteri saapui tuliasemiin. Kello 16.00 sai vänrikki Parkkinen käskyn ottaa yhteys 7./KTR 4:n päällikköön luutnantti Saijonmaahan ja miehittää hänen tulenjohtopaikkansa Suojoen rannalta Ignoilan kylän kohdalla. Yhteys saavutettiin kello 20.30. Kello 23.00 tulenjohtue majoittui patterin läheisyyteen.

17.8.41 Kello 6.00 vedettiin puhelinyhteys asemakeskuksesta tulenjohtajalle samalla kun tykit ajettiin asemaan. Kello 14.00 tapahtui tulenjohtopaikan miehitys.

18.8.41 Kello 19.00 suoritti luutnantti Hämäläinen tarkistusammunnan koko patteristolla. Kello 23 siirrettiin yksi viidennen patterin tykki jokitörmälle tulenjohdon läheisyyteen suorasuuntausammuntaa varten.

19.8.41 Kello 00.20 vänrikki Parkkinen sai käskyn valmistautua ylittämään Suojoen jalkaväen mukana. Kello 9.10 alkoi tykistövalmistelu, jota kesti 20 minuuttia. Kello 9.30 ylitettiin Suojujoki ja kello 10.10 saavutettiin välitavoite, joka oli tienkohta Ignoilanlammen pohjoispuolella. Kello 11.00 jatkettiin matkaa edelleen. Kello 13.00 oli tauko, jonka kuluessa luovutimme puhelinkaapelin luutnantti Kärjen käyttöön. Kello 15.00 jatkoimme taas matkaa edelleen, kunnes kello 18.00 saavuttiin päätavoitteeseemme Vesikylän kylään. Aamullisen tykistövalmistelun jälkeen lähti patteri etenemään noin kello 12.00 asettuen aseisiin kahden kilometrin päähän Vesikylän kylästä suuntaan SW (lounas) kello 21.00. Välittömästi tulenjohtueen Vesikylään saapumisen jälkeen sai I tulenjohtue vänrikki Gahmbergin johdolla käskyn luutnantti Hämäläiseltä lähteä jalkaväen mukana varmistustehtävään n. 3 km päähän Vesikylän kylästä suuntaan N (pohjoinen) johtava tietä.

20.8.41 Koko yön patteri suoritti häiritsemisammuntaa. Kello 6.00 lähti patteri liikkeelle Vesikylän kautta Tsalkiin johtavaa tietä. Kello 23.00 ajoi patteri aseisiin tienvarteen Savilahden kylästä suuntaan N. Kello 10.30 lähti II tulenjohtoryhmä liikkeelle Tsalkkia kohti vänrikki Parkkinen johdolla. Kello 21.00 vänrikki Gahmberg palasi varmistustehtävästään muun tulenjohtueen yhteyteen. Välittömästi tämän jälkeen lähti koko tulenjohtue vänrikki Parkkista lukuun ottamatta, joka jäi joukkosidontapaikkaan jalkaväensä parantamaan, matkaa jatkamaan yöpyen muutamaksi tunniksi tien varteen lähelle patteria.

21.8.41 Kello 4.00 tulenjohtueen herätys ja valmistautuminen marssille. Kello 5.00 lähtö marssille kohti Maaselän kylää, tulenjohtue majoittui ensiksi edellä mainitun kylän eteläpuolelle II/JR 8:n komentopaikan läheisyyteen. Patteri ampui maaleja Maaselän eteläpuolelle (kartta-ammunta). Kello 12.00 kävi luutnantti Hämäläinen tiedustelemassa tuliasemat patteristolle 1,5 – 2 km Maaselän kylästä etelään. Kello 20-24 luutnantti Hämäläinen kävi tiedustelemassa asemakeskuksen paikkaa Maaselän itäpuolelta. Asemakeskuksen paikaksi valittiin tienristeys Maaselästä 1 km koilliseen. Kello 14.00 patteri siirtyi uusiin tuliasemiin Maaselästä 2 km etelään tien länsipuolelle. Kello 20.00 patteri siirtyi 1,5 km eteenpäin Maaselän kylän eteläreunaan.

22.8.41 Kello 2.00 ilmoitti II/JR8:n komentaja kapteeni Väänänen, että vihollinen on murtautunut asemeimme. Yhteyttä pattereihin ei saatu puhelimella, sillä jalkaväen kolonnat olivat yöllä liikkueissaan katkoneen kaikki puhelinyhteydet. Luutnantti Hämäläinen meni luutnantti Karstenin kanssa ottamaan selvää tilanteesta. Hän sai patteristoupseerilta kapteeni Punnoselta tietää, ettei mitään sisäänmurtoa ollut tapahtunut ja että 5./KTR 4:n päällikkö luutnantti Teerisuo oli edessä tulenjohtueinensa huolehtimassa tykistön käytöstä. Kello 15.00 luutnantti Hämäläinen ja Vänrikki Gahmberg lähtivät tulenjohtueiden kanssa luutnantti Savolaisen komppanian mukaan. Tarkoituksena oli hyökätä vihollisen sivustaan noin 3 km Maaselän pohjoispuolelle. Hyökkäykseen otti osaa II/JR 8. Kello 21.30 komppania pääsi tielle ja joutui kosketukseen vahvan vihollisosaston kanssa. Tykistön tulta ei voitu käyttää, koska ei ollut varmaa tietoa omien joukkojen olinpaikoista ja omat ja vihollinen olivat aivan lähekkäin. Kurjin yö tulenjohtueella koko sodan aikana.

23.8.41 Vihollinen piti koko yön puoliaan panssariauton turvin, joka sille saapui yön aikana avuksi Tsalkin suunnasta. Kello 5.00 vihollinen vetäytyi panssariauton turvin Tsalkin suuntaan. Kello 9.00 saapui patteriston komentaja paikalle määräten tulenjohtueen reserviin komentopaikkansa läheisyyteen. Kello 10.00 tykistö pehmitti Muntuselän kylää. Kello 16.30 alkoi uusi tykistökeskitys edellä mainittuun kylään ja sen jälkeen jalkaväen hyökkäys, joka johti kylän valtaukseseen. Kello 19.00 sai patterin tulenjohtue käskyn majoittua tienvarteen Muntiselästä 2,5 km etelään. Tulenjohtue pystytti teltan ja kävi levolle.

24.8.41 Kello 6.30 tulenjohtue siirtyi tulipatteriin, josta koko patteri lähti liikkeelle kohti Petroskoita Vesikylän kautta. Kello 16.00 saavutettiin Vesikylän kylän pohjoispuolella oleva purolinja, jossa ruokailtiin. Kello 16.30 marssia jatkettiin kohti Jessolan kylää marssijärjestyksen ollessa seuraava: 4. patteri, 5. patteri ja 6. patteri. Marssin aikana liittyi vänrikki Parkkinen

tulenjohtueeseensa. Kello 21.00 saavutti patteri Säämäjärven lounaispuoleisen maaston. Patteri ajoi asemiin noin 2 km päähän Kurmoilasta suuntaan W (länsi).

25.8.41 Kello 8.00 sai tulenjohtue käskyn seurata 5/JR 5:ä pitkin s-rantaa. Etenemisen aikana jalkaväki joutui kosketukseen vihollisen pienehköjen viivytysosastojen kanssa, jotka kuitenkin kaikki tuhottiin tai otettiin vangiksi. Kello 16.20 vallattiin Jessoilan kylä, jonka jalkaväki miehitti kylän eteläreunassa olevaa kukkulaa myöten. Tulenjohtue valitsi tulenjohtopaikan mainitulta kukkulalta. Tulipatteri taas ajoi asemiin noin kello 13.00 3 km päähän Kurmoilasta suuntaan SE.

26.8.41 Kello 12.30 palasi tulenjohtue takaisinpäin Jessoilasta Uhmoilan kylän maastoon ja sieltä edelleen kylän eteläpuolella olevan järven länsipuolitse järven eteläreunan korkeudelle. Tarkoituksena hyökätä jalkaväen mukana Korsan kylään. Tulenjohtue kuitenkin majoittui järven eteläpuoleiseen maastoon. Noin kello 12 ajoi patteri uusiin asemiin 2 km Uhmoilasta suuntaan NW tulittaen näistä asemista Korsan maastossa havaittuja maaleja.

27.8.41 Aamulla varhain tulittivat vihollishävittäjät kiivaasti konekivääreillään tulejohtueen majoitusaluetta saamatta minkäänlaista vahinkoa aikaan. Kello 10.20 sai tulenjohtue käskyn siirtyä Jessoilan kylän kautta noin 2,5 km Jessoilasta suuntaan E ja valita tulenjohtopaikan sieltä. Kello 21 patteri siirtyi uusiin tuliasemiin noin 1,5 km Jessoilan kylästä suuntaan E.

28.8.41 Tulenjohtue, joka oli alistettu 5./JR 50:lle, suoritti tarkistusammunnan omalla patterillaan.

29.-30.8.41 Sekä tulenjohtue että tulipatteri olivat levossa suorittamatta minkäänlaista toimintaa.

31.8.41 Kello 6.50 osallistui patterimme Alelخان kylään suoritettuun tykistövalmisteluun, johon ryssä vastasi kiivaasti. Vielä samana päivänä jalkaväki valloitti mainitun kylän jatkaen matkaansa Säämäjärven kylään, josta osa lähti etenemään suoraan itään Petroskoita kohti ja osa suuntaan SE Prääsää kohti.

1.9.41 Kello 14.30 sai patteri käskyn lähteä liikkeelle Säämäjärven kylän kautta suuntana Prääsä. Välitavoitteena oli jokilinja, joka sijaitsee noin 10 km päästä Säämäjärven kylästä. Tulenjohtue saapui tavoitteeseen kello 22.00. Samaan aikaan ajoi patteri myös asemiin noin 3 km päähän mainitusta joesta suuntaan NW. Tulenjohtopaikka valittiin läheltä sillan korvaa ja majoituspaikka noin 800 m päähän tulenjohtopaikalta taaksepäin. Tulenjohtopaikalle saatiin heti vedetyksi puhelinyhteys.

2.9.41 Tulenjohtopaikalla tähystystoimintaa. Tulenjohtueen majoituspaikalla haavoittui kranaatinsirpaleista kaksi hevosta niin vaikeasti, että ne oli pakko lopettaa ampumalla.

3.9.41 Tähystystoiminta jatkuu. Kello 7 ryssät räjäyttivät sillan poikki aivan vartiomiesten nokan alta. Kello 9.30 haavoittui vänrikki Gahmberg vihollisen kiväärinluodista yrittäessään päästä räjäytettyä siltaa hyväkseen käyttäen joen toiselle puolen. Vänrikki Gahmbergin käsi oli myöhemmin sairaalassa leikattava olkapäästä poikki. Kello 20.15 tulenjohtue ylitti Säämäjoen jatkaen matkaansa 3 km verran tietä pitkin Kuimasvaaraa kohti. Mainitulle etäisyydelle joesta oli saatu aikaan motti, jonka laidalta valittiin tulenjohtopaikka.

4.9.41 Kello 1.30 saapui tulenjohtue edellä mainitun motin laidalle. Päivän alkaessa sarastaa alkoi motin selvittely. Ryssä yritti kovasti vastustaa, mutta huonolla menestyksellä. Kello 9 aikoihin alkoi motti selvitä. Ne ryssät jotka olivat hengissä, antautuivat. Motti sisälsi mm. neljä tankkia, joista kolme oli kahdeksan tonnin ja yksi 52 tonnin ”Klim Voroshilov”. Viimeksi mainittu oli yrittänyt päästä metsää myöten pakoon, mutta oli joutunut kiinni telaketjujen haukatessa tyhjää pehmeässä suomaastossa. Mainittujen tankkien lisäksi saatiin motista sotasaaliiksi useita kymmeniä hevosia sekä muutamia kenttäkeittiöitä. Kaatuneita ryssiä oli satakunta. Kello 12.40 lähdettiin eteenpäin Suojokea kohti. Kello 14.20 patteri pysähtyi kokonaisuudessaan noin 4 km päähän Kinnasvaaran kylästä suuntaa N, minne patteri majoittui.

5.9.41 Tulenjohtue reservissä. Kello 18.00 sai tulenjohtue käskyn seurata III/JR29:n komentajaa ratsumestari Eerolaa. III pataljoona sai tehtäväkseen edetä tietä pitkin kohti Prääsää. Vihollinen oli asettunut asemiin noin 3 km päässä Kinnasvaarasta sijaitsevaan jokilaaksoon. Patteri ajoi asemiin n. 1,5 km päähän Kinnasvaarasta suuntaan E tien välittömään läheisyyteen. Kello 20.00 alkoi tykistövalmistelu. H-hetki kello 20.13, joen ylitys tapahtui maantien ja Suojoen puolivälistä vihollisen huomaamatta. 1. komppania oli jäänyt ylityksen aikana joen länsipuolelle puolustukseen. 2. komppania lähti etenemään maantielle saavuttaen sen klo 23.00. Komppaniapäällikkö luutnantti ?ukee sai käskyn lähteä puhdistamaan sillanpääasemat.

6.9.41 Aamun valjettua sai luutnantti Sakkara komppanioineen käskyn lähteä etenemään kohti Niiniselän kukkulaa. Tavoite, kukkulan reuna, saavutettiin klo 4.00 ja samaan aikaan tuli myöskin sillanpääasema puhdistetuksi. Etenemisen aikana yritti ryssän partio katkaista puhelinyhteydet onnistuenkin siinä, mutta tuo 5-miehininen partio saatiin kuitenkin tuhotuksi kokonaisuudessaan. Tulenjohtue alistettiin II/JR 29:lle, jonka komentaja oli kapteeni Visuri. Tulenjohtopaikka valittiin Niiniselän kukkulan reunasta noin 200 metrin päästä suuntaan W. Tältä tulenjohtopaikalta suorittivat luutnantti Hämäläinen ja vänrikki Parkkinen tarkistusammunnan 15:lle patterille. Oma patterimme oli ajanut uusiin asemiin 1 kilometrin päähän kukkulasta tien E-puolelle.

7.9.41 Tulenjohtue reservissä niiniselän kylän E-puolella. Oma tykistömme pehmitti koko päivän ryssän asemia. Myös Prääsän kauppala tykistömme tulemme alaisena.

8.9.41 Tulenjohtue reservissä iltaan asti. Kello 20.40 patteri lähti liikkeelle tavoitteena Prääsän kylä. Kello 22.30 patteri saapui n. 2,5 kilometrin päähän Prääsän tienhaarasta Prääsjärven pohjoispään korkeudelle, asettuen asemiin tien E-puolelle välittömästi sen läheisyyteen. Tulenjohtue myös majoittui patteriin.

9.9.41 Aamupäivällä tulenjohtopaikan tiedustelua. Kello 17.00 lähti tulenjohtue liikkeelle tulenjohtopaikalla maantien ja Suojoen väliseen Tekkilammin maastoon. Patterin päällikkö ja II:n tulenjohtoryhmä III/JR 29:n komentopaikalla I tulenjohdon jatkaessa matkaansa VIII/JR 29:n komentopaikalle.

10.9.41 Vaihtui II:n tulenjohtoryhmä eteen. Päivä kului rauhallisesti, mutta kello 17.00 ryssä rupesi hyökkäämään komppanian vahvuisin voimin yrittäen vasemmalta läpimurtoa päästenkin aivan teltojemme taakse. Tulenjohtoryhmä vänrikki L. Parkkisen johdolla, sekä komppanian päällikkö luutnantti Sakkara komentoryhmineen ryhtyivät vastatoimenpiteisiin sillä seurauksella, että vihollinen karkoitettiin omalle puolelleen.

11.9.41 Vilkasta tykistötoimintaa. Kello 17.40 alkoivat ryssät hyökkäykseen tien suunnassa. Noin kaksi tuntia kestäneen toivottoman yrityksen jälkeen oli heidän luovuttava kanteestaan.

12.9.41 Lento- ja tykistötoiminta vihollisen puolelta hyvin vilkasta aiheuttaen vahinkoa varsinkin hevosille. Mm. omasta patteristamme kaatui 5 hevosta. Oma tykistömme vastasi vihollisen tuleen.

13.9.41 Ryssä suoritti kaivaus- ja hakkuutöitä linjojemme edessä. Vänrikki L. Parkkinen ammutti äänen perusteella sinne muutaman ryhmän, jolloin kuului kova itkua ja valitusta. Jalkaväkipartion käydessä paikalla oli siellä n. 20 kaatunutta ryssää.

14.9.41 Sunnuntain hiljaisuus vallitsi.

15.9.41 vilkasta lento- ja tykistötoimintaa.

16.9.41 Vihollisen puolelta jatkui vilkas tykistötoiminta koko päivän. Tulenjohtueemme puhelinmiehet korpraali Laulumaa Kaarlo ja tykkimies Laurila Valde saivat sankarikuoleman

ollessaan saunassa Prääsän kylässä. Vihollisen kranaatti osui siihen saunaan jossa mainitut puhelinmiehet olivat juuri kylpemässä. Kello 16.30 sai vänrikki Parkkisen tulenjohtoryhmä käskyn seurata VIII/JR 29:ä hyökkäykseen. Hyökkäys tyrehtyi puolen kilometrin etenemisen jälkeen ankaraan vihollistuleen.

17.9.41 Vilkaista tykistötoimintaa. Tien suunnassa omat joukkomme etenivät noin 2 km Valkealammin purolinjalle saakka. Sitomistarkoituksessa joutui vänrikki Parkkisen tulenjohtoryhmä ottamaan kosketusta viholliseen luutnantti Sakkaran komppanian mukana. Yöksi palattiin teltoille.

18.9.41 Rauhallista tykistötoimintaa.

19.9.41 Kello 16.30 sai tulenjohtoryhmä käskyn seurata luutnantti Sakkaraa edessään olevalle noin puolen kilometrin päässä sijaitsevalle ja ryssän hylkäämälle kukkulalle. Kello 19 komppania miehitti kukkulan. Jätimme sinne puhelimen ja parivartion ja palasimme yöksi teltoille.

20.9.41 Kello 4.15 herätys ja tulenjohtopaikalle lähtö luutnantti Sakkaran luovuttaessa asemansa komppania Aukealle. Saimme käskyn seurata sitä, mutta luutnantti aukea katsoi tulenjohtueemme tarpeettomaksi ja nevalta saimme palata teltalle takaisin. Kello 23.00 saimme yhden vangin.

21.9.41 Kello 6.30 hiljainen herätys. Saimme käskyn patterin päälliköltä purkaa yhteydet ”Unikkoon” ja kokoontua komentoteltalle. Kello 15.00 siirryimme noin 1,5 kilometriä tietä Petroskoihin päin tien varteen johon tulenjohto majoittui lepäämään.

22.9.41 Lepoa.

23.9.41 Kello 8.00 saunominen Prääsän upeassa ”numerosaunassa”. Loppupäivä lepoa.

24.9.41 Keskiviikkona tulenjohtue sai käskyn kello 8.00 lähteä liikkeelle tavoitteena Matroosan kylä. Siellä saimme käskyn liittyä tulipatterin mukaan. Tulipatteri asemassa Matroosasta etelään noin 1,5 km.

25.9.41 Patterin oli määrä olla lähtövalmiina kello 6.00, mutta lähtökäskyä ei tullutkaan.

26.9.41 Kello 13.30 lähti patteri kokonaisuudessaan marssille Matroosasta suuntaan SE (kaakkoon). Patteri ajoi illalla aseisiin parakkialueen läheisyyteen Jandrijärven maastoon noin 17 km Matroosasta itään.

27.9.41 Kello 13.00 määrättiin vänrikki L. Parkkinen luutnantti F Kären mukaan tulenjohtajaksi. Tämä komennus kuitenkin päättyi seuraavana päivänä. Vilkaista lentotoimintaa molemmin puolin.

28.9.41 Patterin päällikkö VL. Hämäläinen lähti lomalle. Viransijaiseksi tuli vänrikki L. Parkkinen.

29.9.41 Edellisen päivän iltana kello 21.30 kapteeni Ahoselta saaman käskyn perusteella vänrikki Parkkinen koko tulenjohtue mukanaan lähti aamun sarastaessa liikkeelle kohti Petroskoita noin 8 kilometrin päähän Jandrijärveltä sijaitsevaan parakkikylään ilmoittautuakseen siellä I/KTR 5:n komentajalle kapteeni Tiittaselle. Kello 1.30 vaivalloisen matkan jälkeen ilmoittautui vänrikki Parkkinen parakkikylän keskustassa tykistöryhmän komentajalle joka antoi käskyn mennä ilmoittautumaan kapteeni Tiittaselle. Ajoneuvojen viivyttyä myöhään iltaan asti huonon tien vuoksi majoituttiin kylään ja päätettiin vasta aamun sarastaessa jatkaa matkaa. Matka suoraan Petroskoihin 16 km. Patteri suoritti ammuntaa koko päivän Jandrijärven maastossa.

30.9.41 Herätys kello 4.00. Kello 5.00 lähdettiin liikkeelle, ensimmäisenä tavoitteena 4 kilometrin päässä sijaitseva ”Muki” keskus. Vänrikki Parkkinen meni itse etukäteen ”Mukiin” ottamaan selvää

seuraavasta tavoitteesta. Ajoyeuvot saapuivat sinne kello 8.00. Kapteeni Tiittaselta saimme käskyn ottaa yhteyden luutnantti Allenin tulenjohtueeseen, joka sijaitsi Lososinasta Petroskoihin johtavan tien varressa. Tehtävämme oli ylittää 7 kilometrin levyinen suotaival suuntaan SE, mainitulle tielle päästäksemme. Lähdimme liikkeelle kello 8.30 mukanaamme kaikki 7 tulenjohdon ajoneuvoa jotka eivät kuitenkaan päässeet kuin kaksi kilometriä. Vänrikki Parkkinen lähti toisen tulenjohtoryhmän kanssa eteenpäin ja vänrikki Lausalan jäädessä ensimmäisen tulenjohtoryhmän kanssa valmistamaan purilaita (yksinkertainen kuljetusväline) tapsin (parikaapeli), tellan ja muonan kuljettamista varten. Kello 14.00 saavuttiin tielle ja samaan aikaan saatiin yhteys luutnantti Alleinin puhelinmiehiin, joilta oli loppunut tapsi. Luutnantti Alleinin määräyksestä meidän puhelinmiehet jatkoivat tapsin vetoa. Vänrikki Parkkinen lähti tulenjohtomiesten kanssa ottamaan yhteyttä luutnantti Alleiniin jonka tapasi kello 18.00. Vartiointi ja tähystys järjestettiin tulenjohtopaikalle. Matkaa oli Petroskoihin noin 2,5 kilometriä.

1.10.41 Kello 5.10 nostettiin siniristilippu kaupungintalon salkoon, jolloin kaupungin katsottiin olevan suomalaisten hallussa. Kello 7.30 saapui tulenjohtomme kaupunkiin ja majoittui Lososinan kadun varrelle. Vänrikki Parkkinen lähetti muutamia miehiä hakemaan parakkikylään jäänyttä kuormastoa, joka saapui kaupunkiin kello 18.00. Päivä kului kaupunkia katsellessa ja valtavassa besorkkaamistouhussa (sosialisointia). Aamuyöstä lähti tulipatteri liikkeelle ajaen aseisiin 10 kilometriä Vilgasta länteen.

2.10.41 Patteri ajoi aseisiin Muurmannin radan läheisyyteen noin kaksi kilometriä Suojujoesta etelään sijaitsevalle niittyaukealle. Vihollisen lentotoiminta oli vilkasta. Myöskin tykistöllensä vihollinen tulitti kiivaasti asemiamme, mutta tappioita ei ollut. Kello 6.00 oli tulenjohdolla herätys ja 8.00 lähdettiin liikkeelle pohjoiseen tavoitteena oma patteri, jonka läheisyyteen majoituttiin kello 14.00.

3.10.41 Kello 4.30 herätys ja valmistautuminen marssille. Kello 6.00 lähti patteri kokonaisuudessaan liikkeelle. Tulipatteri ajoi uusiin aseisiin Solomonskajan salmesta noin 1,5 kilometrin päähän W, tulenjohdon majoittuessa patterin taakse toimitusjaoksen yhteyteen.

4.10.41 Kello 7.10 ylitti patteri Solomonskajan salmen. Tykit oli vietävä salmen yli moottorilautoilla, mutta kuormasto saattoi ajaa pioneerien rakentamaa ponttoonisiltaa yli salmen. Tulipatteri ajoi aseisiin 3 kilometrin päähän salmesta suuntaan N, jossa aloitti heti ammunnan. Toimitusjaos ja tulenjohtue majoittautuivat Järventaus-nimiseen kylään, jonne savuttiin kello 12.00. Patteri suoritti jatkuvasti vihollismaalien tuhoamisammuntoja.

5.10.41 Aamupäivällä suoritti patteri ammuntaa. Kello 12.30 lähti tulipatteri ja toimitusjaos liikkeelle tulenjohdon jäädessä Järventauksen kylän läheisyyteen. Tulipatteri ajoi aseisiin noin neljä kilometriä Jalgorosta suuntaan S, jossa alkoi heti tulitoiminta.

6.10.41 Aamulla asematiedustelua ja ammuntaa. Patteri lähti liikkeelle pohjoiseen päin kello 7.00, mutta palautettiin takaisin entisiin aseisiinsa. Tulenjohtue siirtyi tulipatterin yhteyteen patteriston komentajan teltan läheisyyteen, ollen edelleen levossa.

7.10.41 Patteri tulitti vihollismaaleja. Tulenjohtue oli edelleen levossa.

8.10.41 Patteristo siirtyi lepoaseisiin noin kahdeksan kilometrin päähän Petroskoista pohjoiseen johtavan tien ja lentokentän väliseen maastoon.

9.10.41 Tiedusteltiin sisämajoituspaikka noin neljä kilometriä Suollusmäestä suuntaan NN sijaitsevaan tiilitehtaan parakkialueelta. Tiedustelun jälkeen lähetettiin majoitusryhmä kunnostamaan alueita ja puhdistamaan asuntoja.

10.10.41 Jatkettiin majoituspaikan kuntoonlaittoa.

11.10.41 Kello 7.00 lähti patteri majoituspaikalle. Perillä ajoneuvot tyhjennettiin ja varusteet, viesti-, pioneerimateriaali puhdistettiin ja korjausten jälkeen varastoitiin.

12.10.41 Aamupäivällä majoitusalueen järjestely- ja puhdistustöitä. Kello 14.00 oli patteristolla kenttäjumalanpalvelus. Samaan aikaan oli juhlaparaati Petroskoin kaupungissa, johon yksiköstä osallistui luutnantti L. Parkkinen kolmen tulenjohtueen miehen kanssa.

13.10.41 Järjestely- ja tallien rakennustöitä.

14.10.41 Kello 14.00 oli kentällä kunniamerkkien jako, jonka suoritti KTR 4: komentaja everstiluutnantti Edgren.

15.-16.10.41 Järjestelytöitä.

17.10.41 Saatiin valmistava käsky liikkeelleläähtöä varten, jonka jälkeen valmistauduttiinkin laittamaan kuormastoa lähtökuntoon. Illalla sotilaskodin avajaisjuhla.

18.10.41 Kello 7.30 II/KTR 4 lähti liikkeelle kohti Aunusta. Marssijärjestys seuraava: Patteriston polkupyörämiehet majoitusryhmänä luutnantti Hämäläisen johdolla, esikuntapatteri, neljäs, viides ja kuudes patteri. Ensimmäinen tavoite Matroosa saavutettiin illalla ja siinä yövyttiin.

19.10.41 Kello 5.30 herätys. Kello 7.30 patterit lähtivät liikkeelle ja polkupyörämiehet kello 9.00. Marssitavoitteena Pyhäjärvi jonne pyöräjoukot saapuivat kello 14.00 ja tulipatterit kello 16.30 seuduilla. Yöpyminen.

20.10.41 Marssia jatkettiin Lunatjärvelle asti, jossa yövyttiin. Marssin pituus noin 37 kilometriä.

21.10.41 Marssi jatkui Uusijärvelle, jonne pyöräporukka saapui kello 12.15 ja hevoskolonnat kello 17.15 seuduilla. Yöpyminen.

22.10.41 Herätys kello 5.30. Liikkeelle lähtö kuten edellisinä päivinä. Marssitavoitteena oli Saarimäen kylä Aunuksen eteläpuolella. Pyörämiehet saapuivat Saarimäkeen kello 15.30 kun taas tulipatterit ajoivat odotusasemiin Mäkriässä kello 14.30. Pyörämiehet yöpyivät Saarimäessä, tulipatterit Mäkriässä.

23.10.41 Herätys kello 3.00 jonka jälkeen välittömästi patteri lähti liikkeelle tavoitteena Pitkäjärven kylä ja saavutti sen kello 13.00. Pyörämiehet palasivat takaisin Saarimäestä Mäkriään ja sieltä edelleen tavoitteeseen yöpyen muun kolonnan yhteyteen.

24.10.41 Marssisuunta sai äkkikäänteen ja niin alkoi aamun sarastaessa marssi kohti Mäkriää ja sieltä edelleen Saarimäkeen, jossa yövyttiin. Marssin kulkuun vaikutti vihollisen tulen alainen marssitie jota oli kierrettävä tappioiden välttämiseksi.

25.10.41 Herätys kello 5.00 ja kello 6.00 liikkeelle lähtö koko patteristolla. Ensimmäinen tavoite Pisin kylä saavutettiin kello 8.00. Tässä oli odotettava kuusi tuntia ennen kuin tie vapautui etelään päin marssiville joukoille. Kello 17.00 saavuttiin Pisistä noin 15 kilometrin päähän Kuuttilahden päin jonne yövyttiin.

26.10.41 Marssittiin odotusasemiin viiden kilometrin luoteeseen Kuuttilahdesta. Sen jälkeen tiedusteltiin asemat noin viiden kilometrin päähän Kuuttilahdesta kaakkoon. Tulenjohtue majoitautui noin kahdeksan kilometrin päähän Kuuttilahden pohjukasta suuntaan N, samoin toimitusjaos.

27.10.41 Kello 4.00 lähti tulipatteri liikkeelle ja ajoi edellisenä päivänä tiedusteltuihin aseisiin, jossa alettiin viipymättä varustelutyöt. Yöllä oli satanut lunta noin 20 senttimetrin vahvuudelta.

28.10.41 Varustus- ja naamioimistöitä, sillä patteriasemien paikka oli aava hakkio. Tulenjohtue vielä levossa toimitusjaoksessa.

29.10.41 Asemien kunnostamista.

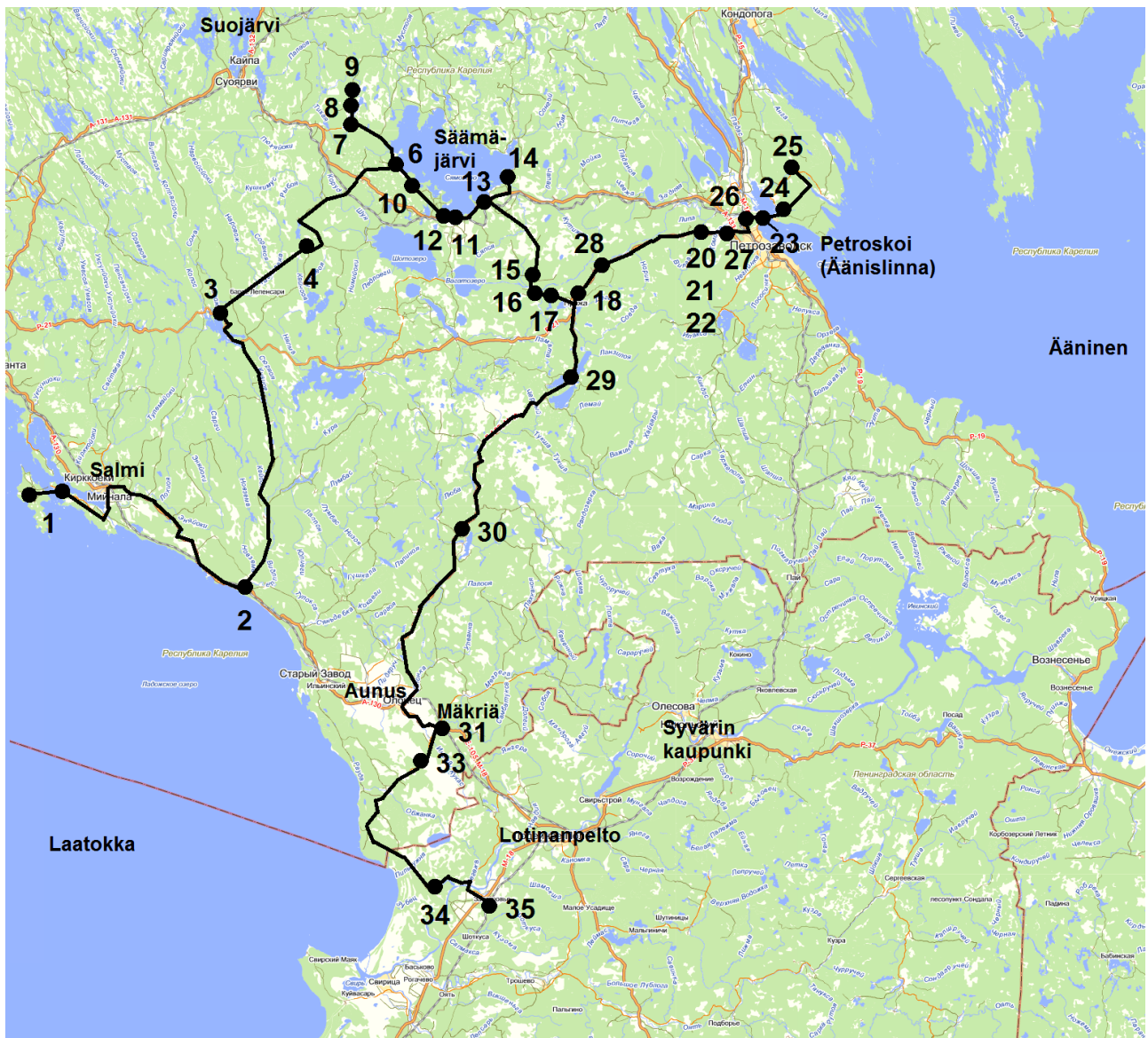
30.10.41 Alkoi ankara korsujen rakentaminen.

31.10.41 Työt jatkuivat.

TAULUKKO 6. 6. /KTR 4:n elo-lokakuu 1941.

Nro	Aika	Paikka	Tehtävä tai toiminta
1	1.-4.8.41	Mantsinsaari / Lunkulansaari	Varusteiden kunnostaminen, lepo
2	5.-10.8.41	Vietele, kylän länsipuolinen metsikkö	Varusteiden kunnostaminen, lepo, jumalanpalvelus
3	11.8.41 klo 22.45	Tulemajärvi, järven pohjoispää	Lepo
4	12.-15.8.41	8 km Hyrsylän kylästä etelään, Hyrsylän tien mutkan eteläpää	Lepo
5	16.-19.8.41	Kaitalampi k:sta 400 m pohjoiseen	Tuliasemat, tarkistusammunta
6	19.8.41 klo 21	Veskelyksen kylästä 2 km lounaaseen	Häiritsemisammuntaa
7	20.8.41 klo 23	Savilahden kylästä pohjoiseen Tsalkkiin johtavan tien varressa	Lepo, kartta-ammunta Maaselän eteläpuolelle
8	21.8.41 klo 14	Maaselästä 2 km etelään, tien länsipuoli	Tuliasema
9	21.8.41 klo 20	Maaselän kylän eteläreuna	Muntuselän kylän tulittaminen
10	24.8.41 klo 21	Säämäjärven loinaispuoli, 2 km Kurmoilasta länteen	Tuliasema
11	25.8.41 klo 13	3 km Kurmoilasta kaakkoon	Tuliasema
12	26.8.41 klo 12	2 km Uhmoilasta luoteeseen	Korsan maaston tulittaminen
13	27.-31.8.	1,5 km Jessoilan kylästä itään	Tarkistusammunta, lepo, tykistövalmistelu Alelخان kylään
14	1.-4.9.41	3 km jokilinjasta luoteeseen, jokilinja 10 km Säämäjärven kylästä	Motin selvittäminen
15	4.9.41 klo 14.20	4 km Kinnasvaaran kylästä pohjoiseen	Lepo
16	5.9.41	1,5 km Kinnasvaarasta itään tien välittömässä läheisyydessä	Tykistövalmistelu joen yli
17	6.9.41	1 km kukkulasta tien itäpuolella	Tarkistusammunta, Prääsän kauppalan tulittaminen
18	8.-20.9.41	Prääsäjärven pohjoispään korkeudella, 2,5 km Prääsän tienhaarasta tien itäpuolella	Tykistötoimintaa
19	24.9.41	Matroosasta etelään 1,5 km	
20	26.9.41	Parakkialueen läheisyydessä	Ammuntaa

		Jandrijärven maastossa 17 km Matroosasta itään	
21	1.10.41	10 km Vilgasta länteen	Tuliasema
22	2.10.41	Muurmannin radan läheisyydessä 2 km Suojujoesta etelään sijaitseva niitty	
23	3.10.41	Solomenskajan salmesta 1,5 km länteen	
24	4.10.41	3 km salmesta pohjoiseen	Ammuntaa
25	5.10.41	4 km Jalgorosta (Jaigora) etelään	Ammuntaa
26	8.10.41	8 km Petroskoista pohjoiseen johtavan tien ja lentokentän välinen maasto	Lepo
27	11.10.41	4 km Suollusmäestä sijaitseva tiilitehtaan parakkialue	Majoituspaikan kunnostaminen, varusteiden huolto, Jumalanpalvelus, lepo, kunniamerkkien jako, sotilaskodin avajaisjuhla
28	18.10.41	Matroosa	Yöpyminen
29	19.10.41 klo 16.30	Pyhäjärvi	Yöpyminen
30	20.10.41	Lumatjärvi	Yöpyminen
31	22.10.41 14.30	Mäkriä	Yöpyminen
32	23.10.41 klo 13.30	Pitkäjärven kylä	Yöpyminen
33	24.10.41	Saarimäki	Yöpyminen
34	25.10.41	Kuuttilahti	Yöpyminen
35	27.10.- 3.12.41	5 km Kuuttilahdesta kaakkoon	Asemien teko, korsujen rakentaminen

Kuva 10. 6./KTR 4:n eteneminen elo-lokakuussa 1941.

1.11.41 Tulipatterissa korsutöitä. Luutnantti ?. Tikkanen määrättiin toiseksi tulenjohtajaksi patteriin.

2.-3.11.41 Korsujen rakennus- ja varustustöitä.

4.11.41 Tulenjohtue siirtyi eteen. Tulenjohtopaikka Kuuttilahden pohjukasta 4 km etelään Syvärin mutkaan. Tulenjohtopaikan varustaminen ja korsutyöt aloitettiin.

5.11.41 Tarkistusammunta koko patteristolle. Tarkistuksen suoritti pohjoislohkolla luutnantti Kärki ja eteläisellä lohkolla luutnantti Hämäläinen.

6.-9.11.41 Tuliasemien, tulenjohtopaikan ja korsujen kuntoonlaittoa.

10.11.41 Yksi tykki 114H/18 6. patterista siirrettiin erikoistehtävään ampumaan viholliskorsuja noin 1 kilometrin päähän Syvärin rannasta. Tulialue 6. patterin tähytysalue. Tuhottiin täysosumalla ryssän korsu. Kulutus: 4 kpl 106 E, 20 kpl RG.

11.11.41 Viholliskorsujen tulitusta. Yksi tuhottiin täysosumalla (kulutus 42 kranaattia).

12.-14.11.41 Kaikki rauhallista, ei erikoista ilmaantunut.

- 15.11.41 Viholliskorsujen tulitusta, yksi tuhottiin täysosumalla (kulutus 37 kranaattia).
- 16.11.41 Ei erikoista.
- 17.11.41 Tulitettiin ryssän korsuja, yksi tuhottiin (kulutus 26 kranaattia).
- 18.11.41 Ei erikoista.
- 19.11.41 Liikehtiviä vihollisia tulitettiin ampumahautoihin Syvärin toisella rannalla. (Kulutus 20 kranaattia).
- 20.11.41 16 kranaattia vihollisen aseisiin.
- 21.-22.11.41 Ei mainittavaa
- 23.11.41 3 täysosumaa havuilla katettuun ryssän tähytysasemaan (kulutus: 25 kranaattia)
- 24.11.41 Kahteen bunkkeriin osumia, kulutus 30 kranaattia. Ryssä vastasi tuleen kranaatinheitinillä. Ei tappioita.
- 25.11.41 Aikataulun mukainen häiritsemisammunta vihollisen majoitusalueella. Alkoi klo 6.30.
- 26.11.41 Häiritsemistulta, 5 kranaattia ryssän niskaan.
- 27.11.41 Kello 5.15 ryssä keskitti voimakkaan kranaatinheitin- ja tykistötulen aseimiimme. Tykkimies Vilho Rajamäki haavoittui kranaatinsirpaleesta selkään. Vastavalmisteluna ammuttiin 34 kranaattia eri maaleihin.
- 28.11.41 Tuhottiin ryssän tähytyspaikka – 5 täysosumaa. (Kulutus 21 kranaattia.)
- 29.-30.11.41 Jatkettiin ryssän tähytys- ja konekivääripesäkkeiden tulitusta. (Kulutus 55 kranaattia.)
- 1.-2.12.41 Vihollispesäkkeiden tulitusta. (Kulutus 104 kranaattia).
- 3.12.41 Siirto III/JR50:n lohkolle Gorkan kylään. Lähtö Kuuttilahdesta klo 9.00. Uusiin aseisiin saavuttiin klo 13.00. Patterin koordinaatit: X2711; y 1209, perussuunta 30-00. Tulenjohtopaikka Gorkan kylään Syvärin rantaan.
- 4.12.41 Asemien kuntoonlaittoa, korsutyöt aloitettiin.
- 5.12.41 Tarkistusammunta. Korsutöitä. Miehistösiirtoja: vuonna 1912 ja sitä nuorempia siirrettiin patteristoomme. Vuonna 1911 ja vanhemmat siirrettiin Raskas patteristo 30:een (RaskPsto 30) ja III/KTR 4:ään.
- 6.12.41 Häiritsemisammuntoja ryssän majoitusalueelle. Aamuvarhaisella tulitti vihollinen kranaatinheitintulella etuvartioasemia. Korpaali Pääkkö August haavoittui sirpaleesta jalkaan.
- 7.12.41 Tarkistusammuntoja ja korsutöitä.
- 8.12.41 Korsujen tekoa. Toimitusjaos siirtyi kuuttilahdesta tulipatterin läheisyyteen.
- 9.12.41 Vihollisen korsujen tulitusta.

10.12.41 Tulipatteri sai korsunsa valmiiksi.

11.-12.12.41 Ei erikoista.

13.12.41 Tallityöt käyntiin valjakkopaikalla. Vara-asemien kuntoonlaittoa.

14.12.41 Tallientekoa jatkettiin. Häiritsemisammuntaa.

15.12.41 Patteriston komentaja tarkasti tuliasemat ja valjakkopaikan. Vihollisen majoitusalueita tulitettiin.

16.12.41 Ei erikoista.

17.12.41 Vihollisen majoitusalueiden tulitusta.

18.-19.12.41 Eri erikoista.

20.12.41 Ei mainittavampaa sotatoimissa. Patterin päällikkö lähti lomalle. Sijaiseksi tuli luutnantti M. Nevanlinna.

21.12.41 Aamuyöllä ammuttiin vihollisen majoitusalueita.

22.12.41 Ei erikoista.

23.12.41 Eläinlääkärin tallitarkastus.

24.12.41 Tulipatteri kaivoi lähipuolustusasemia. Tulitettiin vihollisen asemia ja majoitusalueita. Patteriston komentaja kävi tervehdyskäynnillä yksikössä. Joulujuhlan vastaanotto reippaassa tahdissa.

25.12.41 Joulurauha vallitsi kaikkialla. Sotilaskoti avattiin käyttöön juhlallisin menoin.

26.12.41 Viholliasemien tulitusta.

27.12.41 Kaksi tykkiä lähetettiin Nurmoilaan talvirasvausta varten.

28.12.41 Vihollisasemien tulitusta.

29.-30.12.41 Ei erikoista.

31.12.41 Kello 24 uuden vuoden tervehdys ryssälle. Ryssä vastasi tervehdykseen.

VUOSI 1942

1.1.42 Vilkasta molemminpuoleista tykistötoimintaa.

2.1.42 Ei mainittavaa

3.1.42 Vilkasta tykistötoimintaa. Kello 18.20 kuultiin lossilta päin valtavaa pulinaa jonne ammuttiin muutamia ryhmiä.

4.1.42 Ei mainittavaa.

5.1.42 Kello 22.15 tulitettiin vihollisen majoitusaluetta. Maalina Reino 4138. Kulutus: 18 laukausta.

6.1.42 Ei mainittavaa.

7.-18.1.42 Ei mainittavaa

19.1.42 Kello 7.00 tulipatteri siirtyi 5. patterin entisiin aseisiin, joissa asuntokorsut olivat melkein valmiina ja käyttökunnossa. Asemia kunnostettiin. P.s. 24.00. Valjakkopaikka ja toimitusjaos jäivät, edelleen, entisille paikoille.

20.1.42 Asemia kunnostettiin ja sektorien raivaamista jatkettiin. Valmistettiin ampumasektorit uusiin perussuuntiin: 32-00 ja 15-00. Ennen uusiin aseisiin siirtymistä oli patteri ampunut noin 1750 laukausta. Suoritettiin tarkistusammunta.

21.1.42 Asemien ja korsujen kunnostamista jatkettiin. Päivällä ammuttiin pariin maaliin. Tulenjohtue siirtyi Gorkasta uusiin tulenjohtopaikkoihin. 1. tulenjohtue meni Rutsin niemeen I/JR50:n lohkolle ja 2. tulenjohtoryhmä Hevossaaren pohjoispään korkeudelle. Edellisessä tulenjohtajana vänrikki Parkkinen, jälkimmäisessä vänrikki Mähönen. Patterin päällikkö perusti komentopaikkansa I pataljoonan komentopaikan välittömään läheisyyteen, jonne myös patterin tulenjohtokeskus ”Jussi” sijoitettiin.

22.1.42 Toimitusjaokselle aloitettiin tallien teko. Päivällä ammuttiin kahdella tykillä erääseen maaliin.

23.1.42 Tallin tekoa jatkettiin ja aloitettiin saunan teko.

24.1.42 Tallien tekoa.

25.1.42 Uusi tarkistusammunta.

26.1.42 Ei mainittavaa.

27.1.42 Toisella tykillä ammuttiin muutamia laukauksia. Rakennustöitä. Tulenjohtajat vänrikit Munsterhjelm ja Parkkinen ylennettiin luutnanteiksi.

28.1.42 Iltapäivällä suoritettiin tarkistuuammunta perussuuntaan 32.00, samalla vaikutusammunta.

29.1.42. Ei mainittavaa.

30.1.42 Toimitusjaoksen tallit saatiin valmiiksi. Ei ammuntaa.

31.1.42. Toimitusjaos siirtyi tulipatterin läheisyyteen. Illalla olivat Haapajärven ja Nivalan edustajat tuomassa kotiseudun terveiset omille pojilleen. Nivalan terveiset toi maanviljelijä Heikki Kivimäki ja Haapajärven maanviljelijä Uno Hedetniemi.

1.-2.2.42 Ei mainittavaa.

3.2.42 Iltapäivällä suoritettiin vaikutusammunta vihollisen työryhmään, joka kärsi melkoisesti tappioita.

4.2.42 Patteri ampui yöllä muutamia laukauksia.

5.2.42 Iltapäivällä ammuttiin erästä kaukana olevaa tarkastusmaalia.

6.2.42 Tarkistettiin patteri naapuridivisioonan puolelle.

7.-8.2.42 Ei mainittavaa.

9.2.42 Hevostarkastus, jonka suoritti eläinlääkäri kapteeni Andersson. Hevosten kunto oli huomattavasti parantunut.

10.-19.2.42 Ei mainittavaa.

20.2.42 Iltapäivällä tulitettiin vihollisen työryhmää.

23.2.42 Oikea jaos tulitti iltapäivällä perussuunnalla 15.00 ryssän korsukylää, johon saatiin useita täysosumia. Myöhemmin tulitettiin vielä vihollisen panssarintorjuntatykkiä. Ja illalla ryssän majoitusalueita kolmena maalina, joihin kuitenkin ammuttiin yksi ryhmä.

24.2.42 Viihdytyskiertue vieraili patterissa.

25.2.42 Ei erikoista.

26.2.42 Aamuyöllä tulitettiin vihollisjunaa. Kulutus: 21 laukausta.

27.2.42 Tulitettiin muutamalla laukauksella vihollisen suorasuuntaustykkiä Rutsin (?) kylän kohdalla.

28.2.42 Neljanteen tykkiin saatiin kiertokaukoputki.

1.3.42 Illalla tulitettiin muutamalla laukauksella ryssän varustelutöitä. Patteri muutettiin perussuuntaan 19.00. Oikealle jaokselle tilapäisesti perussuunta 32-00.

2.3.42 Oikean jaoksen uudeksi tilapäiseksi perussuunnaksi muutettiin 36-00, entisen perussuunnan 32-00 asemasta. Sektori 700 v perussuunnan molemmin puolin. Varsinainen perussuunnan sektori oli 1050 v perussuunnan molemmilla puolilla.

3.3.42 Muutama ryhmä yhteen maaliin.

4.3.42 Ei erikoista.

5.3.42 Päivällä muutama ryhmä yhteen maaliin.

6.3.42 Ammuksia tuli lisää. Iltapäivällä ammuttiin muutamia laukauksia.

7.3.42 Joka tykillä suoritettiin tarkistusammunta Tetri II:n alueelle. Iltapäivällä sama juttu Tetri I:n alueelle. Tarkistuskorjaukset hyvin pienet.

8.-12.3.42 Ei erikoista.

13.3.42 Illalla tulitettiin muutamalla ryhmällä rautatietä.

14.-15.3.42 Ei erikoista.

16.3.42 Patteri tulitti päivällä kahta maalia ja myöhemmin iltapäivällä vielä kolmatta. Tällöin rikkoontui toinen tykki.

17.3.42 Edellisenä päivänä rikkoontunut toinen tykki vietiin korjattavaksi. Aamuyöllä tulitettiin kymmenen minuutin ajan erästä maalia häirintätarkoituksessa, jotta oma partiomme pääsisi huomaamatta hiipimään vihollisen puolelle. Iltapäivällä tulitettiin ryssän suorasuuntaustykkiä, jonka täytyi hiljentyä.

18.3.42 Päivä pilvinen. Pakkasta 15°C .Rauhallista.

19.3.42 Päivänpaisteinen ja kirkas päivä. Aamulla lämpötila -27°C. Rauhallista. Jonkun verran lentotoimintaa.

20.3.42 Sää edellisen päivän kaltainen. Hieman lentotoimintaa. Majuri Toivonen (?) piti asetarkastuksen (tykit ja jalkaväkiaseet). Kiväärien kunto heikonlainen.

21.3.42 Sää edelleen kirkas. Myöhemmin pilvenevää. Lämpötila -12°C. Rauhallista.

22.3.42 Sää ennallaan. Kello 5.30 häiritsemisammuntaa pisteeseen $x=2676$; $y=1726$. Aamupäivällä vilkasta lentotoimintaa. Kello 9.00 muuttui sää auringonpaisteiseksi ja lämpötila -5°C. Kello 18.50 tulitettiin 9 laukausta häiritsemisammuntaa aamulla ammuttua pistettä.

23.3.42 Yöllä satanut hieman lunta. Päivä kirkas. Lämpötila aamulla -4°C. Kello 15.30 ammuttiin 16 laukausta pisteeseen $x - 2680$; $y - 1780$. Kello 18.55 ammuttiin 6 laukausta pisteeseen $x - 2676$ $y - 1726$. Illalla satoi lunta. Sää muuten leuto.

24.3.42 Ilma edelleen leutoa. Yöllä satanut 3 cm vahva lumikerros. Päivä lämmin noin 0°C, pilvenevää. Yksi tiedustelukone lenteli 10-11 tienoilla.

25.3.42 Aamulämpötila -11°C. Kranaatinheitintulta. Iltapäivällä sää leutoni siinä määrin, että satoi osittain vettä.

26.3.42 Lämpötila 0°C. Rauhallista. Vesisadetta vastaan rakennettiin hirsi kastumissuoja.

27.3.42 Ei erikoista.

28.3.42 Sää ennallaan. Päivällä kirkas. 2. tykki palasi korjaukselta.

29.3.42 Sää ennallaan. Luutnantti Parkkinen, patterin päällikön viransijainen, tarkasti tykit ja kiväärit.

30.3.42 Lumisadetta. Myrskyä -5°C. Vähäistä vihollisen lentotoimintaa.

31.3.42 Yö erittäin rauhallinen. Vasemmalla raskaan tykistön toimintaa. Päivä kirkas, -3°C. Rokotus.

1.4.42 Jälkirokotus. Päivä rauhallinen. Kello 21.00 16 laukausta pisteseen: $x-2589$ $y-1887$. Kello 21.20 samaan maaliin vielä 4 laukausta.

2.4.42 Ei erikoista.

3.4.42 Sää pilveilevää, -2°C. Kello 17.00 tulitettiin ryssän kranaatinheitintä. Patteriston pastori piti jumalanpalveluksen.

4.4.42 Vähäistä lentotoimintaa. Päivä kirkas. Lämpötila -3,5°C.

5.4.42 Lentotoimintaa.

6.4.42 Ei erikoista.

7.4.42 Ei erikoista.

8.4.42 Yöllä tykistötoimintaa. Patterin ammuskulutus 96 kranaattia.

9.4.42 Päivällä tarkistusammunta S-suuntaan jonne yöllä ammuttiin useita eri maaleja. Kulutus 99 kranaattia. Edellisenä yönä ylitti oma partiomme Syvärin ja tuhosi suuren vihollisen bunkkerin.

10.4.42 Ei erikoista.

11.4.42 Patterin päällikön asetarkastus.

12.4.42 Ei erikoista.

13.4.42 Yksi vihollisen tiedustelukone korkealla. Lämpötila 0°C.

14.4.42 Kirkas auringonpaiste. Lämpöä +5°C. Eläinlääkäri luutnantti Fredriksson piti hevostarkastuksen.

15.4.42 Ei erikoista.

16.4.42 Kello 2.20 ammuttiin maaliin Huntu 15 2 rhm. Kello 3.15 maaliin Heino 4 2 rhm.

17.4.42 Yön aikana olivat ryssät ylittäneet Syvärin noin yhden komppanian voimalla ns. Kaalimaan kohdalla. Aamutunneilla käytyihin taisteluihin otti oikea jaos osaa ampumalla 10 laukausta. Illalla saatiin Kaalimaalta vankeja. Kello 16.10 ammuttiin pisteeseen: x-2528; y-1814 16 laukausta.

18.4.42 Aamupäivällä ei erikoista. Iltapäivällä luutnantti Munsterhjelm suoritti savukranaateilla tarkistusammunnan pisteeseen x-2844; y-1680. Kello 21.30 tarkisti luutnantti Hämäläinen tavallisilla ammuksilla pisteeseen: x-2924; y-1735. Näillä valmisteltiin seuraavan yön toimintaa.

19.4.42 Kello 0.30 12 laukausta pisteeseen: x-2924, y-1735. Kello 0.45 kahdeksan savukranaattia samaan pisteeseen. Oma partiomme ylitti joen ja tuhosi erään bunkkerin. Kaikki toiminta onnistui hyvin ja pataljoonan komentaja lausui kiitoksensa hyvä tykistötoiminnan ansiosta.

20.4.42 Kello 22.00 saapui oma RK, joka noudettiin kolonnasta. Illalla paahdettiin sukset ja niputettiin ne luovutuskuntoon. Näinä päivinä vaihdettiin myös reet kärryihin.

21.4.42 Aamulla vietiin 4. tykki vänrikki Aatolan käyttöön pisteeseen X-2688; Y-1479. Ampumavalmiina kello 11.00. Ammunta alkoi 11.30 ja kesti aina kello 15.00 asti. Maalin koordinaatin: X-2340, Y-1525 ja X-2330, Y-1540. Maalit olivat kyläryhmässä josta saatiin ainakin 31 taloa palamaan. Ammunnassa käytettiin 30 fsakr ja 18 tkr, edellisten jälkeen häiritsemisammuntaa. Kello 18.45 tuotiin tykki takaisin tuliasemaan.

22.4.42 Ei erikoista.

23.4.42 Kevätsiivous saatiin suurin piirtein suoritetuksi. Patteristoupseeri kapteeni Ilvonen kävi tarkastuskäynnillä. Päivällä kello 14.00 12 laukausta harjoitusammuntaa. Tulenjohtajina toimivat tällöin tiedustelukurssin oppilaat.

24.4.42 Kivääritarkastus.

25.4.42 Loput reet vaihdettiin kärryihin. Myös tykkien talvikuljetusvälineet luovutettiin.

26.4.42 Vääpelien huoltokurssit alkoivat, samoin tykkilinjan au-kurssit, joille komennettiin: alik. J. Hienonen, alik. T. Rintala, korpr. L. Sorvisto ja tkm. **V. Hietala**.

27.4.42 Ei erikoista. Patteristoupseerin ja patterin päällikön tarkastus kello 9.00.

28.4.42 Ei erikoista.

29.4.42 Sää pilvinen. Kuparia poistettiin putkista ampumalla mustaruutipanoksia.

30.4.42 Ei erikoista.

1.5.42 Vappujuhla sotilaskodissa.

2.5.42 Ei erikoista.

3.5.42 Laatokalta päin tykistötoimintaa.

4.5.42 Patteriston lääkäri ja huoltopäällikkö kävivät tarkastuksella.

5.5.42 Valjakkopaikka oli edellisenä päivänä tarkastuksessa määrätty muutettavaksi toiseen paikkaan siivottomuutensa takia. Paikka tiedusteltiin läheltä esikuntaa puron rannalta. Valjakkopaikan tiedustelun suoritti patteriston päällikön viransijainen luutnantti L. Parkkinen ja luutnantti E. Latvala. Alue merkittiin suunnitelman mukaisesti ja pantiin jo hieman töitäkin alulle. Valjakkopaikalle annettiin määräys muuttaa kaikkienensa seuraavana päivänä uuden valjakkopaikan taakse väliaikaisesti, kunnes tallit ja korsut tulevat valmiiksi.

6.5.42 Pilvinen osittain lumisateinen sää. Lämpötila nollan kahden puolen. Valjakkopaikka siirtyi aamulla kello 8.00 uuteen paikkaan, jossa aloitettiin asuntokorsujen teko. Noin kello 12 ammuttiin pisteeseen X-2445 Y-1298 4 rkm. Lentotoimintaa!

7.5.42 Satoi lunta. Lämpö 2,5°C, -2,5°C, 0°C ja 1,5°C. Alueiden kunnostamista. Valjakkopaikalla jatkuivat työt koko päivän kiiruusti. Kello 16.30 ammuttiin 2 rkm maaliin ? Artsi.

8.5.42 Kirkas päivä. Lämpö +2,5°C, +2,5°C, 0°C, 0°C. Valjakkopaikalla jatkettiin töitä edelleen. Tulipatterissa valmistauduttiin ilmoitettuun tykistökomentajan tarkastukseen puhdistamalla aseet ja alueet.

9.5.42 Pilvenevää. Lämpö 0°C, +3°C, +3,5°C ja 0,5°C. Valjakkopaikalla edelleen työt jatkuivat. Ratsurien asuntokorsu valmistui. Noin kello 13.00 suoritti luutnantti J. Inkinen tykkien tarkastuksen.

10.5.42 Auringonpaisteinen, tuulinen päivä. Lämpö +2,5°C, +4,5°C, +8,5°C ja 5,5°C.

11.5.42 Pilvistä ja vesisadetta. Lämpö +3°C, +4°C, +4,5°C ja +2°C. Tulipatterissa ei mainittavaa. Valjakkopaikka valmistui niin, että rehuvaaja jäi vaan vesikattoa vaille rakennusaineiden puuttuessa.

12.5.42 Sää pilvinen ja sateinen, ei mainittavaa.

13.5.42 Lämmintä, pilvenevää. Lämpö +6°C, +9,5°C ja +14°C. Aseseppä sai tykeillä työnsä valmiiksi. Kivääritarkastus.

14.5.42 Sää ennallaan. Lämpö +6,5°C, +13°C, +15°C ja +6,5°C. Päivällä kenttäjumalanpalvelus yhdessä JR50:n kanssa erikuntapatterin majoitusalueen läheisyydessä.

15.5.42 Lämmintä ja kirkasta. Lentotoimintaa. Ryssä ampui suorasuuntaustykillä srappelleja (luodeilla täytetty tykinammus) asemamme edessä olevalle huoltotielle. Lämpö +6,5°C, +15,5°C, +17,5°C ja +10,5°C. Kiväärillä ammuntoja suorittamista varten määrättiin sotilaskodin takana oleva mäkitörmä ampumaradaksi.

16.5.42 Lämmintä ja pilvenevää. Lämpö +10°C, +14,5°C, +18°C, +15°C ja +13,5°C. Ryssän suorasuuntaustykki ampui samoille seuduille kuin edellisenä päivänä. Tulipatterissa muodostettiin kulontorjuntaryhmä. Toimitusjaoksessa tuli yhteen korsuun vettä ja siitä syystä aloitettiin uuden korsun rakentaminen.

17.5.42 Pilvenevää, aamulla sadetta. Lämpö: +8°C, +10°C, +12,5°C, +13°C ja 12°C. Pastori Veijola piti aamupäivällä jumalanpalveluksen esikunnan lähellä. Lentotoimintaa. Aamuyöllä ammuttiin maaleja Huntu 3 ja Huntu 4, ammunta oli vastatykistötoimintaa. Kuuttilahden suunnalta kuului kovaa tykistötoimintaa.

18.5.42 Sää samanlainen kuin edellisenäkin päivänä. Lämpö +9,5°C, +17°C, +23°C ja +21°C. Alajuoksulta edelleen kovaa tykistötoimintaa. Lentotoimintaa. Valjakkopaikalla työt jatkuivat. Polkupyörät tulenjohdosta tuotiin tulipatteriin varastoitavaksi, vain muutama pyörä jäi lähettien käyttöön.

19.5.42 Aamupäivällä ukkossadetta, illalla kirkasta. Lämpö +11°C, +17,5°C, +12,5°C ja +8°C. Päivällä lääkärintarkastus. Tarkastus oli puhtaustarkastus ja samalla miesten luokittelutarkastus.

20.5.42 Pilvistä, viileätä. Lämpö +7°C, +8°C, +8°C ja +11°C. Lähimmän kulontorjuntalinjan teko aloitettiin. Oikea jaos teki uutta ammuskorsua, joka tuli melkein valmiiksi. Valjakkopaikalla jatkettiin tallien tekoa.

21.5.42 pilvenevää, sadetta. Lämpö +10,5°C, +13°C, +13°C ja +10°C. Kulontorjuntalinjan tekoa. Toimitusjaoksella korsutöitä. Polkupyöräsuoja saatiin valmiiksi. Toimitusjaoksella myös jatkuvasti korsutöitä. Valjakkopaikalla tallit lopullisesti valmiiksi. Rehumaja vieläkin kattoa vaille.

22.5.42 Pilvenevää, viileätä. Lämpö: +7°C, +7°C, +9,5°C, +9,5°C ja 8,5°C. Edelleen hakattiin kulontorjuntalinjaa. Toimitusjaoksella jatkuvasti korsutöitä.

23.5.42 Sää ennallaan. Lämpö: +7°C, +10°C, +12,5°C, +12°C ja +6°C. Luutnantti Hämäläinen tarkasti valjakkopaikan. Valjakkopaikan miesten lomakielto lakkautettiin, koska työt olivat sujuneet hyvin. Toimitusjaos sai korsunsa valmiiksi. Saunaa varten tehtiin jätevesikaivo.

24.5.42 Lämmintä, kirkasta. Lämpö: +10°C, +12°C, +12°C ja +11°C. Sotilasottelut suoritettiin esikunnan luona. Lentotoimintaa.

25.5.42 Pilvistä, viileätä. Lämpö +11°C, +12°C, +12°C ja +11°C. Aamupäivällä jumalanpalvelus esikunnan luona. Kello 12-17 juhlat sotilaskodissa. Ei erikoista.

26.5.42 Sää ennallaan. Lämpö: Yöllä ryssä ampui muutamia laukauksia vasemmalle. Toimitusjaoksessa tehtiin tallia. Puhdistustöitä. Tulipatterin täitarkastus.

27.5.42 Pilvistä, lämmintä. Kello 11.00 suoritti 8. divisioonan tykistökomentaja, everstiluutnantti T. Engström tarkastuksen tulipatterissa. Hän huomautti, että patterissa pitäisi olla kaksi kiinnityspistettä kutakin tykkiä kohden. Iltapäivällä patterin päällikön kivääritarkastus.

28.5.42 Ei erikoista.

29.5.42 Rauhallista.

30.5.42 Kirkas ilma. Lämpö +19°C. Kello 7.30-9.00 tulipatterilla ja töpinällä jalkaväkiharjoitus. Valjakkopaikalla samaan aikaan tallipalvelusta. Kello 16.00 kivääritarkastus ja puhdistus. Kello 16.30-17.15 ammuttiin Rutsinnimen kohdalla olevaa ryssän suorasuuntaustykkiä, joka vaikenä.

31.5.42 Sää ennallaan. Kello 16.40-18.30 tulitoimintaa pisteeseen: X-2780 Y-1800. Kulutus 10 savukranaattia, 36 tavallista kranaattia.

1.-2.6-42 Sää ennallaan. Ei mainittavaa.

3.6.42 Sää ennallaan. Lämpö: +15°C. Kello 14.50 ammuttiin pisteeseen: X-2778, Y-1800 kahdeksan laukausta. Kello 17 aikaan siirrettiin 3 t. Jukkaan, josta se ampui yhdeksän sirpalekranaattia ja 30 savukranaattia yhdeksään eri maaliin. Kello 19.45 ammuttiin 20 laukausta maaliin Huntu 24. Patteristolla oli odotettavissa siirto. Niinpä tilallemme tulevan uuden patteriston komentaja kapteeni Toivonen kävi tarkastuskäynnillä.

4.6.42 Sää pilvinen. Lämpö +15°C. Mannerheimin 75-vuotispäivä. Kello 15.37 ammuttiin yksi laukaus pisteeseen X-3077 y-1894.

5.6.42 Sää ennallaan. Lämpö +15°C. 6./II/KTR 11 ajoi aseimiimme illan kuluessa.

6.6.42 Sää ennallaan. Päivällä ammuttiin 16 laukausta. Tykkien vaihto suoritettiin iltapäivällä kello 16 mennessä. Päivän kuluessa luovutettiin myös tulenjohtopaikat uudelle patteristolle. Kello 18.00 saapui kapteeni Ilvoselta puhelimitse marssikäsky, jonka mukaan liikkeellelähtö kello 20.00 edellisenä päivänä tiedusteltuun majoitusalueen, Pitkäjärven kylän pohjoispuolelle noin 1 km. Täällä oltiin yhdeksännen päivän iltaan jolloin patteristo lähti liikkeelle järjestyksessä esikunta, 4. patteri, 5. patteri ja 6. patteri, jonka lähtö oli seuraavan päivän aamuna kello 1.00. Ennen marssille lähtöä 9.6.42 kello 12 oli patterin päällikön ja kello 20.00 patteristoupseerin kapteeni Ilvosen puhuttelu upseereille.

10.6.42 Kello 0.40 marssille Pitkäjärven kylään pohjoispuolelta Mäkriän kautta koilliseen johtavaa tietä. Noin kahdeksan kilometrin päässä ennen Mäkriää Kolhlimitsossa oli tunnin marssilepo kello 3.45-4.45. Sää oli lähtiessä kirkas, mutta muuttui vähitellen pilviseksi. Kello 8.00 saavuttiin ensimmäiseen marssitavoitteeseen Lamerojärvelle. Päivällä 14.15 hevosten juotto. Kello 22.00 jatkettiin marssia. Kolmen tunnin marssin jälkeen oli tunnin marssitauko (1.10-2.10).

11.6.42 Noin kello 4 saapui patteri 25 kilometrin päivämarssin jälkeen seuraavaan tavoitteeseen Mäkrijärven lounaispäähen. Edellinen päivämarssi oli 30 km. Kello 21.00 lähdettiin taas jatkamaan matkaa. Sää marssin aikana pilvinen.

12.6.42 Noin kello kolmen tienoissa saavuttiin seuraavaan tavoitteeseen Kuujärven kylään 25 kilometrin päivämarssin jälkeen. Kello 23.00 lähtö Kuujärveltä. Aamuyöstä tunnin tauko 2-3 välillä.

13.6.42 Patteri saapui seuraavaan majoituspaikkaan noin kello viiden tienoissa. Bodborogen ja Syvärin aseman puolivälissä olevan purosillan maastoon. Lähtö klo 22.00. Pilvinen ja sateinen sää. Tunnin marssitauko 0.50-1.50. Perillä kello neljän tienoissa Bulajevon kylässä, mistä lähdettiin jatkamaan marssia 14.6.42 kello 21.00.

14.6.42 Marssi jatkui.

15.6.42 Patteri saapui seuraavaan majapaikkaan lähelle Pertjärven kylää ennen Homoravitsaa kello 5.00. Kello 23.00 taas liikkeelle. Marssitauko 23-24. Patteri saapui seuraavaan majapaikkaan noin 1,5 kilometriä ennen kapearaiteista rautatietä noin kello 4.00 16.6.42. Asematiedustelu oli suoritettu edellisenä päivänä. Kello 20 lähti patteri liikkeelle uusiin asemiin, jonne se saapui 17.6.42. kello 1.00. Yön kuluessa tykit asetettiin ampumavalmiiksi perussuuntaan 27-00. Päivällä ottivat luutnantti Hämäläinen ja luutnantti Parkkinen vastaan tulenjohtopaikan RaksPsto 30:ltä (raskas patteristo). Tämä oli kuitenkin liian takana, jonka vuoksi tulenjohtopaikka valittiin ”Hunnun” tukikohdasta pisteestä x-5048, y-1472. Päivän kuluessa vahvistettiin tykeille perusteellisemmat asemat. Patterin koordinaateiksi tuli x-5465, y-1235. Patteristoupseerin käytyä asemissa noin kello 17.00 muutettiin perussuunnat siten, että varsinaiseksi perussuunnaksi tuli 28-00 ja tilapäiseksi 33-00. Rautatiellä sattui onnettomuus, jossa muonaa tulipatteriin kuljettanut hevonen törmäsi vastaan tulevaan esikuntapatterin hevosajoneuvoa seurauksella, että oman hevosen jalka katkesi ja hevonen oli lopetettava.

Kuva 11. Homoravitsa 18.3.1942. SA-kuva

18.6.42 Tuli kuluneeksi vuosi siitä kun patteri kokoontui Nivalan työväentalolle. Asemia parannettiin, tykkien välit pidennettiin 30 m. Tietyöt aloitettiin patterista maantielle.

19.6.42 Sää sateinen. Tietöitä jatkettiin. Ammuskuoppien rakentaminen pantiin alulle. Kello 12.00 saatiin näihin aseisiin ensimmäiset säätiedot. Lämpö noin +12°C.

20.6.42 Aurinkoinen päivä. Lämpö +12°C, +17°C ja +13°C. Ammussuojien tekoa jatkettiin. Kello 18 tienoissa tarkistusammunta pisteeseen x-5100, y-1334. Tarkistukseen käytettiin suomalaista AKR:ää, neljättä ja toista panosta. Edellisen tarkistuksen korjaus -18 nst 250, jälkimmäisen -20 nst 400.

21.6.42 Aurinkoinen lämmin päivä. Tarkistusammuntoja. Kello 13.10 – 14.30 tarkistus maali 2:een: x-4973, y-1549. Ammuttiin 29 laukausta ja tulos oli +21. Kello 21.05 – 21.20 tarkistus maali 3:een. Kulutus yhdeksän laukausta ja tulos -3 nst 50.

22.6.42 Iltapäivällä lämmintä +18,5°C, mutta kello 20:n tienoissa oli vesisadetta. Kello 13.15-13.35 tarkistusammunta perussuuntaan 33-00. Tarkistusammunnan suoritti luutnantti Parkola RaskPsto 30:sta. Kulutus 7 laukausta ja tulos -15 n 100.

23.6.42 Epävakainen sää, sadetta ja aurinkoa. Patteristoupseeri tarkastuksella. Kello 15.00 tykkien puhdistus ja valmistautuminen juhannuksen viettoon.

24.6.42 Juhannus. Päivä aurinkoinen. Lämpöä +19,6°C. Ei erikoista.

25.6.42 Sää aurinkoinen. Lämpötila +21°C. Asematiedustelua patteristoupseerin johdolla. Asemia ei kuitenkaan päätetty vaihtaa. Värikki Aatola patteristoupseeri tiedustelun aikana.

26.6.42. Lämpöä +22,5°C. Asematiedustelua, jonka tuloksena tiedusteltu paikka suoraan etelään päin noin 500 metriä. Sinne tehtiin osittain tietäkin. Everstiluutnantti Tomo (?) kävi tarkastuksella, mukanaan kapteeni A Ilvonen ja kapteeni Y. Tehola. Maaliluettelot ja sulkumaalit saatiin. Varsinainen sulku Justiina. Ilmoitettiin everstiluutnantti Edgrenin tarkastuksesta. Yksi tykki lähetettiin korjattavaksi.

27.6.42 Sää ennallaan. Lämpöä +18,5°C. Tietöitä jatkettiin uusiin aseisiin. Annettiin määräys 10 miehen komentamisesta ajamaan hiekkaa 4. patterin kautta kulkevaan tien risteykseen.

28.6.42 Lämpöä +22°C. Kaksi miestä komennettiin sotilaskotiteltoja pystyttämässä. Valjakkopaikalta 10 miestä soranajossa. Kunnostettiin paikkoja seuraavan päivän kenraalitarkastusta varten. Tarkistusammunta tark.maali n 5:een kello 14.30. Kulutus 12 laukausta. Illalla patteristoupseerin tarkastus tulipatterissa.

29.6.42 Aurinkoinen päivä. Lämpöä +21°C. Aamulla valmistauduttiin ottamaan vastaan kenraalia jonka piti saapua tarkastukselle patteriin. Kello 9.30 ryhdyttiin uusien asemien raivaustöihin. Kello 11.00 saapui kenraalimajuri Heiskanen eversti Edgren, everstiluutnantti Teno, kapteeni Ahonen ja Ilvonen tarkastukselle, tarkastaen tykit, kiväärit ja teltat. Iltapäivällä jatkettiin asemine tekoa ja tien raivausta.

30.6.42 Sää ennallaan. Jatkettiin asemien raivausta. Uusien asemien koordinaatin olivat x-5440, y-1250.

1.7.42 Edelleen sää ennallaan. Kello 11.30 kapteeni Ilvosen kivääritarkastus. Ilmoitettiin eversti Simolinin saapuvan tarkastukselle.

2.7.42 Pilvistä, iltapäivällä sadetta. Lämpö: +18,5°C. Asemien tekoa. Kesävarusteita saatiin.

3.7.42 Sää aurinkoinen. Lämpöä +20,5°C. Asemien tekoa jatkettiin. Patteriston komentaja tarkastuksella toimitusjaoksessa ja valjakkopaikalla.

4.7.42 Sää ennallaan. Korkein lämpö +22,5°C. Aamupäivällä edelleen asemien tekoa rakentamalla perussuunnan 33-00 siirtoasemat. Kiinnityspistelinjat raivattiin molempiin perussuuntiin ja katsottiin tykeille ajotie. Työt loppuun suoritettut kello 16.00 mennessä, jonka jälkeen siirryttiin näihin asemiin. Siirto alkoi kello 16.30 ja kello 19.30 oli patteri ampumavalmis. Asemien kuntoon laittoa jatkettiin myöhään yöhön. Kello 23.20 aloittivat luutnantit Hämäläinen ja Parkkinen tarkistusammunnan pisteeseen x-4990 y-1526 tähystäen kohdetta tulenjohtopaikalta. Ammunta päättyi kello 23.40, jonka jälkeen ammuttiin 2 rhm tarkastusmaalin takana olevalle korsutyömaalle.

5.7.42 Sää aurinkoinen, lämpö +21°C. Kello 12.00 patteristo upseerin viransijainen luutnantti M. Peltola tarkasti asemat. Kello 18.30-19.45 tarkastusammunta. Kulutus 39 kranaattia.

6.7.42 Pilvenevää. Korkein lämpö +19°C. Rakennettiin ammusuojia. Hevostarkastus kello 18.00, jonka suoritti armeijakunnan eläinlääkäri. Saatiin ammustäydennystä.

7.7.42 Sää ennallaan, asemia paranneltiin.

8.7.42 Hieman pilvenevää, lämpö +21°C. Asemien parantelu jatkui. Asetarkastaja tarkasti tykit. Pyörät toimitusjaokseen.

9.7.42 Pilvinen sää, satoi vettä. Lämpöä +20°C. Jatkettiin asemien kunnostamista ja naamiointia. Ammuntaa.

10.7.42 Sää aurinkoinen. Korkein lämpö +21°C. Asemien kunnostamista.

11.7.42 Pilvinen sää, lämpö +18,5°C. Ryssä hyökkäili pitkin päivää, joten patterimme joutui usein suorittamaan tulitehtävää. Kello 11.00 ammuttiin maaleihin Jouhi 1051, 12, 11 ja 6 yhteensä 11 rhm. Kello 13.45 3 rhm maaliin x-4980, y-1585. Kello 16.00 – 16.35 6 rhm maaliin Jouhi 1051, ja 9. Ammustäydennystä illan kuluessa. Oikea jaos aloitti korsun teon. Hakkioita (hakkuualueita) puhdistettiin.

12.7.42 Sää ennallaan, lämpö +18,5°C. Tarkistusammunta kello 21.30, kulutus 10 kranaattia. Ammunnan suoritti luutnantti Maksimainen Raskas Patteristo 30:sta pisteeseen x-5099, y-1084.

13.7.42 Sää ennallaan, lämpö +17,5°C. Yksi tykki tuotiin asepajalta korjauksilta, mutta sen suuntauskoneisto oli vioittunut rautatiellä sattuneen onnettomuuden takia. Vasen jaos aloitti korsutyöt ja asemajaos siirtyi valmistuneeseen korsuunsa.

14.7.42 Sää ennallaan, lämpö +19,5°C. Korsutyöt jatkuivat ja asemakorsu varustettiin veto-ojalla. Patteriston tieosuutta alettiin korjata. Patterista komennettiin aluksi viisi miestä ja viisi hevosta. Myöhemmin lisättiin miesten lukua 20:ksi.

15.7.42 Lämpö +20°C. Tietöitä jatkettiin. Luutnantti Lausala siirtyi tulipatteriin.

16.7.42 Ei erikoista.

17.7.42 Vesisadetta, lämpö +15°C. Laadittiin kuulustelupöytäkirja tykkivaurioista yöllä 12./13.7.42 ja lähetettiin luutnantti M.Peltolalle patteriston esikuntaan.

18.7.42 Pilvinen sää, lämpö +14°C. Iltapäivällä johti oma koneemme patteriston tulta vihollisen kranaatinheitinasemaan (x-5024, y-1037). Jaokset jatkoivat korsutöitä ja asemakorsun miehet korjasivat tietä. Valjakkopaikalta ja asemajaoksesta oli kaksi miestä esikuntapatterissa korjaamassa adjutantin korsua ja rakentamassa sotilaskotia.

19.7.42 Ei mainittavaa.

20.7.42 Lämpö +20°C. Korsutöitä jatkettiin ja samoin tietöitä tuliaseman läheisyydessä. Kello 22.00 suunnattiin patteri maaliin x-5024, y-1037.

21.7.42 Vesisadetta. Lämpö: +15,5°C. Jaoksilla korsutyöt. Vasen jaos siirtyi korsuunsa. Kaksi miestä tulipatterista esikunnassa adjutantın korsua korjaamassa. 1+17 tienkorjauksessa. Kello 12.25 ammuttiin Juoppoo 1 x-4774, y-1427 2 rhm. Alikersantti M.Lund E/KTR 4:stä patterin asealiupseeriksi.

22.7.42 Sää vaihteleva. Korkein lämpö +17°C. Tiettyöt jatkuvat edelleen. Kaksi miestä esikunnassa ja samoin valjakkopaikasta sotilaskodin työssä. Oikea jaos korsutöissä.

23.7.42 Sää pilvinen. Lämpö: +17°C. Työt esikunnassa ja maantiellä jatkuvat. Patteriston komentajan viransijainen kapteeni Ilvonen tarkasti tuliaseman. Kello 14.50 ammuttiin Justiina 5:een 4 rhm.

24.7.42 Osittain vesisadetta. Korkein lämpö: +17°C. Korsutöitä jatkettiin.

25.7.42 Vesisadetta. Korkein lämpö +20°C. Työt maantiellä, rautatiellä ja esikunnassa jatkuvat edelleen. Kello 16.30 valjas- ja kärrytarkastus. Sen suorittivat kapteeni Ilvonen ja luutnantti ?.

26.7.42 Aamupäivällä kirkasta, iltapäivällä vesisadetta, lämpö +18,5°C. Vänrikki Alatalo tuli patterin jaosupseeriksi.

27.7.42 Pilvistä ja sadetta. Lämpö +17°C. Edellä mainitut työ jatkuvat.

28.7.42 Tuulinen ja pilvinen sää. Lämpö +18°C. Tykit maalattiin. Tietöitä. Saunan rakentaminen aloitettiin tulipatterissa.

29.7.42 Sää ennallaan. Lämpö: +21,5°C. Tarkastusammunta maaliin x-5125, y-0810 kello 18.45. Tarkisti luutnantti E. Latvala.

30.7.42 Sää ennallaan. Korkein lämpö +18°C. Ammunta kello 11.35 edellisen päivän tarkistusmaaliin. Kelo 13.10 Juustiina 5:n 100. Ammustäydennys +160. Yksi tykki tuotiin Tokarista missä se oli ollut korjattavana.

31.7.42 Vesisadetta. Korkein lämpö +11,5°C. Kello 8.45 ammuttiin Justiina 5:een 10 laukausta. Iltapäivällä tietöitä. Toinen tykki vietiin Tokariin korjattavaksi.

1.8.42 Vesisadetta. Korkein lämpö +10,5°C. Tietöitä. Ryssän partio liikkui valjakkopaikkojen läheisyydessä jonka vuoksi asetettiin vahvistettu vartio.

2.8.42 Ei erikoista.

3.8.42 Pilvistä. Lämpö +17,5°C. Tietä ja saunaa rakennettiin.

4.8.42 Sadetta. Lämpö +16,5°C. Ei erikoista.

5.8.42 Myrskysää. Lämpö +16,5°C. Ei mainittavaa.

6.8.42 Sadetta. Lämpö +15°C. Patteristoupseeri tarkasti tuliasemat.

7.8.42 Sää tuulinen. Lämpö +18°C. Saunan rakentaminen jatkuu.

8.8.42 Pilvistä. Lämpö: +16°C. Sauna valmiiksi. Toinen tykki tuotiin korjaukselta.

9.8.42 Kello 13.15 alkoi kolmatta tuntia kestänyt tarkastusammunta. Kulutus 52 kranaattia.

10.8.42 Sää vaihteleva. Lämpö +16°C. Patteriston komentaja tarkasti tuliasemat. Kuuttilahdessa aloitetut tykkien maalaukset saatiin loppuun suoritetuksi. Kello 17.40 Justiina 5:een 10 laukausta toisella tykillä.

11.8.42 Kello 2 aamulla ammuttiin ryssän kranaatinheitintä X-4945 y-1373 6 rhm.

12.8.42 Lämpö +18,5°C. Rautatietä ja omaa tietä korjattiin.

13.8.42 Aurinkoinen. Korkein lämpö +21,5°C. Tietyöt jatkuvat.

14.8.42 Sää ennallaan. Lämpö +23°C. Rakennettiin lähipuolustusasemia. Saatiin käsky uusien tykkien hakemisesta.

15.8.42 Sää ennallaan. Lämpö +20°C. Tietyöt jatkuvat edelleen.

16.8.42 Patterin päälliköltä tuli käsky, ettei hänen luvataan saa lähettää miehiä mihinkään työkomennukselle, paitsi siinä tapauksessa, että komentaja määrää henkilökohtaisesti. Kello 11.00 saapui oikealle jaokselle uudet tykit 122 H/10 -36 ja 180 ammusta. Kello 19.00 ampui vasen jaos 27 laukausta pisteeseen x-5090, y-1045.

17.8.42 Sää aurinkoinen. Ammuksia tuotiin Syvärin rannasta. Mannerheim liikkui alueella, mutta ei poikennut meille. Vasemman jaoksen tykit tuotiin rautatieosan alapäähän.

18.8.42 Vasemman jaoksen tykit aseisiin. Loput 114H/18:n amukset ja tyhjät laatikot vietiin pois. Asemia paranneltiin. Eversti Edgren kävi tarkastamassa tulipatterin.

19.8.42 Asemia kunnostettiin edelleen ja vasemman jaoksen tykit rihdattiin. Patteristoupseerin tarkastus.

20.8.42 Pilvistä. Korkein lämpö +21°C. Asemien parantamistyöt jatkuivat eversti Edgrenin käynnin johdosta. Ammussuojien vahvistaminen aloitettiin ja katot tehtiin vedenpitäviksi.

21.8.42 aurinkoista. Lämpöä +18,5°C. Asemestari kävi luennoimassa uusista tykeistä.

22.8.42 Tarkastusammuntoja. Kello 16 – 17 tarkisti luutnantti Tikkanen kaikilla tykeillä pisteeseen x-5089, y-1345. Tarkistuskorjaukset +5 laske 50 toisella tykillä ja +7 vasemmalle jaokselle. Tarkkuus hyvä. Kulutus 32 laukausta. Kello 18:n jälkeen suoritti luutnantti Parkkinen tarkistuksen pisteeseen x-5047, y-1447 toisella tykillä. Tikkasen suorittama tarkistus osoittautui paikkansa pitäväksi. Kulutus neljä laukausta.

23.8.42 Kello 16 tarkisti luutnantti Hämäläinen kahdella patterilla pisteeseen x-4986, y-1606. Kahdella tykillä tarkistuskorjaus -70 laske 125. Kulutus 19 laukausta.

24.8.42 Ei mainittavaa.

25.8.42 Sää pilvinen. Lämpöä +18°C. Kello 1.00 suunnattiin sulkuun Josetta 1 neljän tunnin ajaksi, mutta ei kuitenkaan ammuttu.

26. – 27.8.42 Ei mainittavaa.

28.8.42 Kirkasta. Korkein lämpö +18°C. Aamulla kello 4.30-8.30 olivat tykit suunnattuna sulkuun Jill 2. Ei ammuntaa. Kello 10 kävivät kapteeni Ilvonen ja vänrikki Loippa pitämässä kuntoisuustarkastuksen. Kunto oli hyvä. Pastorin iltahartaus patterissa.

29.8.42 Kirkasta edelleen. Korkein lämpö +20°C. Aloitettiin asemien vahvistaminen. Jalo 23:sta kävi aseteknikko Kuusamo korjaamassa toisen tykin luisukiskon niitit.

30.8.42 Ei mainittavaa.

31.8.42 Sää vaihteleva. Lämpö +10°C. Tykkivallien tekoa jatkettiin Miehistöjuhla as. korsussa, valvojana luutnantti K Lausala. Illalla saapui 100 ammusta tulipatteriin (tkr).

1.9.42 Kaunis sää. Lämpö +14°C. Ratatyötä ja tykkien suojavallien tekoa jatkettiin.

2.9.42 Sää ennallaan. Lämpöä +18°C. Patteriin saatiin vedetyksi kirkasjohtoyhteys.

3.9.42 Sää ennallaan. Lämpö +18°C. Ratatyötä jatkettiin. Everstiluutnantti Hallakorpi tarkastukselle kapteeni Ahosen kanssa. Vasen jaos määrättiin rakentamaan uusi kivääriteline korsun ulkopuolelle. Myös lääkintäkapteeni I?kari kävi tarkastuksella ja hän määräsi rakennettavaksi tulipatteriin uuden kaivon.

4.9.42 Pilvistä ja sateista, lämpö +15°C. Toinen ja neljäs tykki vaihtoivat paikkaa. Korsualuetta kunnostettiin.

5.9.42 Sää jälleen kaunis, lämpö +18°C. Vasen jaos muutti kivääritelineensä korsusta ulos. Asemia kunnostettiin.

6.9.42 Sää ennallaan. Lämpö +20,5°C. Ammukset puhdistettiin.

7.9.42 Lämpö +20°C. Asemien kunnostamista.

8.9.42 Pilvenevää. Korkein lämpö +20,5°C. Patterin päällikkö tarkasti tykit, henkilökohtaiset aseet ja majoitusalueet.

9.9.42 Sää kaunis. Tulipatterin piha-aluetta raivattiin. Asemien läheisyyteen rakennettu pärehöylä saatiin valmiiksi.

10.9.42 Sää ennallaan. Korkein lämpö +12°C. Valjakkopaikalla tallien tekoa. Iltapäivällä odotettiin ampumakomentoa Justiina 5:een, mitä ei kuitenkaan tullut.

11.9.42 Yöllä sadetta, päivällä aurinkoa. Korkein lämpö +13°C. Oikealla suoritti ”Puhveli” lentotähysteisen ammunnan. Päreiden höyläystä. Kello 21.30 kuului tykkitulta suoraan edestä ja patteri suunnattiin maaliin Juomita 6. Kello 21.52 ammuttiin 2 rhm.

12.9.42 Myrskysää. Lämpö +11,5°C. Päreiden höyläystä jatkettiin.

13.9.42 Ei mainittavaa.

14.9. Patteristoupseerin tarkastuskäynti tulipatterissa. Päreiden höyläystä.

15.9.42 Aurinkoa. Korkein lämpö +8,5°C. Päreitten teko tulipatterissa saatiin loppuun suoritetuksi. Illalla suunnattiin tykit maaliin Juliska 1:een. Ei ammuntaa.

- 16.9.42 Sää ennallaan, lämpö +9,5°C. Työkomennuksia niin paljon, että tulipatterissa oli vahvuus 9 aliupseeria ja 22 miestä.
- 17.9.42 Sää ennallaan. Tulipatterissa tehtiin pärekattoja korsuihin ja valjakkopaikalla rakennettiin talleja.
- 18.9.42 Pilvenevää, lämpö +10,5°C. Tulipatterissa saatiin pärekatot valmiiksi.
- 19.9.42 Sää aurinkoinen. Korkein lämpö +7,5°C. Ei erikoista.
- 20.9.42 Lämpöä enää vain +5,5°C. Kiinnityspisteitä muutettiin, samoin sulkutikkuja, jotka oli valmistettu edellisenä päivänä. Aunuksen Ryhmän tykistökomentaja ja eversti Simolin olivat odotettavissa tarkastukselle. Patteri sai uudet sulut. Varsinaiseksi suluksi Juuliska 1.
- 21.9.42 Sää ennallaan. Korkein lämpö +5,5°C. Patteristoupseerin luento 4. patterissa. Rakennustöitä.
- 22.9.42 Patteriston yleisurheilukilpailut alkoivat.
- 23.9.42 Urheilukilpailujen toinen päivä, jolloin suoritettiin sotilasottelu 6. patterin II joukkueen voittaessa.
- 24.9.42 Sää tuulinen. Lämpö +13°C. Vaihtoasemia kunnostettiin. Kello 22.00 ammuttiin Justiina 2:een 10 laukausta.
- 25.9.42 Sadetta. Korkein lämpö +11°C. Patterille saapui puhelinsanoma nro 404, koskien jalkapallo-ottelua. Väapeli Heikki Väisänen patterin väapeliksi ja väapeli Pentti Mäki siirrettiin patteriston talousupseerin tehtäviin.
- 26.9.42 Aurinkoinen, tuulinen sää. Lämpöä +9°C. Kiertokaukoputket tarkastettiin.
- 27.9.42 Vesisadetta. Korkein lämpö +9°C. Ei erikoista.
- 28.9.42. Sää pilvinen. Lämpö +7,5°C. Kanttiin rakennustyöt aloitettiin. (1+5). Patteriston lääkärin tarkastus. Komentaja suoritti tallityömaan tarkastuksen. Kiertokaukoputkien tarkistusta. Annettiin kaksi uutta tilapäistä sulkua. Jalua 2 ja Juuliska 1.
- 29.9.42 Sää aurinkoinen. Lämpö +7°C. Kapteeni Iivonen ja luutnantti Hämäläinen kävivät tarkastuksella.
- 30.9.42 Sää ennallaan. Korkein lämpö +10°C. Tykkiasemien korjaustöitä. Uusi varsinainen sulku: Justiina 4.

Kuva 12. KTR 4:n sääasema Syvärillä 30.9.1942. SA-kuva

1.10.42. Sää ennallaan. Armeijakunnan ja divisioonan komentajat, kenraalimajuri Mäkinen ja Heiskanen, vast. tyk.kom. everstiluutnantti Hallakorpi ja patteriston komentaja kapteeni Ahonen kävivät tarkastuksella. Saatiin maaliluettelo naapurilohkolta.

2.-3.10.42 Ei mainittavaa.

4.10.42 Aurinkoinen sää. Lämpö +7°C.

5.10.42 Tulipatterissa ja valjakkopaikalla jatkuivat tallityöt. Tulenjohtueessa ei erikoista.

6.-9.10.42 Tallien teko jatkui. Ei erikoista.

10.10.42 Etulinjassa vähän vilkkaampaa jalkaväkiaseiden tulta.

11.10.42. Levossa olevan tulenjohtueen uuden korsun rakennustyöt aloitettiin.

12.10.42 Kello 22.00 ampui patteri Jelm 2:een 3 rhm. Tuliasemien ampumasektoria laajennettiin.

13.10.42 Tulipatterissa ja toimitusjaoksessa varusteiden inventoimistarkastus. Tarkastuksen suorittivat patterin päällikkö ja huoltopäällikkö. Sotilaskodin rakennustöitä.

14.10.42 Tulenjohtueessa inventoimistarkastus. Tulipatterissa ammuskorsujen kuntoonlaittoa.

15.10.42 Tulipatterissa ammuskorsujen kuntoonlaittoa. Patteri ampui kello 13.24 4 rhm pisteeseen x-4910 y-1255. Kello 14.17 ampui patteri 2 rhm maaliin x-5010, y-1250. Tulenjohtueessa rakennustöitä.

16.10.42 Tulipatterissa ammuskorsujen kuntoonlaittoa, tallien tekoa ja tien korjaustöitä. Tulenjohtueessa levossa oleva ryhmä korsunrakennustöitä.

17.10.42 Rakennustöitä jatkettiin. Ei erikoista.

18.10.42 Töitä jatkettiin. Ei erikoista.

19.10.42 Töitä jatkettiin. Rauhallista.

20.10.42 Ensimmäinen lumisade (räntää) tänä syksynä. Tallien tekoa. Patteri ampui kello 13.50 1 rhm maaliin x-4995 y-1235 ja kello 20.15 1 rhm maaliin x-5000 y-1235. Patteri sai uuden torjuntasuunnitelman. Patteristosta ilmoitettiin puhelinsanomalla ryssän partion tulleen Syvärin yli.

21.10.42 Yöllä satoi lunta. Ensimmäisen tykin kiertokaukoputki lähetettiin korjattavaksi. Ei erikoista.

22.10.42. Rakennustöitä.

23.10.42 Patteri sai ammustäydennystä 132 akrv. Kello 15.00 – 15.30 ampui patteri yhdeksän laukausta maaliin Justiina 3 ja Justiina 6.

24.10.42 Ei erikoista.

25.10.42 Kello 11.30 patteri ampui 2 rhm maaliin x-4977 y-1219

26.10.42 Ei erikoista.

27.10.42 Rakennustöitä. Ryssä ampui yhdeksän laukausta lohkollemme. Patteri ampui kello 17.00 maaliin x-4826 y-1008 14 laukausta.

28.10.42 Patteri tarkistettiin suomalaisille akrv-ammuksille.

29.10.42 Patteri ampui kello 17.00 2 rhm Joukko 2:een.

30.10.42 Ryssä ampui 12 laukausta Pentu 2:sta vasemmalle.

31.10.42 Ryssä ampui 12 laukausta Pentu 2:sta vasemmalle. Ei erikoista.

1.11.42 Ei erikoista.

2.11.42 Kello 15.10 ryssä ampui neljä laukausta Pentu 2:sta vasemmalle.

3.11.42 Tulipatterissa asemestari suoritti tykkien tarkastuksen. Ei erikoista.

4.11.42 Rakennustöitä jatkettiin.

5.-6.11.42 Ei erikoista.

7.11.42 Omaa lentotoimintaa. Patteri ampui kello 13.00 tarkistuksen Justiina 5:een (12 laukausta). Kello 18.20 ampui patteri Jyske 3:een 4 rhm.

8.11.42 Ei erikoista.

9.11.42 Vilkasta lentotoimintaa pitkin päivää. Oikealta kuului kovaa tykkitulta, ryssä hyökkää JR 29:n lohkokolla.

10.11.42 Lentotoimintaa. Naamiointia parannettiin.

Kuva 13. 7./KTR 4 Pitman kohdalla Syvärillä 10.11.1942. SA-kuva..

11.11.42 Lentotoimintaa. Tulipatterissa tykki- ja kivääritarkastus (patterin päällikkö).

12.11.42 Asemestarin tarkastus. Luutnantti H.Tuominen siirrettiin ”Mailaan”.

13.11.42 Rakennustöitä. Värikki Jussi Nordqvist tuli patteriin tulenjohtajaksi luutnantti Tuomisen tilalle.

14.11.42 Tallien kunnostamista ja naamiointia.

15.-16.11.42 Ei erikoista.

17.11.42 Ryssä ampui kello 14 – 15:n välillä noin 50 laukausta Pentu 2:sta vasemmalle.

18.11.42 Ryssä ampui kello 10 – 14.00 välillä 21 laukausta Pentu 2:sta vasemmalle.

19.11.42 Ei erikoista.

20.-21.11.42 Ei erikoista.

22.11.42 Patteri sai tykkireet.

23.11.42 Ei erikoista.

24.11.42 11. divisioonan komentaja, armeijakunnan tykistökomentaja, Jalkaväirykmentti 8:n komentaja ja patteriston komentaja kävivät tarkastuskäynnillä tulipatterissa. Ryssä ampui 20 laukausta Pentu 2:sta vasemmalle.

25.11.42 Ryssä ampui kello 7.47 kuusi laukausta Pentu 2:n alueelle. Kello 9-10 välillä kahdeksan laukausta Pentu 2:sta vasemmalle.

26.11.42 Ryssä ampui kuusi laukausta Juoni-alueelle.

27.-29.11.42 Ei erikoista.

30.11.42 Ryssä ampui kello 15.00 kevyellä kranaatinheittimellä 15 laukausta Pentu 2:n alueelle. Patterissa lääkärin tarkastus. Huoltotie avattiin tulipatterista tulenjohtokeskukseen (Eeva).

1.12.42 Asemestari suoritti tykkien hidastusnestemäärän tarkistuksen. Luutnantti Parkkinen piti tulipatterissa luennon L.R.L:stä.

2.12.42 Tulipatterissa laitettiin uusien määräysten mukaiset kiinnityspistetangot. Ryssä ampui kello 13 – 14 välillä kuusi laukausta Pentu 2:sta oikealle.

3.12.42 Ei erikoista.

4.12.42 Ryssä ampui kello 13.30 kolme laukausta Pentu 2:sta vasemmalle.

5.12.42 Mottiurakka, 5 m³ halkoja mieheen, aloitettiin.

6.12.42 Ryssä ampui neljä laukausta kello 12.45 Pentu 2:sta oikealle. Itsenäisyysjuhlaa vietettiin sekä Tuulen että Eevan sotilaskodeissa.

7.12.42 Ryssä ampui kello 13.50 seitsemän laukausta Pentu 2:sta oikealle.

8.12.42 Tulipatteri sai Puolustuslaitoksen yleisradiovastaanottimen käyttöönsä.

9.12.42 Tulipatterissa kiertokaukoputkien tarkistus.

10.12.42 Ryssä ampui kello 7.45 kuusi laukausta Pentu 2:sta oikealle. Kello 10.20 10 laukausta Pentu 2:sta vasemmalle. Tulipatterissa piti luutnantti Lausala luennon aiheesta Itä-Karjalan väestö.

11.12.42 Tykkien ???vaunut luovitettiin patteriston huoltoon.

12.12.42 Ryssä ampui tykeillä ja kranaatinheittimillä kello 11 – 15 välillä noin 30 laukausta Pentu 2:n oikealle puolelle.

13.12.42 Ryssä ampui kello 11.00 20 laukausta Juoni 6:n alueelle sekä kranaatinheittimellä 20 laukausta Juoni 8:n alueelle. Tulipatterissa ammusten puhdistusta ja rasvausta.

14.12.42 Vihollinen ampui kello 8-12 välillä 15 laukausta Pentu 2:sta oikealle ja 10 laukausta vasemmalle ja 12 – 24 välillä noin 30 laukausta Pentu 2:n kummallekin puolelle.

15.12.42 Suksia saatiin patteriin. Ryssä ampui kello 5.30 – 12.00 välillä kranaatinheittimellä noin 35 laukausta Pentu 2:sta oikealle.

16.12.42 Ryssä ampui kello 10.08 kranaatinheittimellä 10 laukausta Pentu 2:sta vasemmalle. Halontekoa jatkettu.

17.12.42 Ei erikoista.

18.12.42 Ei erikoista.

19.12.42 Ryssä ampui 10 laukausta kello 10.45 Pentu 2:sta kauas oikealle.

20.12.42 Ryssä ampui 10 laukausta kello 19.50 Pentu 2:sta vasemmalle. Tulipatterissa tykkien jarrulaitteiden tarkistus ja täyttö.

21.12.42 Ryssä ampui kranaatinheittimellä ja tykeillä noin 75 laukausta kello 10 – 17.00 välillä etulinjaamme. Tulipatterissa kello 9.00 torjuntasuunnitelman harjoitus. Patteri ampui jokaisen torjuntasuunnitelman (Niska läntinen) maaliin kaksi laukausta.

22.12.42 Tykit maalattiin valkoisiksi. Ryssä ampui 15.00 Pentu 2:sta oikealle 10 laukausta.

23.12.42 Tarkastusammunta III/JR 8:n lohkolle. Häirintäammuntoja, ammuskulutus 53 kranaattia.

24.12.42 Ryssä ampui 29 laukausta. Patteri sai ammustäydennystä 76 kranaattia.

25.12.42 Ryssä ampui noin 30 laukausta.

26.12.42 Ei erikoista.

27.12.42 Ryssän liikehtimistä. Ryssä ampui 44 laukausta kello 12 – 21 välillä Pentu 2:n molemmin puolin.

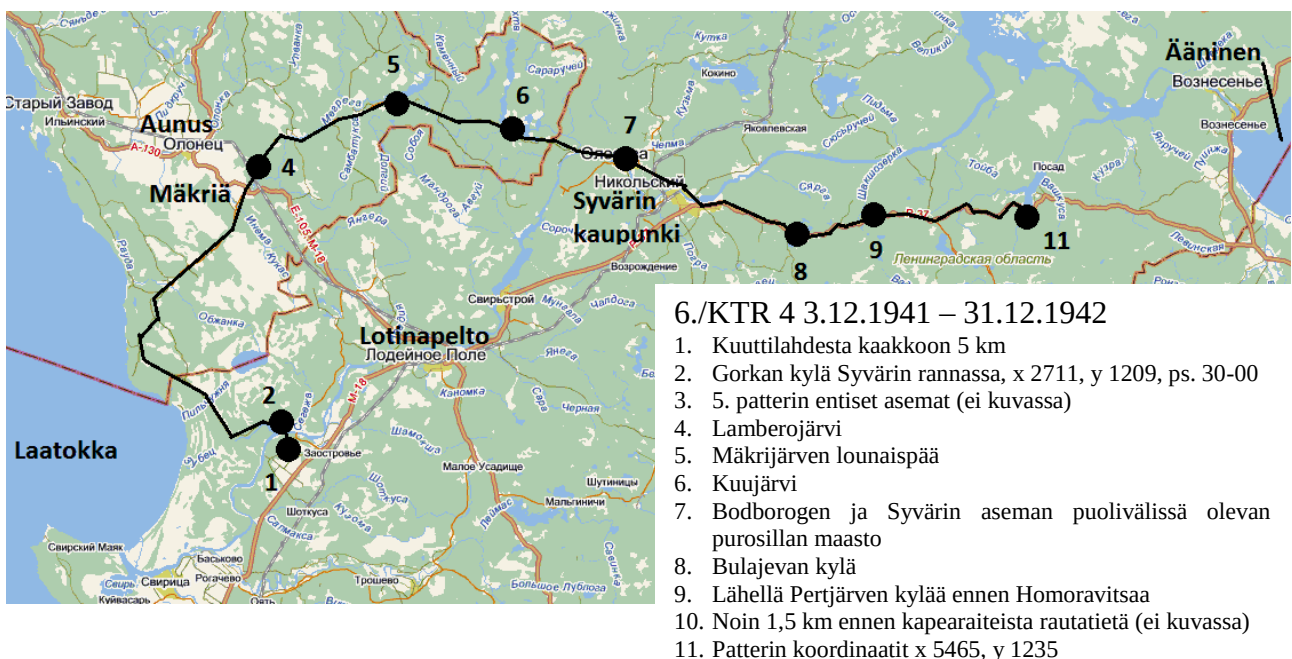
28.12.42 Ryssä ampui 53 laukausta Pentu 2:sta oikealle. Ryssä hyökkäsi JR 29:n lohkolle.

29.12.42 Ryssä ampui kolme laukausta Pentu 2:n länsipuolelle.

30.-31.12.42 Ei erikoista.

TAULUKKO 7. 6./KTR 4:n sijainti joulukuu 1941 – 1942

Nro	Aika	Paikka	Tehtävä tai toiminta
1	27.10.- 3.12.41	5 km Kuuttilahdesta kaakkoon	Asemien teko, korsujen rakentaminen
2	3.12.41 klo 13.00	Gorkan kylä Syvärin rannassa. Patterin koordinaatit x 2711, y 1209, perussuunta 30-00	III/JR50:n lohko. Miehistösiirtoja, häiritsemisammuntaa. Korsujen ja tallipaikkojen rakentaminen. Tykistötoimintaa.
3	19.1.42 klo 7.00	5. patterin entiset asemat.	Asemien ja korsujen kunnostaminen. Tykistötoimintaa. 1. tulenjohtue I/JR50:n loholla, 2. tulenjohtue Hevossaaren pohjoispään korkeudella.
4	10.6.42 klo 8.00	Lamberojärvi	Marssitauko 14 tuntia
5	11.6.42 n. klo 4	Mäkrijärven lounaispää	Marssitauko 17 tuntia
6	12.6.42 n. klo 3	Kuujärven kylä	Marssitauko 20 tuntia
7	13.6.42 n. klo 5	Bodborogen ja Syvärin aseman puolivälissä oleva purosillan maasto.	Marssitauko 17 tuntia
8	14.6.42 n. klo 4	Bulajevan kylä	Marssitauko 17 tuntia
9	15.6.42 klo 5.00	Lähellä Pertjärven kylää ennen Homoravitsaa.	Marssitauko 18 tuntia
10	16.6.42 n. klo 4.00	N. 1,5 km ennen kapearaiteista rautatietä.	Marssitauko 16 tuntia
11	17.6.42 kello 1.00 – 31.12.1942	Patterin koordinaatit x-5465, y- 1235.	Tuliasemat

Kuva 14. 6./KTR 4:n tuliasemat ja marssit nykykartalla

VUOSI 1943

Yksikön 6./KTR 4 sotapäiväkirjaa vuodelta 1943 ei ole Arkistolaitoksen VAKKA-arkistotietokannassa, mutta patteriston (II/KTR 4) pastorin sotapäiväkirjasta 14958 ilmenee, että 19.3.1943 kaatuivat tykkimies Honhimaa Uuno Jalmari (s. 25.11.1916) Kälviältä ja Keltakangas Yrjö (s. 9.8.1916) Nivalasta. Jumalanpalveluksessa sotilaskodissa 15.8.1943 käytettiin ensimmäisen kerran Nivalan Aseveljien lahjoittamaa urkuharmonia. Sotilaspastoriksi Reino Honkasen tilalle tuli Toivo Hytönen 6.12.1943. Patteriston sotapäiväkirjan perusteella tykistötoimintaa oli koko vuoden ajan.

VUOSI 1944

1.1.44 Vuoden ensimmäinen päivä. Luutnantti Puttonen tuli patteriin.

2.1.44 Luutnantti Nieminen lähti lomalle.

3.1.44 Ei erikoista.

4.1.44 Etuvaunut luovutettiin pois.

5.1.44 Puttonen lähti patterista eteen. Lumipyryä koko päivän. Illalla kelo 20.30 saatiin tykkireet.

6.1.44. Tuulinen sää. Hiljaista.

7.-10.1.44 Lumisadetta jatkuvasti ja sitä alkoi olla jo tuntuvasti. Tykeille suoritettiin talvimaalaus näiden päivien aikana.

11.-15.1.44 Oikea jaos muutti osaksi vanhaan asemajaoksen korsiin asumaan. Hälytyslaitteet tehtiin oikeaan jaokseen. Korsujen vahvistaminen aloitettiin. Ikkunan suojusluukut saatiin valmiiksi. Kolmannen tykin tuliasemaa parannettiin. Hiihtoa.

16.1.44 Pilvisää. Ei erikoista.

17.1.44 Korsujen vahvistuspuiden kaato aloitettiin. Leuto. Toimintaa iltayöstä.

18.1.44 Pilvisää.

19.1.44 Vääpelin vaihto. Vääpeli Väisänen siirtyi Mailaan ja sieltä meille Vääpeli Tuominen. Kello 10.45 ammuttiin neljä laukausta maaliin p 5020 i 1285, propaganda-ammunta.

20.1.44 Tykkireet tuotiin patteriin valjakkopaikalta.

21.-23.1.44 Pilvisäätä. Korsujen vahvistaminen jatkui.

24.1.44 Röntäsadetta. Kiertokaukoputkien tarkistusta. Vilkasta tykistötoimintaa oikealla.

25.1.44 Tuulinen, osittain lumisateinen päivä. Kaikki kiertokaukoputket saatiin tarkistetuiksi.

26.4.44 Pilvistä. Suuntausharjoituksia.

27.4.44. Edelleen pilvistä ja leutoa.

28.1.44 Ei erikoista.

29.1.44 Luutnantti Puttonen otti vastaan patteriupseerin tehtävät luutnantti Latvalalta, joka lähti Jahtiin ottamaan patterin päällikön tehtäviä vastaan kapteeni Hämäläiseltä.

30.1.44 Leutoa, pilvistä.

31.1.44 Kapteeni Hämäläinen lähti neljän kuukauden opintolomalle.

1.2.44 Kello 10.42 ammuttiin yksi laukaus Jyske 1:een. Korsujen vahvistamista.

2.2.44 Vähäistä lentotoimintaa. Sotilaspastori Hirvonen kävi pitämässä hartaushetken tulipatterissa kello 13 – 13.30.

3.2.44 Pilvistä. Asetarkastus.

4.2.44 Sää ennallaan.

5.2.44 Päivällä torjuntaharjoitus kahteen otteeseen.

6.2.44 Edelleen leutoa. Ei erikoista.

7.2.44 Korsujen vahvistaminen jatkui vielä oikeassa jaoksessa.

8.2.44 Hiukan selkeämpää. aloitettiin hirsillä suojatun yhteyden veto 5. patteriin. Patterin osuus 700 metriä.

9.-14.2.44 Edelleen leutoa ja jatkuvasti vähäistä lumisadetta. Korsuihin laitettiin paloturvallisuusmääräyksien mukaiset hiekkalaatikot kamiinoiden alle.

15.2.44 Illalla selkeämpää ja kiristyvää pakkasta. Kello 23.00 tuli marssikäsky tulipatterille ja toimitusjaokselle.

16.2.44 Kello 4.00 irroitettiin tykit asemista ja kuormattiin ammukset. Liikkeelle lähtö kello 5.00. Alkumatka sujui hitaasti kireän kelin, huonon tien ja hevosten tottumattomuuden sekä tykkirekien vähäistä rikkoutumisien vuoksi. Marssitie: Tuuli 4 – patteriston kolonna – Satamanrataa etelään. Kolonnan kohdalle rivistön kärki saapui kello 8.50. Täältä luutnantti Puttonen lähti asematiedusteluun luutnantti Leinon jäädessä rivistön johtajaksi. Radalle saavuttaessa pidettiin kahden tunnin marssitauko. Kello 17.30 alkoi aseisiin ajo pisteen 129,7 maastoon. Tien pehmeiden ja hevosten huonon kunnon vuoksi ehdittiin saada vain yksi tykki aseisiin, kun kello 19.30 tuli käsky jättää toiset tykit odotusasemiin ja majoittua asema-alueelle. Miehet olivat illalla raskaan päivän jälkeen uupuneita.

17.2.44 Aamulla kello 7.00 liikkeelle lähtö etelään ns. Eevantietä. Puttonen lähti heti asematiedusteluun. 9.30 saapui patteri odotusasemiin ja välittömästi alkoi aseisiinajo. Nämä asemat olivat patterin vaihtoasemat. Patteri ampumavalmis kello 12.00. Iltapäivällä naamiointin parantamista ja tuliviuhkan tarkistusta.

18.2.44 Kello 15.30 tuli marssikäsky. Marssitie: Satamanrata – Tuuli 16 – Tuuli 6. Liikkeelle lähtö kello 17.00. Aukean reuna Eevan luona ohitettiin kello 17.30. Marssi jatkui perille saakka ilman hankauksia ja patteri oli ampumavalmis varsinaisissa asemissaan kello 22.10.

19.2.44 Aamupäivällä aseiden ja ampumatarvikkeiden huoltoa. Tarkastus kello 14.00. Kello 18.20 ammuttiin yksi ryhmä Naskali 3:een ja kello 18.25 yksi ryhmä samaan maaliin.

20.2.44 Leuto pilvinen sää.

21.-22.2.44 Ei mainittavaa.

23.2.44 Kello 9.30 tykkien neljännes vuositarkastus, jonka suoritti ylikersantti Huuskonen Puhvelista. Kapteeni Ilvonen oli läsnä tarkastaen ampumatarvikkeet. Kello 13.30 majuri Ahonen ja kapteeni Ilvonen tarkastivat uudet etuoikealta tiedustellut asemat. Koko päivän lumisadetta, myöhään illalla selkenevää.

24.2.44 Kiristyvää pakkasta. Päivällä vähäistä lentotoimintaa.

25.-28.2.44 Massahiihdot. Aluksi pyryistä ja sitten selkeämpää säätä.

29.2.44 Latvala tuli patteriin, koska Puttonen lähti lomalle.

1.3.44 Hallakorpi ja Teno tarkastivat tulipatterin.

2.3.44 Varustarkastus, jonka suoritti luutnantti Puraskivi.

3.-4.3.44 Leutoa. Ei erikoista.

5.3.44 Kello 12.30 ammuttiin kolme ryhmää maaliin Juopa 35. Saunalla syttyi tulipalo, joka kuitenkin saatiin ajoissa sammumaan. Panssarintorjuntakurssit, joihin osallistuivat tykkimies Polvi ja tykkimies L. Yliniemi.

6.3.44 Saunan korjaustöitä.

7.3.44 Sahauspäivä. Kss-korsun teko aloitettiin.

8.3.44 Autojen ajoa aseisiin. Seuraavalle panssarintorjuntakurssille ilmoitettiin alikersantti Vilkuva ja korpraali Talviluoto.

9.-10.3.44 Ei erikoista.

11.3.44 Kello 4.30 ammuttiin 12 laukausta torjuntaa.

12.3.44 Lumisadetta. Rauhallista.

13.3.44 Valmistaumista int-tarkastukseen.

14.3.44 Majuri Aho ja luutnantti Puraskivi suorittivat mainitun tarkastuksen.

15.3.44 Vesi- ja räntäsadetta. Puttonen palasi lomalta ja Lavala lähti Sahtiin.

16.3.44 Räntäsadetta pitkin päivää.

17.3.44 Lämpötila laski hiukan. Korjaustöitä tallilla.

18.3.44 Ei erikoista.

19.3.44 Illalla suunnattiin patteri Jalka 28:aan. Ei tulitoimintaa.

20.3.44 Oikea jaos aloitti siiliasemien teon. Kapuloiden kaato autotielle aloitettiin myös, missä patterin osuus on 280 metriä.

21.3.44 Sää ennallaan, pilvistä ja lauhaa. Vasen jaos valmisti kss-korsua. Oikea ja asemajaos kapuloita kaatamassa.

22.-24.3.44 Ei erikoista. Työt kss. korsulla ja kapuloiden kaato jatkuivat. 24.3. kaato- ja ajotalkoot koko patterin voimalla.

25.3.44 Kirkas sää lämpötila 8 - 10°C.

26.3.44 Kello 10 suuntausharjoitus neljään maaliin. Illalla laskettiin torjunta Seppo.

27.3.44 1+3 miestä komennettiin Puuskan maastoon kenttävarustustöihin, johtajana luutnantti Latvala. Edelleen kirkasta, lämpötila yli +10°C.

28.3.44 Työt kapulametsässä, kss-korsulla ja siiliasemissa jatkuivat.

29.3.44 Ei erikoista. Kiristyvää pakkasta yöllä.

30.3.44 Asemien rakennuskomennuskunta palasi iltapäivällä. Sotilaspastorit Porra ja Pitkänen pitivät hartauden patterissa kello 19.00.

31.3.44 Ei erikoista. Kirkasta ja aurinkoista.

1.-4.4.44 Edelleen kirkasta ja aurinkoista. Työt siiliasemissa ja kapulametsässä jatkuivat.

5.4.44 Illalla kuultiin, että divisioonan komentaja saapuu huomenna tarkastukselle.

6.4.44 Herätys kello 6.30 ja välittömästi sen jälkeen aloitettiin puhdistamis- ym. työt tarkastamista varten. Kello 9.30 kenraalimajuri Heiskanen ja everstiluutnantit Hallakorpi ja Teno sekä kapteeni Ilvonen saapuivat tarkastamaan tulipatteria. Illalla ryssä lenteli matalalla yhdellä koneella pilvienkin suojassa tulittaen myös konekivääreillä maantien suunnassa.

7.4.44 Varsin rauhallinen pitkäperjantai. Ehtoollisjumalanpalvelus Tuulenpesässä kello 14.00.

8.4.44 Kaunis ja aurinkoinen päivä. Kello 12.15 ampui patteri maaliin Neula 1. Kolmeen ryhmään häirintää. Kaksi miestä täydennystä tulipatteriin.

9.-10.4.44 Rauhalliset pääsiäispyhät. Sää leuto ja pilvinen.

11.4.44 Etuvaunut saapuivat ja tykkireet evakuoitiin pois. Kss-korsu valmistui.

12.4.44 Lumi- ja räntäsadetta. Kello 8.30 – 9.00 välisenä aikana ampui patteri maaleihin Jyske 12, Jyske 11 ja Jakesi 6 yhteensä 26 laukausta. Oma partio vihollisen puolella. Myöhään illalla selkenevää.

13.4.44 Selkenevää ja kirkasta. Illalla määrättiin tehostettu valmiustila.

14.4.44 Illalla määrättiin hälytystila.

15.4.44 Kello 5.05 suunnattiin Naskali 2:een, mutta ei ammuttu.

16.4.44 Ensimmäinen lauha yö. Päivällä lämpötila +3 – 5°C.

17.4.44 Vaihteleva lämmin sää. Rokotus iltapäivällä joukkosidontapaikalla.

18.4.44 Pilvistä ja kylmempää. Oppitunti patteriupseereille Tuulenpesällä kello 14.00. Luutnantti Leino patterissa sillä aikaa. Korpraali Saviluoto Satamaan hakkaamaan halkoja.

19.-22.4.44 Vaihtelevaa, viileätä säätä. Ei erikoista.

23.4.44 Luutnantti Puttonen komennettiin kaasusuojelukursseille Kiilaan ja vänrikki Kangas tuli tilalle patteriupseeriksi. Lämmin ja aurinkoinen sää.

24.4.44 Jälleen pilvisempää ja viilenevää. Alustava puhdistus majoitusalueella.

25.4.44 Kello 22.30 – 23.00 Nielu 5:een ja Niska 1:een, mutta ei ammuttu.

26.4.44 Ei erikoista.

27.4.44 Puttonen palasi kaasusuojelukursseilta.

28.4.44 Edelleen sateista. Ei erikoista.

29.4.44 Puttonen tiedustelumatkalla Homorovitsan pohjoispuolella. Kangas tilalla.

30.4.44 Kylmää ja osittain lumi- ja räntäsadetta. Ei erikoista.

1.5.44 Kylmä vapunpäivä. Lumisadetta pitkin päivää. Myöhään illalla hieman selkenevää.

2.5.44 Osittain aurinkoinen sää. Asehuoltoa. Luutnantti Latvala ja Puttonen tarkastivat tykit ja luutnantti Puttonen kiväärit ja ampumatarvikkeet.

3.5.44 Kello 9.45 aloitti ryssä kiivaan noin 1,5 tuntia kestävä kaikkien raskaiden aseiden tulen edessä ja kaukana oikealla. Patteri suunnattiin Neula 5:een, mutta ei ammuttu. Vesi- ja räntäsadetta.

4.5.44 Hiukan lämpimämpää, mutta edelleen pilvistä ja ajoittain sadetta. Tehtiin kapulatie oikeasta jaoksesta saunalle. Kolme miestä komennukselle.

5.5.44 Aamuyöstä ryssä ampui melko kiivaasti raskailla aseillaan etulinjaan, mutta tulikomentoja ei annettu.

6.5.44 Pilvistä ja iltapäivällä heikkoa sadetta. Tykit maalattiin kesävärillä. Majoitusalueen puhdistusta.

7.5.44 Yöllä satanut lunta maa valkoiseksi, joka päivällä sulii.

8.5.44 Kirkasta ja lämpimämpää. Ei erikoista.

9.5.44 Kirkasta ja kaunista säätä. Tykkien luisukiskojen ja suuntauskoneistojen rasvaus. Kello 20.20 ammuttiin maaliin Juopa 25 yksi laukaus häirintää.

10.5.44 Kello 8.00 aloitettiin kapuloiden teko patterin tieosuudella Satamaan. Työryhmän vahvuus 1+4.

11.5.44 Sateista säätä. Kello 12.30 ammuttiin kolme laukausta maaliin jyske 11 oman suorasuuntaustykin ammunnan verhoamiseksi. Illalla suunnattiin 23.30 maaliin Jyske 12, mutta ampumiskomentoa ei annettu.

12.5.44 Lämpenevää ja selkenevää. Ei erikoista.

13.5.44 Lämmin sää jatkui. Kello 19.09 ammuttiin maaliin SS 3 kolme laukausta häirintää.

14.5.44 Aamuyöstä kiivasta raskaiden aseiden tulta oikealle.

15.5.44 Aamulla tykkien puhdistusta ja naamiointia. Kello 11.00 tarkasti asemestari Huuskonen tykit.

16.5.44 Kesäisen lämmin päivä. Iltapäivällä pieni ukkossade. Ei erikoista.

17.5.44 Kello 11.30 suunnattiin Nappi 1:een, mutta ei ammuttu.

18.5.44 Pilvistä ja heikkoa sadetta pitkin päivää. Ei erikoista.

19.5.44 Kirkasta, mutta viileää. Ei erikoista.

20.5.44 Kello 9.00 suuntaus ja tulenavausharjoitus. Kello 13.05 ammuttiin maaliin Jyske 19 seitsemän laukausta. Kello 15.00 – 15.02 ammuttiin 13 laukausta maaliin p 4967 i 1625 k 165 oman suorasuuntausammunnan tukemiseksi.

21.5.44 Ei erikoista.

22.5.44 Vaihtelevaa säätä. Kello 22.00 ammuttiin Jyske 9:ään kolme ryhmää. Ryssän piiska.

23.5.44 Ei erikoista.

24.5.44 Sadetta puoleen päivään saakka, jonka jälkeen viilenevää.

25.5.44 Ei erikoista.

26.5.44 Ei erikoista.

27.5.44 Luutnantti Latvala palasi lomalta.

28.5.44 Kaunis helluntaipäivä. Jumalanpalveluksessa Tuulenpesässä kello 9.00 viisi miestä tulipatterista.

29.5.44 Kapteeni Ilvonen tarkasti tykit ja ampumatarvikkeet.

30.5.44 Valmistauduttiin 31.5. tapahtuvaa eversti Simolinin tarkastusta varten.

31.5.44 Kello 9.30 suuntausharjoitus kahteen maaliin. Eversti Simolin ei käynyt tarkastamassa tuliasemaa. Kello 17.15 ammuttiin kaksi ryhmää Jyske 19:ään. Maalina ryssän kranaatinheitin. Luutnantti Latvala lähti Tuumaan (II/JR 8) komentopaikalle ottamaan vastaan yhdysupseerin tehtävät luutnantti Vilhulta.

1.6.44 Luutnantti Puttonen lähti komennukselle. Sijaiseksi tuli luutnantti Leino. Kapteeni Hämäläinen palasi opintolomalta.

2.6.44 Yöllä kello 1.30 suunnattiin maaliin SS-3. Ei ammuttu.

3.6.44 Päivällä klo 11.15 ammuttiin yksi laukaus Juopa 33, jonka jälkeen suunnattiin maaliin Joukko 5. Kello 12.30 ammuttiin maaliin Jyske 19 kolme ryhmää. Sitten suunnattiin maaliin Juopa 23. Ammunnat häirintäammuntoja.

4.6.44 Kello 9.00 alkoi sotilaskodissa juhla armeijan lippupäivän johdosta.

5.6.44 Yöllä kello 1.25 suunnattiin maaliin Nappi 3, ampumakomentoa ei annettu.

6.6.44 Määrättiin valmistettavaksi paikka tykkien kiertokaukoputkien tarkistusta varten.

7.6.44 Kello 8.30 suunnattiin maaliin Jyske 11. Laskettiin maalit J. 2 ja J. 4. Aamulla vihollisen tykistön toimintaa pienessä määrässä. 10.05 suunnattiin maaliin J. 2, ei ammuttu. Iltapäivällä kersantti Salminen suoritti tykkien painetarkastuksen. Muutamista tykeistä laskettiin painetta. Puttonen saapui takaisin patteriin.

8.6.44 Kello 7.20 aloitti ryssä kiivaan raskaiden aseiden tulen Makkara-tukikohtaan ja laajalle alueelle takamaastoon. Sieppausyritys epäonnistui. Patteri ei ampunut yhtään laukausta. Illalla määrättiin laskettavaksi yön ajaksi Makkara ja Nakki-torjunta ja ne käskettiin laskea kahtena sitäkin seuraavana yönä.

9.6.44 Sateista. Ei erikoista.

10.6.44 Ajoittain sateista. Yön aikana tehostettu tulivalmius².

11.6.44 Määrättiin koko patterin tehostettu tulivalmius toistaiseksi läpi vuorokauden. Kapteeni Hämäläinen meni Tuuman komentopaikalle yhdysupseeriksi.

12.-14.6.44 Ei erikoista.

15.6.44 Puttonen lähti oikean jaoksen kanssa illalla Puhveli 2:n aseisiin. Vasen jaos jäi entisiin aseisiin.

16.6.44 Illalla koko patteristo sai käskyn lähteä marssille. Kello 19.00 lähti vasen jaos luutnantti Leinon johdolla liikkeelle. Matkan varrella liittyi toimitusjaos mukaan majoitusalueensa kohdalla. Samassa paikassa yhtyi kapteeni Hämäläinen ja tulenjohtue marssirivistöön. Kello 21.00 liittyi Puttonen oikean jaoksen kanssa patteriin.

17.6.44 Marssi jatkui Peltosiin johon saavuimme kello 9.30. Siellä oli marssilepo koko patteristolla. Patteri lähti liikkeelle kello 17.00. Marssi jatkui Vatsojärvelle johon saavuttiin kello 23.00 ja majoituttiin likelle Järventauksen kylää.

18.6.44 Lepoa, valjakoiden ja ajoneuvojen kunnostamista. Puttonen komennettiin takaisin Syvärin linnoituspatteristoon. Leino otti vastaan patteriupseerin tehtävät.

19.6.44 Kello 18.00 lähtö marssille, suuntana Kuujärvi.

20.6.44 Kuujärvelle saavuttiin kello 4.30. Lepoa.

21.6.44 Lähtö kello 19.00 marssille.

² Neuvostoliiton suurhyökkäys Kannaksella oli alkanut.

22.6.44 Mäkriään saavuttiin kello 4.45, jossa suoritettiin 6. ja 5. patterin lastaus kello 14.30 – 18.00. Maataistelukoneet häiritsivät ankarasti lastausta. Juna lähti kello 19.00.

23.6.44 Läskelä sivuutettiin kello 4.30.

24.6.44 Juna saapui Vainikkalaan kello 15.35. Marssin aikana vallinnut kaunis sää oli tällöin muuttunut sateiseksi, joten purkauksen aikana kello 15.35 – 17.40 ei ollut ilmavaaraa. Välittömästi purkauksen jälkeen tapahtui marssille lähtö.

25.6.44 Kello 2.00 saavuttiin Villalaan.

26.6.44 Liikkeelle lähtö kello 17.00. Kotolammille tultiin kello 19.15. Ruokailu ja lepoa. Kello 23.00 lähti tulipatteri ja toimitusjaos marssille.

27.6.44 Tulipatteri pääsi aamuyöllä Lippuharjulle johon se asettui aseisiin. Kello 12.00 patteri oli ampumavalmis, perussuunta 22-00. Kaivaustöitä ja naamiointia. Illalla saatiin maaliluettelo. Vilkasta lentotoimintaa koko päivän.

28.6.44 Heti aamusta lähtien erittäin vilkasta lento- ja tykistötoimintaa. Aamupäivän kuluessa ammuttiin noin 130 laukausta. Kaivaustöitä ja naamiointia.

29.6.44 Lentotoimintaa. Aamulla ammuttiin pisteeseen p 4138 i 3041 viisi ryhmää. Samoin illalla kello 23.00 viisi ryhmää maaliin Kalle 10. Kello 22.30 liikkeelle lähtö.

30.6.44 Uusissa asemissa p 4590 i 2876, perussuunta 17-00, alettiin heti perille päästyä kello 4.00 tykkiasemain teot ja kaivaustyöt. Ampumavalmiina oli patteri kello 9.00. Kello 10.50 patteri aloitti ammunnan jota jatkui pienin väliajoin koko vuorokauden, ammuttiin mm. seuraavia maaleja: Ura 1, Poro 7, Aava 3, Isku 2 ja Silli 10. Koko vuorokauden ammuskulutus noin 180 laukausta. Vilkasta lentotoimintaa koko päivän, varsinkin maataistelukoneet olivat suurena haittana. Naamiointia.

1.7.44 Aamuyöstä klo 3.20 lähtien miltei keskeytymätöntä torjunta-ammuntojen luontoista tulitoimintaa. Vuorokauden kuluessa ammuttiin kaikkiaan noin 250 laukausta. Maaleina oli mm. Aave – Ura – Honka – Silli – Aava ja Pura maaliryhmiin kuuluvia maaleja. Ryssän maataistelukoneet olivat edelleen haittana. Kuitenkin ainoastaan toimitusjaoksessa yksi mies haavoittui. Hevostappiot: yksi kuollut ja yksi haavoittunut hevonen. Naamioinnin parantamista tulipatterissa ja raivaustöitä.

2.7.44 Oravasaaren valtaus. Kello 0.35 lähtien koko päivän ajan ammuttiin kaikkiaan noin 300 laukausta. Maalina oli Aava – Isau – Neva – Silli ja Saari maaliryhmään kuuluvia maaleja. Ryssän koneet edelleenkin haittana varsinkin ammustäydennyksen suorittamiselle. Kaivaustöitä.

3.7.44 Kello 4.02 lähtien ammuttiin melkein keskeytymättä koko vuorokauden ajan torjuntaluotoisia ammuntoja. Maalit olivat suurimmaksi osaksi Neva – Silli ja Ura maaliryhmiin kuuluvia. Vuorokauden kulutus yli 400 laukausta. Vilkasta vihollisen tykistö- ja lentotoimintaa suuressa määrin myöskin omaa lentotoimintaa.

4.7.44 Kello 3.50 lähtien ammuttiin seuraaviin maaliryhmiin kuuluvia maaleja: Neva, Silli, Aava, Ura ja Opaali. Viimeisin ammunta kello 22.00. Ammuskulutus noin 210 laukausta. Lentotoimintaa ja naamiointia.

5.7.44 Kello 11.20 – 11.30 ammuttiin maaliin Aleva 4 15 ryhmää koko patterilla. Kello 12.00 maaliin Ura 5 neljä ryhmää. Verrattain rauhallinen päivä. Tulenjohtue siirtyi kello 22.00 Juustilan etulinjaan.

6.7.44 Kello 1.05-5.25 ammuttiin maalia Neva 4 viiteen otteeseen, maalia Aava 1 kahteen ja maalia Neva 1 yhteen otteeseen. Tulenjohtueessa, joka oli jakaantunut Ura- ja Silli-nimisille tulenjohtopaikoille, haavoittuvat kersantti Mannila ja tykkimies Muhonen.

7.7.44 Kello 11.50-19.00 ammuttiin seuraavat maalit: Aava 1, Ura 4 ja Neva 4 useaan otteeseen. Ammuskulutus 110 laukausta. Panssarinyrkit saapuivat yksikköön.

8.7.44 Kello 0.30-1.00 ammuttiin kaikkiaan noin 50 laukausta maaleihin Aava 7, Neva 4 ja Ura 4. Kello 8.30 ammuttiin maaliin Vaara 1 tarkistusta. Tarkistuskorjaus nosta 100. Kello 18.10 maaliin Neva 3 12 laukausta ja kello 22.30 maaliin Ura 5 samoin 12 laukausta. Tulenjohtue siirtyi lepoon Ruokojärven maastoon.

9.7.44 Kello 9.45-14.55 ammuttiin seuraaviin maaleihin kuhunkin yksi ryhmä: Opaali 3 ja 6, Opas 8 ja Silli 3. Naamiointia.

10.7.44 Rauhallinen päivä. Asematiedustelu joka ei tuottanut tuloksia.

11.7.44 Uusi asematiedustelu, mutta ilman tulosta. Päivän kuluessa ammuttiin 12 laukausta eri maaleihin.

12.7.44 Rauhallista. Aseiden puhdistusta. Naamiointia.

13.7.44 Kello 0.15 ammuttiin kuusi laukausta. Päivällä kaunista ja ilman lentotoimintaa.

14.7.44 Kello 1.30-2.00 ammuttiin maaliin Satula 6 17 laukausta ja maaliin Oiva 7 11 laukausta. Panssarinyrkien käsittelyä.

15.7.44 Kello 21.20 suoritettiin tarkistusammunta. Korjaus -15 nosta 70. Myöhemmin illalla ammuttiin 10 savukranaattia.

16.7.44 Kello 1.05, 19.50 ja 23.40 ammuttiin maaliin Kaali 25 viisi ryhmää joka kerralla. Lisäksi kello 23.50 maaliin Operetti 4 kolme ryhmää.

17.-18.7.44 Hiljaista. Asemien parantamista ja naamiointia. Kapteeni Leskinen kävi pitämässä panssarintorjuntakoulutusta tulipatterin ja toimitusjaoksen panssarintorjuntaryhmille. Tykkien puhdistusta.

19.7.44 Kello 0.55 ammuttiin patterin varsinaiseen sulkuun Pekka 3:een minuutin tuli-isku. Kello 1.10 maaliin Omaisuus 6 ja 9 yhteensä 11 ryhmää ja heti sen jälkeen Koski 25 viisi ryhmää koko patterilla. Vatsatauti alkoi saamaan yhä enemmän potilaita tulipatterin keskuudessa.

20.7.44 Pilvistä ja sateista. Jälleen saatiin ammustäydennystä tällä kertaa 200 laukausta. Ensi kerran kaikki hylsyttömiä laukauksia. Illalla selkeämpää ja lentotoimintaa. Tykkien puhdistusta. Kello 19.50 ammuttiin 20 laukausta maaliin Omaisuus 4 ja lisäksi samaan maaliin häirintää 40 laukausta kahdeksan minuutin aikana.

21.7.44 Asekorjauskomppaniasta kävi tykkien tarkastaja iltapäivällä tulipatterissa. Illalla patteriupseerin suorittama asematiedustelu. Asemia ei löytynyt.

22.7.44 Kaunis päivä. Panssarintorjuntaryhmä kävi harjoituksissa 5. patterissa. Illalla sauna. Päivällä asematiedustelu, jonka suoritti kapteeni Leskinen ja luutnantti Leino. Tällöin viimeinkin löytyi sopivat asemat.

23.7.44 Kaunis sunnuntaipäivä. tulipatterin miehet lähtivät kunnostamaan vasta tiedusteluja asemaa, p 4474 i 2930, perussuunta 21-00.

24.7.44 Kello 1.00 lopetettiin työt ja palattiin entisiin asemiin yöksi. Kello 1.30 ammuttiin maaliin Omaisuus 9 17 laukausta. Kello 7.00 lähtivät tulijaoksien miehet jatkamaan uusien asemien kunnostamista. Kello 22.30 lähti patteri marssille uusiin asemiin.

25.7.44 Kello 0.15 päästiin perille, jossa välittömästi jatkettiin asemien parantamista. Patteri ampumavalmiina kello 12.00. Kapteeni Ilvonen kävi tarkastamassa patteriasemiamme.

26.7.44 Rakennustyöt jatkuvat. Korsut tulivat valmiiksi. Tulipatteriin muutti kaksi ajomiestä.

27.7.44 Naamiointia ja rakennustöitä. Panssarintorjuntakurssi Höyhenessä.

28.7.44 Askon esikunnan luona, missä toimitusjaoskin oli majoittuneena, kävi kanttiini ja osa tulipatterin miehiä kävi siellä ostoksilla. Jaosupseeri vänrikki Kotilainen joutui tulenjohtueen mukaan, joka siirtyi eteen Juustilan eteläpuolelle.

29.7.44 Kello 0.30 ammuttiin patterin varsinaiseen sulkuun minuutin tuli-isku. Heti sen jälkeen ammuttiin torjunta Kuningas. Kello 1.10 maaliin Paavo 6 viisi ryhmää koko patterilla. Neljänestä tykistä särkyi lukon kääntövarren kädensijan akseli. Tehtiin polkupyörä- ja kivääritelineet.

30.7.44 Rauhallinen ja kaunis sunnuntaipäivä. Rikkinäinen kääntövarsi lähetettiin korjattavaksi.

31.7.44 Kaunista. Alueen puhdistusta ja aseiden huoltoa. Illalla annettiin patterille tulisuunnitelma seuraavana yönä tapahtuvaa vanginsieppausyritystä varten. Luutnantti Latvala sai määräyksen tulenjohtajan ominaisuudessa osallistua tähän yritykseen.

1.8.44 Kello 1.55 ammuttiin tuli-isku maaliin Koski 36. 2.00 ammuttiin maaliin Omaisuus 7 tuli-isku. 2.20 vastatykistömaaliin. 0.10 ja samoin 2.35. Ennakko 42 puolen minuutin tuli-isku. Toisen tykin viallinen karkeasuuntaustangon akseli korjattiin. Jaosupseeri Kotilainen haavoittui ollessaan sairaalassa olevan vänrikki Kankaan sijaisena tulenjohtuessa.

2.8.44 Tykin puhdistusta.

3.8.44 Ammuskuoppien kaivamista. Hevosille alettiin tehdä paremmat sirpalesuojat. Vatsatauti alkoi taas lisääntyä tulipatterissa.

4.8.44 Tilanteen seuraamista varten tehtiin 5. armeijakunnan tykistökomentajan käskyssä mainittu tasoympyrä. Perussuunta muutettiin 20-00:ksi, sektori $\pm 1000^\circ$.

5.8.44 Lämmintä. Vasemmalla tykistötoimintaa. Illalla klo 19.06 ammuttiin puolen minuutin tuli-isku maaliin 48. Suunnattiin maaliin numero 4, ei ammuttu. Tulenjohtueet vaihtoivat Juustilan kanavan varteen.

6.8.44 Varsinaiseksi suluksi tuli entisen Pekka 3:n sijaan Monni 5. Luutnantti Latvala meni Jousi 6:een ja vänrikki Niukkanen Jousi 5:een.

7.8.44 Jaettiin polkupyöräkortit. Vääpeli muuttui, Tuomisen tilalle tuli vääpeli Pullola. Kello 19.55 suunnattiin maaliin Opas 20. siihen ammuttiin kello 20.20 ja 22.50 välillä kaikkiaan 35 laukausta.

8.8.44 Komentajan korsutyö jatkui. Tykkiasemia parannettiin.

9.8.44 Illalla kello 20.00 ammuttiin tarkistusammunta maaliin p 4337 i 3448. Korjaus -10 laske 100. Pastori kävi illalla pitämässä hartaushetken.

10.8.44 Tuliviuhkan tarkistus. Aamuyöllä ammuttiin kello 3.15 Orkesteri 5 viisi ryhmää. Vänrikki Niukkanen tuli patteriin. Tykkien sihtauksia. Ensimmäisellä tykillä seitsemän virhettä. Kello 21.00 saapui täydennystä 200 ammusta. Ammuttiin kello 23.45 Monni 7 neljä ryhmää. Luutnantti Latvala siirtyi Ventilän selän maastoon varustamaan uutta tulenjohtopaikkaa.

11.8.44 Korsutöitä jatkettiin. Vänrikki Kangas saapui sairaalasta.

12.8.44 Kello 2.35 ammuttiin Monni 7 viisi ryhmää. Iltapäivällä odotettiin eversti Simolinin tarkastuskäynti.

13.8.44 Kaunis sunnuntaipäivä.

14.8.44 Asemestari Kasvinen kävi tarkastamassa patterin tykit. Kunto oli ennallaan. Vänrikki Niukkanen tiedusteli panssarintorjunta-aseman yhdelle tykille. Tulenjohtopaikan varustaminen jatkui.

15.8.44 Patterin koordinaatit muuttuivat tarkistusmittauksen takia. P-4468 ja i-2929 ja k. 15.

16.8.44 Alettiin kaivaa asuntokorsuja. Tasotöitä. Komentajan korsutyö jatkuu. Aamuyöllä ammuttiin Monni 3 kuusi ryhmää.

17.8.44 Sateista. Kersantti Salminen puhdistutti perusteellisesti vasemman jaoksen tykit ja lisäsi painetta tykkeihin. Saunapäivä. Luutnantti Latvala meni lepoon ja vänrikki Kangas eteen Vara 21:een.

18.8.44 Sateinen päivä.

19.8.44 Asematöitä.

20.8.44 Illalla suuntausharjoituksia Kello 20.40 ammuttiin kranaatinheitinmaaliin puolen minuutin tuli-isku. Vänrikki Kankaan tulenjohtoryhmä tuli lepoon Ruokojärvelle.

21.8.44 Patteriupseeriksi luutnantti Latvala luutnantti Leinon lähtiessä sairaalaan.

22.8.44 Ei erikoista.

23.8.44 Kenraalin tarkastus. Aamulla kello 10.00 kävi patteriston komentaja ja patteriston upseeri tarkastuksella. Kiinnityspisteet sähköistettiin.

24.8.44 Asemien tekoa. Toinen tulenjohtoryhmä meni Puukko 1:een ja ensimmäinen Puukko 2:een.

25.8.44 Ei erikoista.

26.8.44 Tiedustelua lähiympäristössä. Molemmat tulenjohtuet lepoon.

27.8.44 Vänrikki Niukkanen Puukko 2:een. Lentotoimintaa.

28.8.44 Vilkkaanpuolista vihollisen lentotoimintaa.

29.8.44 Aamulla suunnattiin kello 5.30 patteri Koro 1:een. Kello 12.12 ammuttiin maaliin p-2840 i-3200 patteriston tulipeite. Kello 18 seitsemän laukausta Koro 1:een. Ryssä ampui urkutykillä.

30.8.44 Tuulinen sää. Hevostarkastuksella. Kello 20.15 ammuttiin 39 laukausta Maali 1:een.

31.8.44 Ei erikoista.

1.9.44 Hevostarkastus. Kova vesisade.

2.9.44 Asemien teko jatkui. Etuvaunut siirrettiin valjakkopaikalle.

3.9.44 Kaunis sunnuntaipäivä. Miehitettiin Puukko 1 ja Puukko 2.

4.9.44 Kello 5.00 annettiin puhelinsanoma: Väli rauha solmittu venäläisten kanssa. Vihollisuudet on lopetettava tänään klo 7.00. Tiedotettava kaikille alaisille joukoille. Kuri ehdottomasti on säilytettävä. Veljeily vihollisen kanssa kello 7.00 jälkeen ei saa tulla kysymykseen. Ennen kello 7.00 voi olla vihollisen kiivasta tulta. Allekirjoitus. Kenraalimajuri Heiskanen.

5.9.44 Venäläiset tekivät aselevon kello 8:n tienoissa. Työt lopetettiin.

6.9.44 Ilvosen puhuttelu.

7.9.44 Komentajan puhuttelu.

8.9.44 Sää pilvistä.

9.9.44 Tykinajoharjoitus.

10.9.44 Valjastentarkastus.

11.-12.9.44 Ei erikoista.

13.9.44 Yöllä pakkasta. Asemientekoa.

14.9.44 Eri erikoista.

15.9.44 Asetarkastus.

16.9.44 Kaunista säätä.

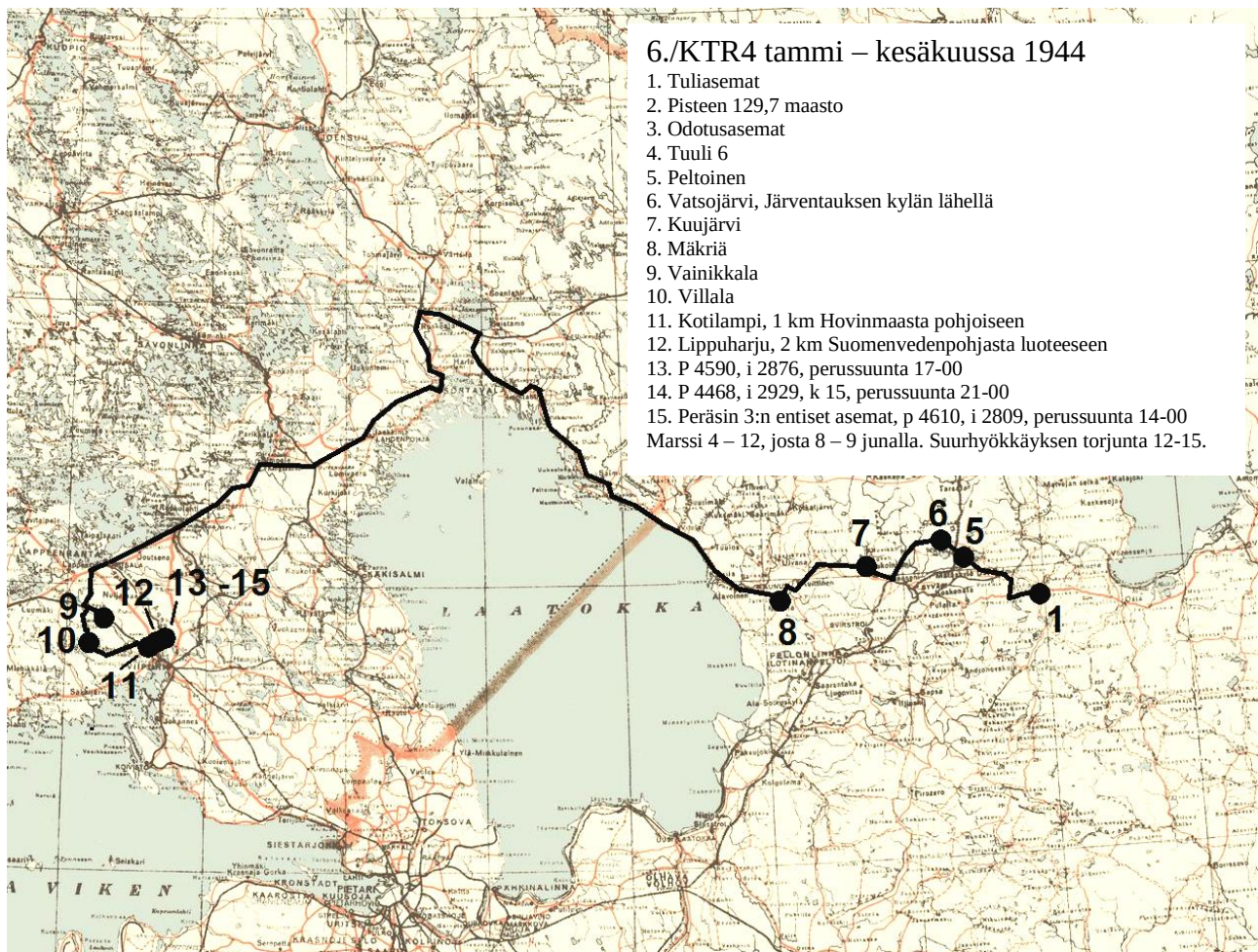
17.9.44 Toinen tulenjohtue siirtyi lepoon tulipatteriin. Ensimmäinen tulenjohtue siirtyi Puukko 5:een.

18.9.44 Asemestari vääpeli Puhakka tarkasti aseet.

19.9.44 Kello 13.30 liikkeelle lähtö. Patteri muutti Peräsin 3:n entisiin aseisiin p-4610, i-2809, ps 14-00. Ampumavalmis kello 20.00.

TAULUKKO 8. 6./KTR 4 jatkosodan lopussa 1944

Nro	Aika	Paikka	Toiminta tai tehtävä
1	16.2.44 klo 4.00 asti		Tuliasemat
2	16.2.44 kello 17.30	Pisteen 129,7 maasto	Yksi tykki tuliasemaan, muut tykit jätettiin odotusasemiin. Majoitus asema-alueella.
3	17.2.44 kello 9.30		Odotusasemat.
4	18.2.44 kello 22.10	Tuuli 6	Tuliasemat. Aseiden ja ampumatarvikkeiden huolto. Tarkastusammunta.
5	17.6.44 kello 9.30	Peltoinen	Marssilepo 8,5 tuntia.
6	17.6.44 kello 23.00	Vatsojärvi, Järventauksen kylän lähellä	Majoittuminen, lepo, valjakoiden ja ajoneuvojen kunnostamista.
7	20.6.44 kello 4.30	Kuujärvi	Lepo 14,5 tuntia.
8	22.6.44 kello 4.45	Mäkriä	Patterin lastaus junaan. Juna lähti kello 19. Läskelä kello 4.30.
9	24.6.44 kello 15.35	Vainikkala	Purkaus junasta, marssille lähtö.
10	25.6.44 kello 2.00	Villala	-
11	26.6.44 kello 19.15	Kotolampi (Kotilampi 1 km Hovinmaan pohjoispuolella)	Ruokailu ja lepo 3 h 45 min
12	27.6.44 aamuyö	Lippuharju, perussuunta 22-00 (Suomenvedenpohjan lahdesta 2 km luoteeseen)	Tuliasemat, kaivaustöitä ja naamiointia. Tykistötoimintaa. Suurhyökkäyksen torjunta.
13	30.6.44 kello 4.00	P 4590 i 2876, perussuunta 17-00.	Tykkiasemien teko, kaivaustyö. Torjunta-ammuntaa. Oravasaaren valtauksen tukeminen.
14	25.7.44 kello 0.15	P 4468 i 2929 k 15, perussuunta 21-00.	Tuliasemat, korsujen rakentaminen. Tykistötoimintaa.
15	19.9.44 ilta	Peräsin 3:n entiset asemat p 4610, i 2809, perussuunta 14-00.	Tuliasemat. Ampumavalmis kello 20.00. Jatkosota päättynt.

Kuva 15. 6./KTR 4 tammi – kesäkuussa 1944.

LAPIN SOTA

20.9.44 Patteri lähti marssille kello 18.40.

21.9.44 Patteri saapui Vainikkalaan kello 5.00, johon majoituttiin. Kello 13.00 tulenjohtueet lähti liikkeelle tiedustelemaan uutta majapaikkaa. Patteri lähti marssille klo 18.20.

22.9.44 Patteri majoittautui Korpisenjärven pohjoispuolella. Tiedusteluryhmä lähti liikkeelle kello 12.00. Patteri lähti liikkeelle kello 18.00.

23.9.44 Patteri saapui Puijeriin kello 5.30, johon majoituttui.

24.9.44 Hevostarkastus.

25.9.44 Saunapäivä,

26.9.44 Sateinen päivä.

27.9.44 Marssi jatkui kello 10.30. Kello 18.00 saapui patteri Somerharjuun, jossa majoituttiin.

28.9.44 Varusteiden kunnostamista. Kello 21.30 alkoi lastaus ja kuljetus lähti liikkeelle kello 1.15 (29.9.44).

29.9.44 1.15. Matkalla pohjoiseen.

30.9.44 Matkalla pohjoiseen.

1.10.44 Purkaus Kempeleessä kello 11.45. Marssi majoitusalueelle.

2.10.44 Ei erikoista.

3.10.44 Varus- ja valjashuoltoa.

4.-5.10.44 Varus- ja valjashuoltoa.

6.10.44 Hevostarkastus.

7.10.44 Vänrikki Kotilainen komennettiin 5./KTR 4:n.

8.10.44 Jumalanpalvelus Kempeleen kirkossa.

9.10.44 Marssille lähtö kello 15.40. Saavuttiin Pateniemeen kello 21.00, jossa majoituttiin.

10.10.44 Kello 5.40 lähtö marssille. Saavuttiin Iihin kello 16.30. Hevoset väsyneitä.

11.10.44 Lähtö marssille 6.20. Kuivaniemelle saavuttiin kello 17.15. Tie oli raskas marssia. Hevoset väsyneitä.

12.10.44 Kello 6.40 lähtö marssille. Majoitus Vähäruonassa.

13.-14.10.44 Hevosten kengitys.

15.10.44 Kemin kirkossa jumalanpalvelus.

16.10.44 Järjestelyitä lähtöä varten. Vänrikki Kotilainen komennettiin rykmenttiin.

17.10.44 Kello 17.00 marssille lähtö ja lauttaus Kemijoen yli.

18.10.44 Kello 8.00 saavuttiin Kyläjoelle, jonne majoituttiin.

19.10.44 Kello 6.00 majoitustiedustelijat lähtivät liikkeelle. Kello 6.00 patteri lähti marssille. Kello 17.50 saavuttiin Karunkiin, jossa majoitus.

20.-21.10.44 Ei erikoista.

22.10.44 Hevostarkastus.

23.10.44 Tulenjohtueet sisämajoitukseen.

24.10.44 Ei erikoista.

25.10.44 Ei erikoista.

26.10.44 Kapteeni Hämäläinen lähti lomalle á 10 vuorokautta.

27.10.44 Patteri sisämajoitukseen kansakoululle.

28.10.44 Vänrikki Kotilainen palasi komennukselta.

29.10.44 Jumalanpalvelus Karungin kirkossa. II luokan nostomiehet kotiutettiin (6 kpl).

30.10.44 Ei erikoista.

31.10.44 Haettiin halkoja Pilkenpään asemalta.

1.11.44 Eri erikoista.

2.11.44 1924-25 syntyneet lähtivät I/KTR 4:ään.

3.11.44 I/KTR 4:stä siirrettiin 25 miestä yksikköön. Ylikersantti Viitakangas otti vääpelin tehtävät vastaan vääpeli Tuomiselta.

4.11.44 Kello 6.00 lähti komennuskunta patteristosta viemään hevosia I/KTR 4:ään. Yksiköstä lähti 16 hevosta ja 7 kärryä. Kello 5.30 komennettiin Tornioon viisi hevosta ajomiehineen.

5.11.44 Rajuilma. Vääpeli Tuominen lähti I/KTR 4:ään.

6.11.44 Kello 5.40 lähti valjakot siirtämään I/KTR 4:n tykkejä AKM:n Tornioon. Kersantti Kumpumäki siirrettiin I/KTR 4:ään. Vänrikki Kallioheimo tarkasti viestikaluston. Tykin viejät palasivat Tornioista. Hevoskomennuskunta palasi Tornioista. Kapteeni Hämäläinen palasi lomalta.

7.11.44 Tähystysvälineiden tarkastus.

8.11.44 Pioneerivälineiden tarkastus ja polkupyörätarkastus. Illalla räntäsade.

9.11.44 Räntäsade. Taisteluvälineiden ja pioneerivälineiden inventointia. Luutnantti Latvala komennettiin 4.:een patteriin.

10.11.44 Tulenjohtueen tähystysvälineiden ja varusteiden inventointia. Luutnantti Parkkinen palasi komennukselta.

11.11.44 Lähtö marssille kello 6.30. Marssitauko Vojakkalassa klo 12.30 – 13.30. Ammukset luovutettiin. Kello 19.30 patteri saapui Kaakamoon, jossa majoitus.

12.11.44 Kemijoen silta meni poikki, jonka takia lähtö siirtyi klo 19.00. Joen ylitys klo 19.45 – 21.45.

13.11.44 Maksniemessä klo 2.30, jossa majoitus. Lähtö klo 9.50. Kuivaniemessä klo 17.30, jossa majoitus kansakoululla.

14.11.44 Lähtö marssille klo 6.10. Tauko Olhavalla klo 10.00 – 11.00. Pohjois-Iissä 14.30, jossa majoitus.

15.11.44 Klo 6.00 lähtö Iin asemalle, jossa alkoi junaan lastaus klo 14.30. Klo 16.20 lähti kuljetusjuna Iin asemalta.

16.11.44 Klo 10.30 saavuttiin Nivalaan, jossa suoritettiin purkaus. Majoitus Nivalan nuorisoseurantalolle.

17.11.44 (tyhjä)

TAULUKKO 9. 6./KTR 4 Lapin sodassa

Nro	Aika	Paikka	Toiminta tai tehtävä
1	20.9.44 klo 18.40 asti	Peräsin 3:n entiset asemat	Tuliasemat. Jatkosota päättyi.
2	21.9.44 klo 5.00	Vainikkala	Marssitauko 13 h 20 min
3	22.9.44	Korpisenjärven (Korppinen) pohjoispuoli	Majoittuminen
4	23.9.44 klo 5.30	Puijeri	Majoittuminen, hevostarkastus, saunapäivä
5	27.9.44 klo 18.00	Somerharju (noin 9 km Luumäeltä Kouvolaan päin)	Majoittuminen, varusteiden kunnostaminen, lastaus
6	1.10.44 klo 11.45	Kempele	Purkaus, marssi majoitusalueelle, varus- ja valjashuolto, hevostarkastus, jumalanpalvelus
7	9.10.44 klo 21.00	Pateniemi	Majoittuminen
8	10.10.44 klo 16.30	Ii	
9	11.10.44 klo 17.15	Kuivaniemi	Hevosten kengitys
10	12.10.44	Vähäruona	Majoittuminen, hevosten kengitys, jumalanpalvelus Kemin kirkossa (15.10.44), järjestelyitä
11	18.10.44 klo 8.00	Kyläjoki	Majoittuminen
12	19.10.44 klo 17.50	Karunki	Majoittuminen, hevostarkastus. Sisämajoitus kansakoululla, jumalanpalvelus Karungin kirkossa 29.10.44, II luokan nostomiesten kotiuttaminen, varusteiden inventointia
13	11.11.44 klo 12.30	Vojakkala	Marssitauko 1 h, ammusten luovutus
14	11.11.44 klo 19.30	Kaakamo	Majoittuminen
15	13.11.44 klo 2.30	Maksniemi	Majoittuminen
16	13.11.44 klo 17.30	Kuivaniemi, kansakoulu	Majoittuminen
17	14.11.44 klo 10	Olhava	Marssitauko 1 h
18	14.11.44 klo 14.30	Pohjois-Ii	Majoittuminen
19	15.11.44 klo 14.30	Iin asema	Junaan lastaus
20	16.11.44 klo 10.30	Nivala, ns-talo	Majoittuminen

Kuva 16. 6./KTR 4:n marssi Lapin sotaan ja kotiuttaminen

SOTIEN JÄLKEEN

Veikko siirrettiin nostoväen ensimmäiseen luokkaan (nv. I lk) 1.6.1954, kun hän oli 40-vuotias. Hänelle myönnettiin muistomitali Mm 41-45 vuonna 1959. Hänen kantakorttiin leimattiin säädöksen 772/69 mukainen rintamasotilastunnus 10.3.71 Helsingin sotilaspiirin Esikunnassa. Tunnuksen saaneella henkilöllä on mahdollisuus saada yhteiskunnan etuja ja avustuksia. Veikko Hietala kuoli 19.9.1987 Kiuruvedellä.

Kuva 17. Veikko, Saimi ja Toini Mommilassa 1962.

Kuva 18. Veikko Hietala